

Jane Austen

**Stolthet
och fördom**

DEL 2

Översättning Carl Axel Ringenson

TRETTIOFJÄRDE KAPITLET.

När de hade gått, företog sig Elisabet, som om hon ämnade skärpa sin förbittring mot mr Darcy så mycket som möjligt, att genomläsa alla de brev, som Jane skrivit till henne, sedan hon kom till Kent. Hon beklagade sig icke egentligen däri, ej heller påminde hon om händelser under flydda dagar eller gav någon antydning om nuvarande lidanden. Men i dem alla och nästan på varje rad spårade man en brist på den glättighet, som förr alltid kännetecknade hennes stil, och som, i det den gav uttryck åt harmonien i en själ, som var i jämvikt och vänligt stämd mot alla människor, nästan aldrig hade undanskymts av dysterhetens moln. Elisabet lade nu märke till varje mening, som vittnade om oro i sinnet, och detta med en uppmärksamhet, som hon knappast ägnat däråt vid första genomläsningen. Mr Darcys skamliga skryt över den oförrätt, han kunnat tillfoga hennes syster, gav henne en djupare inblick i hennes lidanden. Hon fann någon tröst i att tänka, att hans besök på Rosings skulle sluta om två dagar och en ännu större i den tanken, att hon om mindre än fjorton dagar skulle vara vid Janes sida igen och kunna

bidraga till att uppmuntra henne genom allt, vad systerlig tillgivenhet förmådde göra.

Hon kunde icke tänka på Darcys avresa från Kent utan att på samma gång erinra sig, att hans kusin skulle följa med honom, men överste Fitzwilliam hade tydligt visat, att han ej hade några avsikter alls, och hur angenäm han än var, ämnade hon icke bli olycklig för hans skull.

Under det hon gjorde detta klart för sig, for hon plötsligt upp vid en ringning på dörrklockan och hon blev en smula oroad av den tanken, att det kunde vara överste Fitzwilliam själv, som en gång förut hade kommit på besök sent på aftonen och kanske nu kom särskilt för att fråga om hennes befinnande. Men blott ett ögonblick fick denna tanke rum hos henne, och hon blev på ett helt annat sätt bragt ur fattningen, då hon till sin ytterliga förvåning såg mr Darcy stiga in i rummet. På ett brådskande sätt började han genast fråga efter hennes tillstånd och sade, att hans besök berodde på hans önskan att få veta, att hon var bättre. Hon svarade honom med kall hövlighet. Han blev sittande några ögonblick, sedan steg han upp och gick fram och tillbaka i rummet. Elisabet var häpen, men sade icke ett ord. Efter några minuters

tystnad kom han fram till henne mycket upprörd och sade:

— Jag har kämpat förgäves. Det hjälper inte. Mina känslor låta sig inte kvävas. Ni måste låta mig säga er, hur varmt jag beundrar och älskar er.

Elisabets förvåning var outsäglich. Hon stirrade rodnande, tvivlade, om hon hörde rätt, och var tyst. Han såg däri en tillräckligt stor uppmuntran, och yppandet av allt vad han kände och länge hade känt för henne, följde genast. Han talade väl, men känslor andra än hjärtats måste uttryckas, och han var ej mindre värtalig, då han talade om sin stolthet, än då han gav luft åt sin djupa böjelse. Hennes ringare levnadsställning, den »mésalliance» han skulle ingå, de familjehinder, som klokheten alltid uppställer mot böjelsen, om allt detta talade han med en värme som tycktes vara att tillskriva den kränkning, han trodde sig tillfoga sin förnäma släkt, men som antagligen var föga ägnad att befordra framgången av hans frieri.

Trots sin djupt rotade antipati kunde hon icke vara okänslig för en sådan mans hyllning, och ehuru hon ej ett ögonblick vacklade i sitt beslut, var hon i början ledsen över den smärta, hon skulle förorsaka honom, men hennes harm väcktes av det

språk, han sedan använde, och allt hennes medlidande försvann. Hon försökte dock att vara lugn och svara honom utan överilning. Till slut framhöll han för henne styrkan av den böjelse, som han trots alla sina bemödanden ej förmått undertrycka, och han uttryckte den förhoppning, att den nu skulle bli belönad därigenom, att hon gav honom sitt jaord. Då han sade detta, kunde hon lätt se, att han icke hyste något tvivel om ett gynnsamt svar. Han *talade* om farhågor och ängslan, men hans ansikte uttryckte den största trygghet. Denna omständighet kunde icke annat än öka hennes förbittring, och när han slutade, färgades hennes kinder, och hon sade:

— I sådana fall som detta tror jag att det är brukligt att uttrycka sin tacksamhet för de känslor, som lagts i dagen, huru litet besvarade de än må vara. Det är naturligt, att man bör hysa erkänsla, och om jag kunde *kännatacksamhet*, skulle jag nu tacka er. Men jag kan det icke — jag har aldrig önskat att bli avhållen av er, och ni har säkerligen mot er vilja låtit denna känsla få insteg hos er. Det gör mig ont att ha vållat en person smärta. Jag har emellertid gjort det utan min vetskap, och jag hoppas, att den skall bli av kort varaktighet. De

känslor, som, efter vad ni säger, länge ha hindrat er från att uttala er böjelse, kunna nog utan svårighet övervinna denna smärta, sedan ni givit mig denna förklaring.

Mr Darcy, som stod lutad mot spiselkransen med blicken fäst på hennes ansikte, tycktes höra hennes ord med ej mindre harm än förvåning. Han blev blek av vrede och hans upprörda sinnestillstånd avspeglade sig i varje drag. Han kämpade för att synas behärskad, och han ville icke öppna munnen, förrän han trodde sig hava nått detta mål. Denna paus var förfärlig för Elisabet. Slutligen sade han med konstlat lugn:

— Detta är således det enda svar, jag har den äran att vänta av er! Kanske jag kunde bedja att få veta, varför jag på detta sätt får ett avslag, framfört utan ens ett *försök* till hövlighet. Men det är av ringa betydelse.

— Jag kunde lika väl fråga, svarade hon, varför ni med så tydlig avsikt att förolämpa och skymfa mig vill säga mig, att ni håller av mig mot er vilja, i strid mot ert förstånd och till och med mot er karaktär? Var inte detta en ursäkt för min ohövlighet, om jag nu verkligen *var* ohövlig? Men jag har haft andra anledningar till harm. Ni vet, att

jag haft det. Hade inte jag själv hyst antipati mot er, hade mina känslor varit likgiltiga eller hade de till och med varit sympatiska, tror ni, att någon hänsyn i världen skulle ha frestat mig att antaga ett erbjudande av en man, som har varit ett verktyg att skövla, kanske för alltid, en högt älskad systers lycka?

Då hon uttalade dessa ord, skiftade mr Darcy färg; men hans rörelse var av kort varaktighet, och han lyssnade utan att försöka att avbryta henne, medan hon fortsatte:

— Jag har alla skäl i världen att ha ofördelaktiga tankar om er. Ni kan inte anföra något motiv, som kan ursäktas den orättvisa och oädla roll, ni spelade i denna sak. Ni törs inte, ni kan inte förneka, att ni har varit det huvudsakliga, för att icke säga det enda verktyget för att skilja dessa två från varandra, för att utsätta den ene för människors klander för nyckfullhet och ostadighet och den andra för deras hån till följd av svikna förhoppningar och göra dem båda till offer för den bittraste smärta.

Hon gjorde ett uppehåll och såg med icke ringa förbittring, att han hörde på henne med en min, som visade, att han icke kände det ringaste

samvetskval. Han såg till och med på henne med ett leende, som uttryckte konstlad misstro.

— Kan ni neka till att ni gjort det? upprepade hon.

Med låtsat lugn svarade han då: — Jag vill inte förneka, att jag gjort allt, som stod i min makt, för att skilja min vän från er syster, eller att jag gläder mig över min framgång. Jag har varit mera godhjärtad mot *honom* än mot mig själv.

Elisabet försmådde att visa sig uppfatta denna fina reflexion, men dess mening undgick henne icke, ej heller var den ägnad att slå an på henne.

— Men det är icke endast på denna sak, fortsatte hon, som min motvilja mot er beror. Långt innan detta hade inträffat, var mitt omdöme om er färdigt. Er karaktär hade blivit klar för mig genom den skildring därav, som jag för många månader sedan fick av mr Wickham. Vad har ni att säga om denna sak? Kan ni till ert försvar anföra någon inbillad handling av vänskap? Eller kan ni lura andra genom någon vrängd framställning?

— Ni hyser ett livligt intresse för den där herrns angelägenheter, sade Darcy i en mindre lugn ton och med blossande kinder.

— Vem som känner de olyckor som, träffat honom, kan låta bli att hysa intresse för honom?

— Hans olyckor! upprepade Darcy föraktfullt, ja, hans olyckor ha i sanning varit stora!

— Och ni har varit skulden därtill, utropade Elisabet med kraft. Ni har bragt honom till hans nuvarande tillstånd av fattigdom — relativ fattigdom. Ni har undanhållit honom de fördelar, som, enligt vad ni måste veta, voro honom tillämnade. Ni har berövat de bästa åren i hans liv det oberoende, som med rätta tillkom honom och som han så väl förtjänat. Ni har gjort allt detta, och dock kan ni tala om hans olyckor med förakt och löje.

— Och detta, utropade Darcy, i det han med raska steg gick tvärs över rummet, är således er åsikt om mig! Detta är den aktning, ni hyser för mig! Jag tackar er för den fullständiga förklaring av saken, ni givit mig. Mina fel äro enligt er åsikt i sanning mycket stora! Men kanhända, tillade han, i det han stannade och vände sig till henne, kanhända ni kunde ha översett med dessa försyndelser, om inte er stolthet blivit kränkt genom min ärliga bekännelse av de betänkligheter, som länge hindrat mig från att fatta ett bestämt

beslut. Dessa bittra anklagelser kunde jag ha sluppit höra, om jag hade varit klok nog att förtiga mina strider och hos er väckt den angenäma föreställningen, att jag behärskades av en avgjord, oemotståndlig böjelse, att jag leddes av förnuft, av eftertanke, av allting. Men all slags förställning är mig förhatlig. Inte att jag blyges för de känslor, jag lade i dagen. De voro naturliga och rättmätiga. Kunde ni vänta, att jag skulle vara glad över er släkts låga samhällsställning, att jag skulle fröjda mig över förhoppningen att få anhöriga, vilkas levnadsvillkor stå så avgjort under mina egna?

Elisabet kände sin förbittring ökas i varje ögonblick; dock gjorde hon de yttersta ansträngningar att bibehålla sitt lugn, då hon sade:

— Ni misstar er, mr Darcy, om ni antar, att det sätt, varpå ni framförde ert frieri, förskaffade mig någon annan tillfredsställelse än den, att det besparade mig det deltagande, jag kunde ha känt för er vid ett avböjande svar, om ni hade uppfört er på ett mera gentlemanlikt sätt.

Hon såg, hur han ryckte till därvid, men han sade ingenting, och hon fortsatte:

— Ni kunde inte ha erbjudit mig er hand på något sådant sätt, att det hade frestat mig att antaga

ert anbud.

Återigen var hans förvåning ögonskenlig, och han såg på henne med ett uttryck på en gång av misstro och förödmjukelse. Hon fortfor:

— Från första början, jag kan nästan säga från första ögonblicket av min bekantskap med er gav ert sätt mig ett livligt intryck av er förmäthenhet, er inbilskhet och ert själviska förakt för andras känslor och lade grunden till det ogillande, som genom sedan inträffade tilldragelser utvecklats till en outrotlig motvilja, och jag hade icke känt er en månad, förrän jag kände, att ni var den sista man i världen, som jag någonsin kunde förmås att gifta mig med.

— Ni har talat alldeles tillräckligt, min fröken. Jag förstår fullkomligt era känslor, och jag måste nu endast blygas för mina egna. Förlåt mig, att jag upptagit så mycket av er tid och tillåt mig att hjärtligen tillönska er god hälsa och lycka.

Med dessa ord lämnade han hastigt rummet och Elisabet hörde honom i nästa ögonblick öppna förstugudörren och bege sig av.

Hon befann sig nu i ett pinsamt upprört tillstånd. Hon visste icke, hur hon skulle kunna hålla sig uppe, rafterna sveko henne alldeles, och

hon satte sig ned och grät en halvtimmes tid. Hennes häpenhet, då hon begrundade vad som hänt, ökades varje gång hon i tankarna genomgick det. Att hon skulle mottaga ett giftermålsanbud av mr Darcy! Att han skulle ha varit kär i henne så många månader — och så kär, att han ville gifta sig med henne trots alla de invändningar, som hade kommit honom att hindra sin väns giftermål med hennes syster och som i hans egen sak måste synas ha samma vikt — detta var hart när otroligt! Det var visserligen smickrande för henne att, utan att veta det, ha väckt en så stark känsla hos honom, men hans stolthet, hans avskyvärda stolthet — hans skamlösa förklaring, vad han hade gjort med avseende på Jane, den oförlåtliga självsäkerhet, varmed han erkänt detta, fastän han icke kunde försvara det, det känslolösa sätt, varpå han talat om mr Wickham, vars grymma behandling han icke sökt förneka — allt detta besegrade snart det medlidande, som tanken på hans djupa böjelse ett ögonblick hade väckt hos henne. Hon fortsatte dessa dystra betraktelser, till dess ljudet av lady Catherines vagn kom henne att tänka på, hur föga skickad hon var att möta Charlottes prövande blick, och hon skyndade till sitt rum.

TRETTIOFEMTE KAPITLET.

Elisabet vaknade morgonen därpå till samma tankar och grubblerier, som äntligen hade slutit hennes ögon. Hon kunde ännu icke hämta sig från sin förvåning över vad som hänt. Det var omöjligt för henne att tänka på något annat, och ur stånd att sysselsätta sig med något, beslöt hon snart efter frukosten att taga sig motion i fria luften. Hon styrde kosan direkt till sin älsklingspromenad, då hon hejdade sig vid tanken på att mr Darcy ibland valde denna väg, och i stället för att gå in i parken, tog hon av på den smala vägen, som förde henne längre bort från stora inkörsvägen. Den begränsades på ena sidan av staketet kring parken, och hon gick snart förbi en av de grindar, som ledde in till denna.

Sedan hon gått två eller tre gånger fram och tillbaka på denna del av vägen, frestade den härliga morgonen henne att stanna vid en av grindarna och se in i parken. De fem veckor, hon nu tillbragt i Kent, hade åstadkommit en stor olikhet i landskapets utseende, och för varje dag utvecklade sig grönskan på de ny utspruckna träden allt mer. Hon skulle just fortsätta sin promenad, då hon fick

se en skymt av en herre i den gröna gång, som kantade parken; han gick i samma riktning som hon, och emedan hon fruktade, att det var Darcy, vände hon genast om. Men den ifrågavarande personen var nu tillräckligt nära för att se henne, och han trädde hastigt fram och uttalade hennes namn. Hon hade vänt sig bort, men då hon hörde sitt namn nämnas, ehuru med en stämman, som visade, att det var mr Darcy, gick hon åter fram till grinden. Han hade i detta ögonblick också nått den och hållande fram ett brev, som hon instinktmässigt tog, sade han med en blick av högdraget lugn: — jag har promenerat en stund i gröna gången i hopp att möta er. Vill ni göra mig den äran att läsa detta brev? Och med en lätt bugning gick han åter in i parken och var snart ur sikte.

Utan att vänta sig något nöje, men med den största nyfikenhet, öppnade Elisabet brevet, och med alltjämt stigande förvåning märkte hon, att kuvertet innehöll två med mycket sammanträngd stil fullskrivna postpappersark. Under det hon gick vägen framåt, började hon läsa brevet. Det var daterat »Rosings klockan åtta på morgonen» och lydde som följer:

»Låt er ej oroas, fröken, då ni mottager detta

brev, av den farhågan, att det innehåller ett upprepande av de känslor eller ett förnyande av de anbud, som härom kvällen voro så motbjudande för er. Jag skriver utan någon avsikt att vålla er smärta eller förödmjuka mig genom att dröja vid känslor, som med hänsyn till bådass lycka ej för snart kunna glömmas, och den ansträngning, som skrivandet och genomläsandet av detta brev måste kosta, hade kunnat undvikas, om inte min karaktär hade fordrat, att det blev skrivet och läst. Ni måste därför förlåta, att jag tar mig den friheten att ta er uppmärksamhet i anspråk. Jag vet, att era känslor ogärna vilja medgiva mig det, men jag vädjar till er rättvisa.

Ni lade mig i går till last två förbrytelser av mycket olika art och alldeles icke lika svåra. Den första var att jag, utan att taga hänsyn till någonderas känslor, hade avlägsnat mr Bingley från er syster, den andra, att jag trots åtskilliga rättmätiga krav, i strid mot hederns och mänsklighetens fordringar, hade skövlut mr Wickhams lycka och krossat hans utsikter i livet. Att med vett och vilja och blott för ro skull ha förskjutit min ungdomsvän, min fars erkände gunstling, en ung man, som knappast hade något

annat att lita sig till än vårt beskydd och som blivit uppfostrad i förväntan på dess förverkligande, skulle vara en nedrighet, med vilken åtskiljandet av två unga personer, vilkas böjelse för varandra varat endast några få veckor, icke tålde någon jämförelse. Men jag hoppas att i framtiden få gå fri från det stränga klander, som i går kväll i så rikt mått riktades mot mig med anledning av dessa två omständigheter, när följande redogörelse för mina handlingar och deras motiv blivit läst. Om jag vid förklaringen därav, som jag är skyldig mig själv, nödgas uttrycka känslor som måhända äro sårande för er, så kan jag endast säga, att detta smärtar mig. Det är en tvingande nödvändighet och att vidare ursäkta mig skulle vara oförnuftigt.

Jag hade icke varit länge i Hertfordshire, förrän jag liksom andra märkte att Bingley föredrog er äldre syster framför alla andra unga flickor i trakten. Men det var först på balen på Netherfield som jag började frukta, att hans känsla för henne var en allvarlig böjelse. Jag hade ofta sett honom förälskad förut. På denna bal, då jag hade den äran att dansa med er, fick jag först genom en tillfällig vink av sir William Lucas veta, att Bingleys uppmärksamhet mot er syster hade givit anledning

till att man allmänt väntade en förbindelse dem emellan. Han talade därom som någonting säkert endast med det förbehåll, att tiden därför ännu icke var bestämd. Från detta ögonblick gav jag uppmärksamt akt på min väns uppförande, och jag märkte då, att hans svaghet för miss Bennet var större än något i den vägen, jag någonsin sett hos honom. Jag iakttog också er syster. Hennes sätt var öppet, glättigt och tilldragande som vanligt, men utan tecken till något särskilt tycke för honom, och jag fick efter min prövning denna afton den övertygelsen, att, ehuru hon med nöje mottog hans hyllning, hon icke drog honom till sig därigenom att hon besvarade hans känslor. Om *ni* icke har misstagit er härutinnan, så måste *jag* ha svävat i villfarelse. Den grundligare kännedom, ni har om er syster, måste göra det senare antagligt. Om så är, om jag av ett sådant misstag låtit förleda mig till att vålla henne lidande, så har er harm icke varit grundlös. Men jag tvekar icke att påstå, att lugnet i er systers ansiktsuttryck var sådant, att det kunde ha övertygat den mest skarpsynte iakttagare om att, hur vänligt hennes sätt än var, det icke var troligt, att hon lätt kunde bli verkligt förälskad. Visserligen ville jag gärna tro, att hon var likgiltig, men jag vågar säga, att mina efterforskningar och beslut

icke i allmänhet bestämmas av mina förhoppningar eller mina farhågor. Jag trodde icke, att hon var likgiltig, därför att jag önskade det; jag trodde det av opartisk övertygelse, lika visst som jag önskade det av förnuftiga skäl. Mina invändningar mot giftermålet voro icke endast de, för vilkas bekämpande, enligt vad jag i går afton erkände, det för mig har fordrats min oändligt starka lidelse; bristen på förnäma förbindelser kunde icke vara så kännbar för min vän som för mig. Men det fanns andra orsaker till min motvilja mot partiet — orsaker, som, ehuru de ännu förefinnas och detta i lika hög grad i båda fallen, jag själv försökt glömma, emedan de för mig icke hade avgörande betydelse. Jag måste i korthet angiva dessa orsaker. Er familjs sociala ställning, ehuru ej tillfredsställande, var ingenting i jämförelse med den totala brist på levnadsvett, som så ofta, nästan ständigt visades av er mor, era tre yngre systrar och ibland till och med av er far. Förlåt mig, det gör mig ont att såra er. Men i ert bekymmer för bristerna hos era närmaste anhöriga och ert missnöje över det klander som riktas mot dem, låt det för er vara en tröst att tänka, att ni och er äldre syster uppfört er så, att ni kunnat undgå varje skugga av ett liknande klander, att ni allmänt lovordats härför och att detta

är hedrande för bådas er sinnesart och ert förstånd. Jag vill endast tillägga, att, efter det som inträffat den aftonen, var mitt omdöme om alla de ifrågasvarande personerna färdigt, och jag var stärkt i den avsikt, som jag redan förut kunde ha närt, att bevara min vän för vad jag ansåg vara en högst olycklig förbindelse. Han avreste från Netherfield till London följande dag, som ni säkert erinrar er, i avsikt att snart komma tillbaka.

Den roll, jag härvid spelade, skall jag nu förklara. Hans systrars oro hade väckts i lika hög grad som min egen; vi upptäckte snart samstämmigheten i våra känslor, och lika övertygade som vi alla voro, att ingen tid var att förlora, då det gällde att omstämman deras bror, beslöto vi inom kort att bege oss till honom i London. Följaktligen reste vi dit, och där tog jag genast itu med att för min vän utpeka, vilka olyckliga följder ett sådant val säkert skulle få. Jag beskrev och framhöll dem allvarligt. Men huru mycket än dessa mina föreställningar kunde bringa min vän att vackla i sitt beslut eller uppskjuta dess sättande i verket, tror jag ej, att de till slut skulle ha förebyggt giftermålet, om de icke hade understötts av den försäkran, som jag icke tvekade att uttala,

att jag funnit er syster likgiltig för honom. Han hade hittills trott, att hon besvarade hans böjelse med uppriktig om också icke lika varm känsla. Men Bingley har av naturen mycket litet självförtroende och litar mera på mitt omdöme än på sitt eget. Att övertyga honom om att han misstagit sig var därför icke någon svår sak. Att övertala honom att icke återvända till Hertfordshire, när han blivit övertygad härom, var mindre än ett ögonblicks verk. Jag kan icke förebrå mig för att jag gjort detta. Det är bara en del av mitt handlingssätt i hela saken, som jag icke kan tänka på med tillfredsställelse, det är, att jag nedlät mig till hemlighetsmakeri så till vida, att jag ej för honom omtalade, att er syster var i staden. Jag visste det själv, liksom det var bekant för miss Bingley, men hennes bror är till och med ännu okunnig därom. Det är kanske troligt, att de kunde ha träffats utan några ledsamma följder, men jag tyckte, att hans känsla för henne icke hade svalnat tillräckligt, för att detta kunde ske utan någon fara. Kanske var detta hemlighållande mig ovärdigt; nu har det emellertid skett, och det har skett i den bästa avsikt. I denna sak har jag ingenting mer att säga, ingen ursäkt mer att anföra. Om jag har sårat er systers känslor, så var det utan min vetskap, och

ehuru de motiv, som förestavade mitt handlingssätt, helt naturligt kunna synas er otillräckliga, har jag icke ännu lärt mig att finna dem förkastliga.

Med hänsyn till den andra, allvarligare anklagelsen, att jag förolämpat mr Wickham, kan jag endast tillbakavisa den genom att för er framlägga hela hans förhållande till min familj. Jag är okunnig om de särskilda anklagelser, han riktat mot mig, men jag kan åberopa mer än ett absolut tillförlitligt vittne i fråga om sanningen av vad jag nu går att berätta.

Mr Wickham är son till en mycket aktningsvärd man, som under många år förvaltade alla Pemberleygodsen och vars utmärkta fullgörande av sina åligganden helt naturligt gjorde min far benägen att visa honom välvilja, och denna välvilja slösade han på George Wickham, som var hans gudson. Min far underhöll honom i skolan och sedan i Cambridge — en ytterst värdefull hjälp, då hans far, som alltid var fattig till följd av sin hustrus slöseri, icke skulle ha varit i stånd att ge honom en finare uppfostran. Min far var icke allenast förtjust i denne unge mans sällskap, emedan han alltid hade ett särdeles vinnande sätt,

han hade också en synnerligen god tanke om honom, och då han hoppades, att han skulle ägna sig åt kyrkans tjänst, hade han för avsikt att skaffa honom en beställning i densamma. Vad mig själv beträffar, så är det många år sedan jag började få helt andra tankar om honom. De dåliga anlag, den brist på grundsatser, som han med stor omsorg hemlighöll för sin bästa vän, kunde icke undgå att uppmärksammas av en ung man, som var nästan jämnårig med honom och som hade tillfälle att se honom i obevakade ögonblick, vilket min far icke kunde ha. Här kommer jag åter att vålla er smärta — i vilken grad kan ni endast själv säga. Men vilka än de känslor må vara, som mr Wickham ingivit er, så skall en misstanke om deras natur icke hindra mig från att yppa hans verkliga karaktär — den ger mig till och med en ny anledning därtill.

Min förträfflige far dog för ungefär fem år sedan, och hans tillgivenhet för mr Wickham var till det sista så orubbad, att han i sitt testamente särskilt ålade mig att på bästa sätt gynna hans befordran på den bana, han valt; om han lät prästviga sig, önskade han, att han skulle få ett inbringande, familjen tillhörigt pastorat, så snart det blev ledigt. Han testamenterade också ett tusen

pund till honom. Hans egen far överlevde icke länge min, och ett halvt år efter dessa tilldragelser skrev mr Wickham till mig och underrättade mig, att, som han nu bestämt slagit ur hågen att bli präst, hoppades han, att jag icke skulle finna det obilligt, om han väntade sig ett understöd i reda pengar till ersättning för den tjänst, som han nu icke kunde påräkna. Han tillade, att han funderade på att studera juridik, och att jag måste förstå, att räntan på ett tusen pund skulle bli ett alldeles otillräckligt årsunderhåll under dessa studier. Jag snarare önskade än trodde, att han var uppriktig, men i alla händelser var jag fullt villig att gå in på hans förslag. Jag visste, att mr Wickham icke ämnade bli präst, och saken var därför snart ordnad, han avstod från varje understöd på den prästerliga banan, om han möjligen någonsin komme i en sådan ställning, att han kunde mottaga ett sådant, och i ersättning mottog han tre tusen pund. All förbindelse mellan oss tycktes nu vara slut. Jag tyckte allt för illa om honom för att inbjuda honom till Pemberley eller mottaga honom hos mig i staden. Jag tror, att han huvudsakligen uppehöll sig där, men hans juridiska studier voro endast en tom förevändning, och då han nu var fri från allt tvång, förde han ett lättjefullt och utsvävande liv. Under

vid pass tre år hörde jag nästan ingenting om honom, men då innehavaren av det åt honom bestämda pastoratet avled, skrev han åter till mig med anhållan att bli kallad till denna syssla. Han försäkrade mig, att hans ekonomiska ställning var synnerligen dålig, vilket föreföll mig alldeles naturligt. Han hade funnit de juridiska studierna högst ofruktbara, och han var nu fast besluten att låta prästviga sig, om jag ville kalla honom till det ifrågavarande pastoratet; han litade på att jag utan allt tvivel skulle göra detta, då han var förvissad om att jag ej hade någon annan att sörja för och att jag icke kunde ha glömt min vördade faders avsikter. Ni kan knappast klandra mig, därför att jag vägrade att gå in på denna hans begäran eller därför att jag motsatte mig varje upprepande därav. Hans förbittring var lika stor som hans ekonomiska ställning var eländig, och hans smädelsor mot mig inför andra voro otvivelaktigt lika våldsamma som de förebråelser, han riktade mot mig själv. Efter denna tid var det alldeles slut med bekantskapen mellan oss. Jag vet ej, hur han drog sig fram. Men i somras gjorde han sig åter påmind hos mig på ett ytterst obehagligt sätt.

Jag måste nu omtala en händelse, som jag helst

ville glömma själv och som ingenting mindre än de nuvarande tvingande omständigheterna skulle kunna förmå mig att yppa för någon mänsklig varelse. Då jag sagt så mycket, hyser jag ej något tvivel om er tystlåtenhet. Min syster, som är mer än tio år yngre än jag, ställdes under förmynderskap av min mors systerson, överste Fitzwilliam, och mig. För omkring ett år sedan togs hon ur skolan, och ett hem anordnades åt henne i London; i fjol sommar gjorde hon tillsammans med den dam, som förestod hemmet, ett besök i Ramsgate, och dit kom också mr Wickham, tvivelsutan avsiktligt, ty det visade sig, att han redan förut var bekant med miss Younge, med avseende på vars karaktär vi på ett högst beklagligt sätt misstagit oss; med hennes välvilliga bistånd lyckades han få ett sådant insteg hos Georgiana, vars hängivna hjärta bevarade ett starkt intryck av hans vänlighet mot henne i barndomen, att hon lät intala sig, att hon var förälskad i honom, och samtyckte till att låta sig enleveras. Hon var då bara femton år gammal, vilket ju kan anföras till hennes ursäkt, och sedan jag framhållit hennes oförsiktighet, är jag glad att kunna tillägga, att hon själv erkände den för mig. Jag träffade dem oväntat ett par dagar före den tillämnade rymningen, och Georgiana, som ej

kunde uthärda tanken på att bedröva och kränka en bror, till vilken hon nästan såg upp som till en far, bekände då hela saken för mig. Ni kan tänka, vad jag kände och hur jag handlade. Hänsyn för min systers goda rykte och hennes känslor hindrade mig från att göra saken allmänt bekant, men jag skrev till mr Wickham, som omedelbart lämnade orten, och miss Younge blev naturligtvis genast avlägsnad från sin plats. Mr Wickhams huvudmål var utan all fråga att komma åt min systers förmögenhet, som är trettio tusen pund, men jag kan inte låta bli att tro, att hoppet att kunna hämnas på mig var en stark bevekelsegrund till hans handlingssätt. Hans hämnd skulle i sanning ha varit fullständig.

Detta, min fröken, är en sanningsenlig redogörelse för alla de tilldragelser, i vilka vi båda varit inblandade, och om ni icke avgjort förkastar den som falsk, hoppas jag, att ni hädanefter icke anklagar mig för grymhet mot mr Wickham. Jag vet icke, på vad sätt och genom vilka osanningar han fört er bakom ljuset, men hans framgång är kanske icke så mycket att undra på, då ni förut var alldeles okunnig om hela saken. Det stod ju ej i er makt att avslöja honom, och ni var säkerligen icke

böjd för att misstänka honom.

Ni kan möjligen undra över att jag icke talade om allt detta för er i går kväll, men jag var då icke så herre över mig själv, att jag visste, vad som kunde eller borde yppas. Med avseende på sanningen av allt, som jag här berättat, kan jag särskilt åberopa överste Fitzwilliams vittnesbörd; till följd av vår nära släktskap och förtroliga vänskap och ännu mera i sin egenskap av en av exekutorerna av min fars testamente har han naturligtvis varit förtrogen med varje detalj i dessa historier. Om er motvilja mot *mig* gör *mina* försäkringar värdelösa, så kan ni ej av samma orsak vara förhindrad att lita på min kusin, och för att det må bli möjligt för er att rådfråga honom, skall jag försöka att finna ett tillfälle att överlämna detta brev till er under förmiddagens lopp. Jag vill endast tillägga: Gud välsigne er!

Fitzwilliam Darcy.

TRETTIOSJÄTTE KAPITLET.

Om Elisabet, då mr Darcy räckte henne brevet, icke väntade, att det innehöll ett förnyande av hans frieri, så kunde hon icke på något sätt ana dess innehåll. Men sådant som detta nu var, är det lätt att förstå, med vilken iver hon genomläste det, och vilka stridiga känslor det väckte hos henne. Dessa känslor kunde hon knappast klargöra för sig. Med häpnad såg hon först, att han trodde, att han i alla händelser kunde urskulda sig, och hon var fullt övertygad om att han icke kunde avgiva någon förklaring, som icke en rättmätig känsla av blygsel borde förtiga. Med en stark förutfattad mening mot allt, som han kunde säga, började hon läsa hans redogörelse för vad som tilldragit sig på Netherfield. Hon läste med en iver, som knappast tillät henne att uppfatta, vad hon läste, och i sin otålighet att få veta, vad nästa mening kunde innehålla, var hon ur stånd att ge akt på betydelsen av den, som hon hade framför sina ögon. Hon kom genast på det klara med att hans övertygelse om hennes systers okänslighet var en falsk inbillning, och hans framläggande av de verkliga, de mest vägande invändningarna mot partiet gjorde henne

allt för förbittrad, för att hon skulle ha någon lust att göra honom rättvisa. Han uttryckte icke på ett för henne tillfredsställande sätt sin ledsnad över vad han gjort, hans stil var icke ångerfull, utan övermodig. Den var alltigenom präglad av stolthet och förmäthenhet.

Men när hon sedan kom till hans berättelse om mr Wickham — när hon med något klarare uppfattning läste en skildring, som, om den var sann, måste tvinga henne att uppgiva varje god tanke, hon förut haft om dennes värde, och som hade en så betänklighetslikhet med den historia, han själv berättat om sig, då voro hennes känslor ännu mera pinsamma och svåra att bestämma. Hon intogs av förvåning, fruktan, ja, till och med av skräck. Hon ville alldeles icke sätta tro därtill och utropade upprepade gånger: — Detta måste vara falskt! Det kan inte vara sant! Det måste vara den grövsta osanning! — Och när hon hade genomgått hela brevet, fastän hon knappt visste något om innehållet i den sista eller de två sista sidorna, stoppade hon hastigt in det och försäkrade, att hon icke skulle bry sig om det, aldrig mer kasta en blick i det.

I detta upprörda sinnestillstånd, med tankar, som

irrade än hit, än dit, gick hon vidare, men det hjälpte icke; om en halv minut vecklade hon upp brevet igen, och, i det hon sansade sig så gott hon kunde, började hon åter den förödmjukande läsningen av allt, som angick Wickham, varvid hon behärskade sig så mycket, att hon undersökte betydelsen av varje mening. Redogörelsen om det förhållande, vari han stod till familjen på Pemberley var just vad han själv berättat därom, och vad som sades om den avlidne mr Darcys godhet mot honom, ehuru hon aldrig vetat, huru stor den varit, överensstämde även med hans egna ord. Så långt bekräftade de båda berättelserna varandra, men då hon kom till testamentet, var skillnaden betydlig. Vad Wickham sagt om pastoratet stod ännu livligt för hennes minne, och då hon påminde sig själva ordalagen, var det omöjligt att icke inse, att endera parten gjort sig skyldig till stor osannfärdighet, och under några få ögonblick intalade hon sig, att saken förhöll sig så, som hon önskade. Men då hon med största uppmärksamhet läste om och om igen skildringen av de närmare omständigheterna, huru Wickham avsagt sig alla anspråk på pastoratet och till ersättning härför mottagit en så ansenlig summa som tre tusen pund, måste hon åter känna sig

tveksam. Hon stoppade in brevet, övervägde varje detalj med vad hon trodde vara fullkomlig opartiskhet, prövade sannolikheten av varje uppgift — men med ringa framgång. På båda sidor var det endast påståenden. Hon läste brevet ännu en gång, men varje rad däri visade allt tydligare, att saken, som hon trott omöjlig kunna på något upptänkligt sätt framställas så, att mr Darcys handlingssätt däri icke framstod som, minst sagt, skamligt, kunde få en vändning, som fritog honom från all skuld.

Det oordentliga och utsvävande liv, som han ej tvekade att lägga mr Wickham till last, gjorde på henne ett ytterst pinsamt intryck och detta så mycket mera, som hon icke kunde framlägga något bevis på att beskyllningen var orättvis. Hon hade aldrig hört talas om honom, förrän han gick in vid lantvärnsregementet, vartill han lät övertala sig av en ung man, som tillfälligtvis träffat honom i London och där återknutit en flyktig bekantskap med honom. Om hans föregående levnadssätt hade ingenting blivit känt i Hertfordshire utom vad han själv omtalade. Även om hon haft möjlighet att göra sig underrättad om hans verkliga karaktär, så hade hon aldrig känt någon lust att skaffa sig

upplysningar därom. Hans ansiktsuttryck, röst och sätt att vara hade genast givit ett intryck av att han var en fullkomligt oförvitlig man. Hon sökte erinra sig något exempel på godhet, något framstående drag av redbarhet eller välvilja, som kunde försvara honom mot mr Darcys anfall eller åtminstone uppväga tillfälliga förvillelser, ett namn, som hon ville försöka ge åt vad mr Darcy hade beskrivit som många års liv i lättja och last. Men intet sådant minne hugnade henne. Hon kunde genast se honom framför sig med hans behagliga utseende och umgängessätt, men hon kunde icke erinra sig något för honom fördelaktigare än grannarnas allmänna uppskattning av honom, och de sympatier, han vann i officersmässen genom sina umgängesgåvor. Sedan hon dröjt ett ögonblick vid denna punkt, fortsatte hon att läsa. Men tyvärr, den historia, som följde om hans planer på miss Darcy, bekräftades i viss mån av vad som förefallit mellan överste Fitzwilliam och henne själv ej längre sen än morgonen förut, och till sist hänvisades hon med avseende på sanningen av varje detalj till överste Fitzwilliam själv, som förut för henne omtalat, hur förtrogen han var med alla sin kusins angelägenheter, och vars rättrådighet hon ej hade skäl att sätta i fråga. Ett ögonblick hade hon nästan

beslutit sig för att vända sig till honom, men hon tvekade på grund av det genanta i situationen, och till slut uppgav hon alldeles tanken härpå, övertygad som hon var, att mr Darcy aldrig skulle ha vågat framkomma med ett sådant förslag, om han icke varit fullt förvissad om att hans kusin skulle bekräfta hans ord.

Hon mindes mycket väl allt, varom hennes och Wickhams samtal rört sig under den första aftonen de träffades i familjen Philips. Många av hans uttryck stodo ännu livligt för hennes minne. *Nu* var hon häpen över det opassande i sådana meddelanden till en främling, och hon undrade över att hon icke förr kommit att tänka därpå. Hon insåg det ogrannlaga i att framhålla sig själv, som han hade gjort, och motsägelsen mellan hans ord och hans uppförande. Hon kom ihåg, att han skrytit över att han icke var rädd för att träffa mr Darcy — mr Darcy kunde gärna lämna trakten, men *han* skulle nog hålla sig kvar där; likväl hade han undvikit att infinna sig på balen på Netherfield redan följande vecka. Hon mindes också, att, förrän familjen på Netherfield lämnade orten, hade han endast berättat sin historia för henne själv, men att efter dess avflyttning den hade varit i allas mun,

att han då oförbehållsamt och utan några betänkligheter hade svärtat mr Darcys karaktär, ehuru han försäkrat henne, att hans vördnad för fadern alltid skulle hindra honom från att kompromettera sonen.

I vilken olika dager framträdde icke nu alla hans handlingar! Hans uppmärksamhet mot miss King syntes henne nu vara förestavad endast av avskyvärt egennyttiga avsikter, och hennes obetydliga förmögenhet bevisade icke längre, att han var anspråkslös i sina fordringar, utan att han ivrigt sökte komma åt, vad helst som erbjöd sig. Det föreföll henne nu, som om hans uppförande mot henne själv endast kunde tillskrivas förkastliga motiv: antingen hade han fått oriktiga uppgifter om hennes förmögenhet, eller också hade han smickrat sin fåfänga genom att uppmuntra den förkärlek, som hon, oförsiktigt nog, hade visat honom. Hennes försök att urskulda honom blevo allt svagare och svagare. Vad som vidare talade till mr Darcys förmån var, att hon måste medgiva, att mr Bingley för länge sedan, när han tillfrågades av Jane, försäkrat, att hans vän var utan all skuld i saken; hur högmodigt och fränstötande hans sätt än var, hade hon aldrig under hela deras bekantskap

— en bekantskap, som på sista tiden fört dem mycket tillsammans och på visst sätt gjort henne förtrogen med hans karaktär — sett någonting, som förrådde, att han var principiös eller orättrådig, någonting, som antydde, att han till sina grundsatser var irreligiös eller omoralisk; av sina vänner var han högaktad och värderad, till och med Wickham hade talat berömmande om honom i hans egenskap av broder, och hon hade ofta hört honom tala med så stor hjärtlighet om sin syster, att det visade, att han var tillgänglig för ömmare känslor; hade hans handlingar varit sådana, som Wickham framställt dem, kunde en så grov kränkning av alla rättfärdighetens bud knappast ha blivit obekant för världen; slutligen var vänskap mellan en person, som var i stånd därtill, och en så älskvärd man som mr Bingley alldeles obegriplig.

Hon blygdes rent av för sig själv. Hon kunde varken tänka på Darcy eller Wickham utan att känna, att hon varit blind, partisk, fördomsfull, oförnuftig.

— Så skamligt jag har handlat! utropade hon. Jag som har yvts över mitt goda omdöme, jag, som har varit stolt över mina själsgåvor, som ofta har ringaktat min systers okonstlade uppriktighet och

tillfredsställt min fåfänga med onödig och klandervärd misstrogenhet! Huru förödmjukande är icke denna upptäckt! Och dock, huru rättvis är icke förödmjukelsen! Men fåfänga, icke kärlek, har varit min dårskap. Förtjust över den enes hyllning och sårad av den andres likgiltighet, har jag låtit mig behärskas av fördom och okunnighet och drivit förnuftet på flykten i fråga om dem bägge. Ända hittills har jag saknat självkänedom.

Från henne själv gingo hennes tankar till Jane, från Jane till Bingley, och hon erinrade sig då, att mr Darcys förklaring i *den* punkten hade synts henne mycket otillfredsställande. Helt olika var hennes intryck vid ett nytt genomläsande därav. Hur kunde hon underlåta att sätta tro till hans försäkringar i ett fall, då hon hade måst tro dem i ett annat? Han förklarade, att han icke haft en aning om hennes systers böjelse, och hon kunde ej undgå att erinra sig, vilken Charlottes mening om saken alltid hade varit. Ej heller kunde hon neka till riktigheten av hans beskrivning på Jane. Hon medgav, att Jane fögalade i dagen sina känslor, om också de voro varma, och att det i hennes min och väsen fanns ett uttryck av lugnt välbehag, som icke ofta står tillsammans med stor känslighet.

När hon kom till den del av brevet, var så förödmjukande men dock så välförtjänta förebråelser riktades mot hennes familj, kände hon en stark blygsel. Det rättvisa i beskyllningen framstod för henne på ett alltför övertygande sätt, för att hon skulle söka tillbakavisa den, och de detaljer från balen på Netherfield, på vilka han särskilt syftade och som hade bekräftat den ofördelaktiga tanke han förut hyste, hade icke kunnat göra ett starkare intryck på honom än på henne.

Hon var icke okänslig för hans smickrande uttalanden om henne och hennes syster. Det lugnade henne, men det kunde icke trösta henne, då hon tänkte på det förakt, som familjens övriga medlemmar ådragit sig, och då hon insåg, att Jane i själva verket haft sina närmaste anhöriga att tacka för sin besvikelse, och betänkte, hur mycket bådas anseende måste lida av deras mindre passande beteende, kände hon sig mera nedtryckt än någonsin.

Sedan hon gått fram och tillbaka på vägen under två timmars tid, varunder hon gav fritt lopp åt allehanda tankar — hon tänkte återigen över vad som hänt, beräknade möjligheterna och sökte så

gott hon kunde finna sig i en så plötslig och så betydelsefull förändring — förmådde tröttheten och tanken på hennes långa frånvaro henne slutligen att återvända hem. Hon inträdde med en önskan att visa sig lika glättig som vanligt och besluten att ej hänge sig åt sådana grubblerier, som kunde göra henne olämplig att delta i samtalen.

Hon fick genast veta, att de två herrarna från Rosings hade gjort visit under hennes frånvaro, mr Darcy endast på ett par minuter för att säga farväl, men överste Fitzwilliam hade stannat åtminstone en timme i hopp att hon skulle komma tillbaka, och han hade nästan varit besluten att gå ut och söka reda på henne. Elisabet kunde endast *låtsas*, att hon var ledsen över att ej ha träffat honom, i själ och hjärta var hon glad däröver. Överste Fitzwilliam var ej längre ett föremål för hennes tankar, hon kunde endast tänka på sitt brev.

TRETTIOSJUNDE KAPITLET.

De två herrarna lämnade Rosings följande morgon, och mr Collins, som väntat vid grindstugan för att göra sin avskedsreverens för dem, kunde föra med sig hem den angenäma underrättelsen, att de sågo ut att vara vid god hälsa och vid så pass gott mod, som man kunde vänta efter den vemodsfulla scen, de så nyss varit med om på Rosings. Sedan skyndade han till Rosings för att trösta lady Catherine och hennes dotter, och vid sin återkomst medförde han till sin stora glädje en hälsning från hennes nåd, att hon kände sig så nedstämd, att hon livligt önskade att få se dem alla på middag hos sig.

Elisabet kunde icke träffa lady Catherine utan att erinra sig, att, om hon hade velat, kunde hon nu ha blivit föreställd för henne såsom hennes systersons blivande maka, ej heller kunde hon utan ett leende tänka på huru stor hennes nåds harm skulle ha blivit. — Vad skulle hon ha sagt? Hur skulle hon ha betett sig? med sådana frågor roade hon sig.

Det första samtalsämnet var de båda gästernas avfärd från Rosings. — Jag försäkrar er, att jag är

oändligt ledsen däröver, sade lady Catherine. Jag tror, att ingen känner skilsmässan från vänner så djupt som jag. Men jag är särskilt fästad vid dessa unga män, och jag vet, att de äro så fästade vid mig! Jag vet, att det gjorde dem mycket ont att behöva resa. Men så är det alltid med dem. Den käre översten höll modet ganska bra uppe till sista ögonblicket, men Darcy tycktes ta saken djupast, djupare, tror jag, än i fjol. Hans kärlek till Rosings växer synbarligen.

Mr Collins inpassade här en komplimang och en anspelning, som mottogos med ett vänligt leende av modern och dottern.

Lady Catherine märkte efter middagen, att miss Bennet tycktes vara nedstämd. Hon yttrade som sin åsikt, att hon antog att orsaken härtill var, att hon icke ville resa hem så snart, och tillade:

— Om detta är fallet, måste ni skriva till er mor och be henne att få stanna litet längre. Mrs Collins kommer att bli mycket glad över att få behålla er, det är jag säker om.

— Jag är ers nåd mycket tacksam för den vänliga uppmaningen, svarade Elisabet, men det står inte i min makt att följa den. Jag måste vara i staden om lördag.

— Nå, i så fall kommer ni att ha varit här bara sex veckor. Jag trodde, att ni skulle stanna här två månader. Jag sade det till Mrs Collins, innan ni kom. Det kan väl inte finnas någon anledning för er att resa så snart. Mrs Bennet skulle säkert kunna undvara er ännu fjorton dagar.

— Men min far kan det inte. Han skrev till mig förra veckan för att påskynda min hemkomst.

— Å, naturligtvis kan er far undvara er, om er mor kan det. En far bryr sig aldrig så mycket om sina döttrar. Och om ni vill stanna månaden ut, så kan jag ta en av er med mig så långt som till London, ty jag ämnar resa dit på en vecka i början av juni, och som Dawson inte har något emot att sitta på kuskbocken, får en av er mycket bra rum i vagnen, och om vädret råkar bli kyligt, skulle jag inte ha något emot att ta er båda med, eftersom ingen av er är särdeles stor.

— Det är mycket vänligt av er, men jag tror, att vi måste stå fast vid vår ursprungliga plan.

Lady Catherine tycktes finna sig däri. — Mrs Collins, sade hon, ni måste skicka en betjänt med dem. Ni vet, att jag alltid säger rent ut, vad jag tänker, och jag kan inte med lugn tänka på att två unga damer skola resa ensamma med posten. Det

är i högsta grad opassande. Ni måste laga så att någon följer med dem. Jag tycker förfärligt illa om sådana där saker. Unga damer böra alltid ha ordentligt skydd och åtföljas av betjäning i enlighet med sin ställning i livet. När min brorsdotter Georgiana reste till Ramsgate förra sommaren, höll jag särskilt på att två betjänter följde henne. Miss Darcy, dotter av mr Darcy till Pemberley och lady Anne, kunde inte anständigtvis uppträda på annat sätt. Jag är ytterst noggrann med alla dylika saker. Ni måste skicka John med de unga damerna, mrs Collins. Jag är glad, att jag kom på den tanken att nämna det, ty det skulle verkligen vara en skam för er att låta dem resa ensamma.

— Min morbror kommer att skicka en betjänt och hämta oss.

— Jaså, er morbror? Han har alltså en betjänt, eller hur? Det gläder mig att ni har någon, som tänker på sådana där saker. Var skall ni byta hästar? Naturligtvis i Bromley. Om ni hälsar från mig på värdshuset Bell, så kommer ni att bli bra betjänad.

Lady Catherine hade många andra frågor att göra med avseende på deras resa, och som hon icke besvarade dem alla själv, måste Elisabet vara uppmärksam, vilket hon ansåg vara en lycka för

sig, ty så upptagen som hon nu var av sina tankar, kunde hon ha glömt, var hon befann sig. Hon måste spara sina grubblerier till stunder, då hon var ensam. När helst hon var det, hängav hon sig däråt och icke en dag förgick, utan att hon tog en enslig promenad, varunder hon kunde överlämna sig åt oangenäma minnen, som dock för henne hade ett egendomligt behag.

Hon var på god väg att kunna mr Darcys brev utantill. Hon studerade varje mening däri, och hennes känslor gentemot brevskrivaren växlade betydligt från den ena stunden till den andra. När hon kom ihåg tonen i hans skrivelse, var hon ännu full av förbittring, men när hon betänkte, hur orättvist hon hade dömt honom och utfarit mot honom, vändes hennes vrede mot henne själv, och hans svikna förhoppningar blevo föremål för hennes medlidande. Hans böjelse förtjänade tacksamhet, hela hans karaktär aktning, men hon kunde icke gilla honom, och icke ett ögonblick kunde hon ångra den korg, hon givit honom, eller känna den ringaste lust att återse honom. Hennes eget uppförande mot honom under den första tiden var för henne en källa till ständig förtret och ånger, och hennes familjs olycksaliga brister ett föremål

för ännu större bekymmer. För dem fanns ingen hjälp. Hennes far, som nöjde sig med att skratta åt dem, skulle aldrig bemöda sig att lägga band på sina yngsta döttrars ohejdade tanklöshet, och hennes mor, vars eget sätt att vara var så långt ifrån oklanderligt, hade ingen känsla för det opassande i deras beteende. Elisabet hade ofta i förening med Jane försökt att få bukt med Catherines och Lydias hållningslöshet, men då de hade medhåll av sin mor, vilken utsikt fanns det väl att de skulle bättra sig? Catherine, som var viljesvag och retlig och helt och hållet stod under inflytande av Lydia, hade alltid blivit förnärmad över deras råd. Lydia, självrådig och sorglös, ville knappast höra på dem. De voro båda okunniga, lata och fåfänga. Så länge det fanns en officer i Meryton, brukade de flirta med honom, och då det endast var en kort promenad från Longbourn till Meryton, löpte de ständigt och jämt dit.

Ängslan för Janes skull var för Elisabet ännu ett stort bekymmer, och mr Darcys förklaring, varigenom hon återfått hela sin förra goda tanke om Bingley, lät henne ännu bittrare känna, vad Jane förlorat. Hans böjelse hade bevisligen varit uppriktig och hans uppförande tadelritt, såvida

man icke i någon mån kunde klandra hans blinda förtroende till sin vän. Hur smärtsam var icke då den tanken, att Jane gått miste om en ställning så önskvärd i alla avseenden, så rik på fördelar, utlovande så mycken lycka, och detta på grund av hennes egna familjemedlemmars dårskap och taktlöshet!

När till dessa betraktelser lades den visshet, hon fått om Wickhams karaktär, kan man lätt förstå, att hon, som annars sällan kände sig nedstämd till sinnet, nu var så bedrövad, att det var nästan omöjligt för henne att visa sig ens någorlunda glad.

Under den sista veckan voro de lika ofta inbjudna till Rosings som under den första tiden. Den sista aftonen tillbragtes där, och lady Catherine gjorde sig åter i detalj underrättad om deras resa, gav dem anvisningar om det bästa sättet att packa och framhöll så enträget nödvändigheten att lägga in klänningar på det enda rätta sättet, att Maria efter hemkomsten fann sig förpliktad att göra om hela förmiddagens arbete och packa om sin koffert.

Vid skilsmässan önskade dem lady Catherine med stor nedlåtenhet en lycklig resa och inbjöd dem att komma tillbaka till Hunsford nästa år, och

miss de Bourgh ansträngde sig så pass, att hon neg och räckte handen åt dem båda.

TRETTIOÅTTONDE KAPITLET

På lördags morgon kommo mr Collins och Elisabet till frukosten några minuter före de andra, och han passade på tillfället och sade henne de artigheter vid skilsmässan, som han ansåg vara oundgängligen nödvändiga.

— Jag vet inte, miss Elisabet, sade han, om min hustru ännu har uttryckt sin tacksamhet för er vänlighet att komma till oss, men jag är alldeles viss om att ni inte kommer att lämna vårt hem utan att mottaga hennes tack därför. Jag försäkrar er att vi högt skattat förmånen av ert sällskap. Vi veta, hur litet frestande det är för någon att besöka vår anspråkslösa boning. Vårt enkla levnadssätt, våra små rum, våra få tjänare och det obetydliga umgänge, vi ha, måste göra att Hunsford förefaller en ung flicka som ni ytterst ledsamt, men jag hoppas, att ni tror, att vi äro tacksamma för er anspråkslöshet och att vi ha gjort allt som står i vår makt för att förebygga, att ni haft tråkigt under er vistelse här.

Elisabet uttryckte sin livliga tacksamhet och försäkrade, att hon trivts utmärkt. Hon hade haft mycket roligt under de sex veckor, hon tillbragt

hos dem, och nöjet att vara tillsammans med Charlotte och all den vänliga uppmärksamhet, varför hon varit föremål, gjorde att tacksamheten måste vara på *hennes* sida. Mr Collins var belåten och svarade högtidligt, men småleende:

— Det gläder mig oändligt att höra, att ni inte har tillbragt er tid här på ett oangenämt sätt. Vi ha verkligen gjort vårt bästa, och då vi till all lycka haft tillfälle att införa er i en mycket förnäm familjekrets och till följd av vår förbindelse med Rosings ofta kunnat åstadkomma omväxling i vårt enkla hemliv, tror jag att vi kunna smickra oss med att er vistelse i Hunsford inte varit allt igenom ledsam. Vårt förhållande till lady Catherine och hennes familj är verkligen en så utomordentlig förmån och en sådan välsignelse, att få kunna skryta över något dylikt. Ni ser, på vilken fot vi stå till dem. Ni ser, hur vi ständigt och jämt äro bjudna dit. Jag måste i sanning erkänna, att så stora olägenheterna än äro med den här anspråkslösa prästgården, skulle jag inte finna någon av dess gäster värd medlidande, så länge de liksom vi få njuta av det förtroliga umgänget på Rosings.

Han kunde inte finna ord nog högtravande för att uttrycka den stämning, vari han befann sig, han

måste gå fram och tillbaka i rummet, under det att Elisabet försökte att förena artighet och sanning i några korta satser.

— Ni kan verkligen, min kära fränka, fortsatte mr Collins, ta med er ett mycket gynnsamt vitsord om oss till Hertfordshire. Jag smickrar mig åtminstone med att ni skall bli stånd härtill. Ni har dagligen varit vittne till lady Catherines stora uppmärksamhet mot min hustru, och på det hela taget tror jag, att det inte ser ut, som om er vän känner sig besviken. Men om den saken är det så gott att inte yttra sig. Låt mig endast försäkra er, kära miss Elisabet, att jag av hela mitt hjärta kan önska er samma äktenskapliga lycka. Min kära Charlotte och jag äro fullkomligt ense. Det är en högst anmärkningsvärd likhet i karaktär och tänkesätt mellan oss båda. Det ser ut, som om vi varit ämnade åt varandra.

Elisabet kunde tryggt säga, att där detta var fallet, där fanns mycken lycka, och lika uppriktigt kunde hon tillägga, att hon var fullt övertygad om den trevnad, hans hemliv skänkte honom, och att hon gladde sig däröver. Hon var emellertid rätt belåten, när lovsången däröver avbröts genom inträdet av den kvinna, som han hade att tacka

därför. Stackars Charlotte, det var vemodigt att lämna henne åt ett sådant sällskap! Men hon hade valt det med öppna ögon, och ehuru hon tydligen var ledsen över att hennes gäster skulle resa, tycktes hon icke tiggas om medlidande. Hennes hem och hennes hushåll, hennes församling och hennes hönsgård och allt som hängde tillsammans därmed hade icke ännu förlorat sitt behag.

Slutligen körde vagnen fram, koffertarna blevo fastsurrade, paketen instuvade och avfärdens stund var kommen. Efter ett hjärtligt avsked mellan väninnorna följdes Elisabet till vagnen av mr Collins, och då de gingo nedför trädgårdsgången, bad han henne framföra de varmaste hälsningar till hela sin familj ävensom hans tack för all den vänlighet, han fått röna på Longbourn under vinterns lopp, och hans obekanta vörndnad till mrs och mr Gardiner. Han hjälpte henne därpå upp i vagnen, Maria följde efter, och dörren skulle just stängas, då han plötsligt helt bestört påminde dem om att de glömt att sända några hälsningar till damerna på Rosings.

— Men, tillade han, ni vill naturligtvis låta mig frambära er vörndnadsfulla hälsning till dem jämte ert tack för deras vänlighet mot er under den tid ni

varit här.

Elisabet hade ingenting däremot, dörren fick stängas, och vagnen rullade i väg.

— Kära hjärtandes, utropade Maria efter några få minuters tystnad, jag tycker, att det är bara ett par dagar sedan vi kommo hit, och dock hur mycket har inte hänt sedan dess!

— Det har verkligen hänt mycket, sade Elisabet med en suck.

— Vi ha ätit middag nio gånger på Rosings och druckit te där två gånger! Så mycket jag har att berätta!

Elisabet tillade tyst: — Och så mycket jag har att förtiga!

Deras resa försiggick, utan att många ord yttrades och utan några obehag, och fyra timmar sedan de lämnat Hunsford anlände de till familjen Gardiners hem, där de skulle stanna några dagar.

Jane såg frisk ut, och Elisabet hade icke mycket tillfälle att studera hennes sinnesstämning under de olika nöjen, som hennes vänliga moster hade berett dem. Men Jane skulle resa hem tillsammans med henne, och på Longbourn skulle det nog bli tid att göra iakttagelser.

Det var emellertid icke utan ansträngning hon kunde vänta ens till hemkomsten, innan hon anförtrodde sin syster mr Darcys frieri. Medvetandet att det stod i hennes makt att för Jane yppa något som i så hög grad skulle väcka hennes förvåning och på samma gång hos henne själv smickra den rest av fåfänga, som hon ännu icke kunnat bortresonera, innebar en sådan frestelse att säga ut, vad hon hade på hjärtat, att ingenting kunde ha övervunnit den utom det tillstånd av obeslutsamhet, vari hon fortfarande befann sig med avseende på hur långt hon skulle gå i sina meddelanden. Hon fruktade dessutom, att om hon en gång kom in på ämnet, skulle hon låta förleda sig att säga något om Bingley, som endast skulle vålla hennes syster ytterligare smärta.

TRETTIONIONDE KAPITLET.

Det var i den andra veckan i maj de tre unga damerna tillsammans lämnade Gracechurch Street för att resa till staden X. i Hertfordshire, och då de kommo i närheten av det värdshus, där mr Bennets vagn enligt överenskommelse skulle möta dem, varseblevo de snart både Lydia och Kitty, som tittade ut från en matsal i övre våningen — ett tecken till kuskens punktlighet. De två flickorna hade varit över en timme på platsen och hade roat sig med att besöka en mitt emot boende modehandlerska, se på en skiltvakt och laga i ordning en gurksallad.

Sedan de välkomnat sina systrar, visade de triumferande på ett bord, på vilket sådana kalla rätter stodo framdukade, som skafferiet i ett värdshus brukar prestera, och utropade: — Är inte det här trevligt? Är det inte en angenäm överraskning?

— Och vi ämna bjuda er på alltsammans, tillade Lydia, men ni måste låna oss pengarna, ty vi ha just gjort av med våra i boden där ute. Därpå visade hon sina uppköp sägande: Se, den här hatten har jag köpt. Jag tycker inte just, att den är vacker,

men jag tyckte, att jag så gärna kunde köpa den. Jag skall sprätta sönder den, så snart jag kommer hem, och se till om jag kan fiffa upp den litet.

När hennes systrar uttryckte sitt misshag med den och förklarade, att den var ful, tillade hon utan att låta sig något bekomma: — Å, det fanns två eller tre mycket fulare i boden, och då jag har köpt litet kulört satäng att garnera den med, tror jag att den kommer att bli ganska dräglig. För resten betyder det inte mycket, vad man har på sig i sommar, sedan —shireregementet lämnat Meryton, och det ger sig av om fjorton dagar.

— Verkligen! utropade Elisabet högst belåten.

— De komma att ligga i läger i närheten av Brighton, och jag önskar *så* att pappa låter oss alla resa dit och stanna där över sommaren. Det skulle vara en förtjusande plan, och jag tror säkert, att det knappast skulle kosta någonting alls. Mamma skulle så innerligen gärna vilja vara med därom. Tänk bara, vilken ledsam sommar vi eljest få!

— Ja, tänkte Elisabet, det skulle verkligen vara förtjusande och passa oss förträffligt. Gud bevare oss! Brighton och ett helt läger fullt av soldater, då vi redan blivit bortkollrade av ett stackars milisregemente och de månatliga balerna i

Meryton!

— Nu har jag en nyhet att förtälja er, sade Lydia, då de satte sig till bords. Vad tror ni det är? Det är en stor nyhet, en glädjande nyhet om en viss person, som vi alla hålla av.

Jane och Elisabet sågo på varandra, och man sade åt kyparen, att han icke behövde stanna inne. Lydia skrattade och sade:

— Som vanligt är ni så ytterst grannlaga och håller på yttre former. Ni tycker, att kyparen inte skall få höra på, liksom han brydde sig om det! Jag är säker, att han ofta får höra värre saker, än jag nu går att tala om. Men det är en ful karl! Jag är glad, att han givit sig av. Jag har aldrig i mitt liv sett en så lång haka. Nå, nu skall jag väl komma fram med min nyhet. Den rör vår vän Wickham. Det är ingen fara för att han skall gifta sig med Mary King. Det är någonting för er! Hon har rest till sin farbror i Liverpool för att stanna där. Wickham är räddad!

— Och Mary King är räddad, tillade Elisabet, räddad från en oklok förbindelse, vartill hennes förmögenhet utgjorde lockbetet.

— Det är mycket dumt av henne att ge sig av, om hon tycker om honom.

— Men jag hoppas, att det inte är någon stark böjelse på någondera sidan, sade Jane.

— Säkert inte på *hans*. Jag kan svara för att han aldrig brydde sig ett dugg om henne — vem kunde för resten bry sig om en sån där otäck liten fräknig varelse?

Elisabet var förfärad vid den tanken, att, fastän hon själv var ur stånd att föra ett så simpelt *språk*, simpelheten i *känslan* var ungefär densamma, som hon hyst i sitt eget bröst och som hon givit ett vackert namn.

Så snart alla hade ätit och de äldre betalat, beställde man fram vagnen, och med något besvär bereddes plats åt hela sällskapet med alla deras kappsäckar, arbetsväskor och paket och det ovälkomna tillägget av Kittys och Lydias nyss gjorda inköp.

— Så trevligt vi nu äro instuvade! ropade Lydia. Jag, är glad, att jag köpte min hatt, om inte annat för nöjet att få en hattask till. Se så, låt oss nu ha det trevligt och bekvämt och prata och skratta under hela vägen hem. Och först och främst låt oss höra, vad som hänt er, sedan ni reste. Har ni träffat några trevliga herrar? Har ni flirtat något? Jag hade stora förhoppningar, att en av er skulle ha fått en

man, innan ni kom hem. Jag försäkrar, att Jane snart blir en gammal mö. Hon är ju nästan tjugutre år! Gud, vad jag skulle skämmas, om jag inte bleve gift före tjugutre års ålder! Ni kan inte tänka er, hur angelägen moster Philips är, att ni skall få män. Hon säger, att Lizzy borde ha tagit mr Collins, men *jag* tycker inte alls, att det vore livat. Gud, vad jag gärna skulle vilja bli gift före någon av er! Då skulle jag bli förkläde åt er på alla baler. Kors, vad vi hade roligt hos överste Forsters härom dagen! Kitty och jag skulle vara där hela dagen, och mrs Forsters lovade oss att få ta en liten sväng på kvällen (i förbigående sagt, mrs Forster och jag äro *så* goda vänner), och därför bad hon de två flickorna Harrington att komma, men Harriet var dålig, så Pen måste komma ensam, och vad tror ni vi gjorde? Vi klädde ut Chamberlaine i fruntimmerskläder med flit, för att han skulle bli tagen för ett fruntimmer — tänk bara så livat! Inte en själ visste om det, utom överste och mrs Forster och Kitty och jag och moster, ty vi voro tvungna att låna en av hennes klänningar, och du kan inte föreställa dig, hur bra han såg ut! När Denny och Wickham och Pratt och två eller tre av herrarna kommo in, kände de inte alls igen honom. Gud, vad jag skrattade! Och det gjorde mrs Forster med.

Jag trodde jag skulle dö. Och *det* kom herrarna att misstänka något, och då kommo de snart underfund med vad som var å färde.

Med sådana historier om deras förlustelser och upptåg försökte Lydia, understödd av Kittys anspelningar och tillägg, att roa sina medresande hela vägen till Longbourn. Elisabet hörde på så litet som möjligt, men hon kunde icke undgå att titt och ofta höra Wickhams namn nämnas.

I hemmet mottogos de på det vänligaste sätt. Mrs Bennet glädde sig över att se, att Jane alltjämt var lika vacker, och mer än en gång under middagen sade mr Bennet av egen drift: — Jag är glad, att du kommit tillbaka, Lizzy.

Det var ett stort sällskap vid middagen, ty nästan hela familjen Lucas kom för att träffa Maria och få höra nyheter, och de ämnen, som intresserade dem, voro av olika slag: Lady Lucas frågade tvärs över bordet Maria, hur det stod till med hennes äldsta dotter och dennas fjäderfä. Mrs Bennet var upptagen på två håll, då hon å ena sidan skaffade sig upplysningar om säsongens moder av Jane, som satt ett stycke nedanför henne, och å den andra meddelade dem alla åt de yngre misserna Lucas. Och Lydia, som talade högre än någon

annan, uppräknade förmiddagens mångahanda nöjen för vem helst som ville höra på henne.

— O Mary, sade hon, jag önskar, att du hade följt med oss, ty vi hade så roligt! Under vägen drogo Kitty och jag ned alla gardinerna och låtsades, att det inte var någon i vagnen, och jag skulle ha fortsatt så hela vägen, om inte Kitty blivit illamående, och när vi kommo till värdshuset, tycker jag verkligen, att vi uppförde oss riktigt hederligt, ty vi bjödo de andra på den allra smakligaste kalla lunch i världen, och om du hade kommit med, så skulle vi ha bjudit dig med. Och sen, när vi gåvo oss av, var det så livat! Jag trodde, att vi aldrig skulle komma in i vagnen. Jag höll nästan på att dö av skratt. Och sen hade vi så muntert under hela hemfärden! Vi pratade och skrattade så högt, att man kunde ha hört oss på tio mils avstånd:

Härpå svarade Mary mycket allvarsamt! — Det vare långt ifrån mig, kära syster, att underskatta sådana nöjen! De skulle utan tvivel vara tilltalande för de flesta kvinnor. Men jag tillstår, att de inte skulle ha något behag förmig — jag skulle bra mycket hellre vilja ha en bok.

Men Lydia hörde icke ett ord av detta svar. Hon

lyssnade sällan till någon mer än en halv minut och brydde sig aldrig om att höra på Mary.

På eftermiddagen var Lydia mycket angelägen, att de andra flickorna skulle följa med till Meryton och se hur det stod till med litet var, men Elisabet satte sig ståndaktigt emot denna plan. Det skulle icke få sägas, att misserna Bennet icke kunde hålla sig hemma en halv dag, förrän de voro på jakt efter officerarna. Det fanns också ett annat skäl till hennes motstånd. Hon var rädd för att återse Wickham och var besluten att undvika det så länge som möjligt. *Hon* kände sig verkligen uteslagnad över att regementet snart skulle förläggas på annan plats. Om fjorton dagar skulle det bryta upp, och så snart detta skett, hoppades hon, att hon icke skulle få något mera obehag för hans skull.

Hon hade icke varit många timmar hemma, förrän hon fann, att planen att tillbringa sommaren i Brighton, som Lydia antytt på värdshuset, ofta diskuterades av hennes föräldrar. Elisabet märkte genast, att hennes far icke hade den ringaste lust att ge vika, men hans svar voro på samma gång så obestämda och tvetydiga, att hennes mor, ehuru hon ofta blev modfälld, dock ännu icke förtvivlade om att lyckas till slut.

FYRTIONDE KAPITLET.

Elisabet kunde icke längre betvinga sin otåliga önskan att meddela Jane vad som hänt, och slutligen, sedan hon beslutat att förtiga alla detaljer, som angingo hennes syster, och berett henne på en stor överraskning, berättade hon morgonen därpå för henne det huvudsakliga av den scen, som ägt rum mellan henne och mr Darcy.

Miss Bennets förvåning minskades snart tack vare den starka systerliga tillgivenhet, som kom henne att finna varje beundran av Elisabet helt naturlig, och inom kort lämnade hennes häpenhet rum för andra känslor. Hon var ledsen över att mr Darcy framfört sitt frieri på ett sådant sätt, som var så föga ägnat att befordra framgången därav, men hon var ännu mera bedrövad över den smärta, som hennes systers avslag vållat honom.

— Det var orätt av honom, sade hon, att känna sig så säker om att lyckas, och han borde inte ha visat det, men tänk, hur mycket större hans misräkning därför skall vara.

— Det gör mig verkligen hjärtligt ont om honom, svarade Elisabet, men han har andra

känslor, som troligtvis snart komma att undantränga hans tycke för mig. Du klandrar mig väl inte därför att jag avslog hans anbud?

— Klandrar dig! Visst inte.

— Men du klandrar mig därför att jag talat så väl om Wickham?

— Nej, jag vet inte, att det var orätt av dig att säga om honom, vad du sade.

— Men du *kommer* att veta det, när jag berättat dig, vad som hände redan dagen därpå.

Hon talade då om brevet och upprepade hela dess innehåll, såvitt som det angick George Wickham. Vilket slag detta var för stackars Jane, som gärna skulle ha velat leva sitt liv utan att tro, att det i hela människosläktet fanns så mycken ondska, som här var samlad hos en individ. Ej heller kunde Darcys rättfärdigande av sig själv, huru mycket det än gladde henne, trösta henne för en sådan upptäckt. Hon sökte med största allvar visa sannolikheten av ett misstag och fritaga den ene från skuld utan att kompromettera den andre.

— Det går inte, sade Elisabet, du kan aldrig bevisa bådas oskuld. Gör ditt val, men du måste nöja dig med att taga endast den enes parti.

Omdömet om dem har ju varit ganska växlande på sista tiden, men endast en av dem kan vara en god man, och jag för min del är böjd att tro, att det är mr Darcy, men du får tro vad du vill.

Det dröjde en god stund, innan Jane kunde frambringa ett leende.

— Jag vet inte, om jag någonsin känt mig så smärtsamt berörd, sade hon. Wickham så dålig! Det är hart när otroligt. Och stackars mr Darcy! Kära Lizzy, tänk bara, vad han måste ha lidit! Vilka svikna förhoppningar! Och så medvetandet om din dåliga tanke om honom! Och att ha något sådant att berätta om sin syster! Det är verkligen allt för pinsamt. Jag är säker om att du måste känna det så.

— Nej, det blir alldeles slut med min sorg och mitt medlidande, då jag ser, hur full du är av båda. Jag vet, att du kommer att göra honom så fullständig rättvisa, att jag för varje ögonblick blir mera ointresserad och likgiltig. Din frikostighet gör mig sparsam, och om du jämrar dig mycket längre över honom, så kommer mitt hjärta att bli lätt som en fjäder.

— Stackars Wickham! Det är ett sådant uttryck av godhet i hans ansikte, en sådan öppenhet och vänlighet i hans väsen!

— Dessa två unga mäns uppfostran måste ha blivit mycket illa skött. En av dem har fått all godhet, den andre hela utseendet därav.

— Jag har aldrig tyckt, att mr Darcy till den grad saknade *utseendet* av godhet, som du tyckte.

— Och dock trodde jag mig vara ovanligt förståndig, då jag utan något skäl fattade en så avgjord motvilja för honom. Det är en sådan sporre för ens intelligens och ger så goda tillfällen att visa sin kvickhet att hysa en sådan motvilja. Man kan ständigt och jämt fara ut i förebråelser utan att säga något rättvist, men man kan inte ständigt skratta åt en man utan att då och då hitta på något kvickt.

— Lizzy, jag är viss om att du inte kunde se på saken, som du nu gör, när du först läste brevet.

— Nej, det kunde jag verkligen inte. Jag var mycket illa till mods, ja, jag kan säga olycklig. Och inte hade jag någon att tala vid om vad jag kände, ingen Jane att trösta mig och säga, att jag inte hade varit så svag, så fåfång och så dåraktig, som jag visste jag varit. O, vad jag saknade dig!

— Så olyckligt, att du begagnade så starka uttryck, då du talade om Wickham med mr Darcy, ty nu ser det verkligen ut, som om de äro alldeles oförtjänta.

— Ja visst. Men mitt bittra språk är en ganska naturlig följd av de fördomar, jag hyst. Det är en sak, med avseende varpå jag vill höra ditt råd. Jag vill, att du säger mig, om jag bör eller icke bör låta våra bekanta veta, hurudan Wickhams karaktär är.

Miss Bennet gjorde ett litet uppehåll och svarade sedan: — Vi ha säkert icke någon anledning att framställa honom i en så ofördelaktig dager. Vad tycker du?

— Att vi inte böra företaga oss något sådant. Mr Darcy har inte bemyndigat mig att bekantgöra hans meddelande. Tvärtom var det hans önskan, att jag så mycket som möjligt skulle behålla för mig själv varje detalj, som avsåg hans syster, och om jag försöker att öppna ögonen på folk med avseende på hans förhållande i övrigt, vem kommer väl att sätta tro till mig? Den allmänna fördomen mot mr Darcy är så stark, att det skulle göra de goda Merytonborna alldeles utom sig, om jag försökte framställa honom i ett fördelaktigare ljus. Det övergår min förmåga. Wickham kommer snart att bege sig av, och därför blir det icke av någon vikt för någon här att veta, vad han i själva verket går för. I sinom tid kommer det alltid att bli bekant, och då kunna vi skratta åt deras dumhet, då de inte förstått det

förut. För närvarande ämnar jag inte säga något därom.

— Du har alldeles rätt. Om dessa felsteg bleve allmänt bekanta, så kunde det bringa honom i olycka för all framtid. Han är nu ledsen över vad han gjort och angelägen att återfå sitt goda namn och rykte. Vi få inte göra honom förtvivlad.

Oron i Elisabets sinne lättades genom detta samtal. Hon hade avbördat sig två hemligheter, som hon gått och burit på under fjorton dagar, och hon var säker på att finna en villig lyssnarinna i Jane, när helst hon kunde önska att tala med henne igen om båda. Men det fanns ännu något outtalat, som klokheten förbjöd henne att yppa. Hon vågade icke för sin syster omtala innehållet i den andra hälften av mr Darcys brev eller låta henne veta, hur uppriktigt hon varit avhållen av hans vän. Detta var en sak, som icke kunde anförtros åt någon, och hon var medveten om att ingenting mindre än en fullständig förståelse mellan de ifrågavarande personerna kunde giva henne rättighet att lyfta på slöjan av denna sista hemlighet. — Och sedan, sade hon, om denna mycket osannolika tilldragelse någonsin skulle inträffa, skall jag endast bli i stånd att omtala vad som Bingley själv kan omtala på ett

mycket behagligare sätt. Jag kan inte få frihet att uttala mig, förrän den förlorat allt värde.

Nu, då Elisabet kommit till ro i hemmet, hade hon gott tillfälle att iakttaga sin systers verkliga sinnestillstånd. Jane var icke lycklig. Hon var alltjämt djupt fästad vid Bingley. Då hon aldrig förr ens hade inbillat sig, att hon var förälskad, hade hennes känsla den första kärlekens hela värme och, såsom en följd av hennes ålder och karaktär, större stadga, än det första tycket i allmänhet kan skryta av. Hon föredrog honom så avgjort framför varje annan man, och hans minne var så dyrbart för henne, att det krävdes hela hennes goda förstånd och all hennes hänsyn för hennes anhörigas känslor för att hindra, att hon helt hängav sig åt sin saknad, som kunde ha inverkat skadligt på hennes egen hälsa och deras lugn.

— Nå, Lizzy, sade mrs Bennet en dag, vilken är *nu* din tanke om Janes ledsamma affär? För min del är jag besluten att aldrig tala därom med någon. Jag sade det härom dagen till min syster, mrs Philips. Men det ser inte ut, som om Jane träffat honom en enda gång i London. Nåväl, han är en högst ovärdig ung man, och jag tror nu inte, att det är den minsta utsikt, att hon skall få honom. Man

hör inte av att han ämnar komma tillbaka till Netherfield i sommar; jag har frågat alla, som kunna antagas veta något om den saken.

— Jag tror inte, att han någonsin kommer att slå sig ner på Netherfield igen.

— Nå, han får göra som han behagar. Ingen önskar, att han skall komma tillbaka. Men jag måste säga, att han behandlade min dotter ytterst illa, och om jag varit i hennes ställe, skulle jag inte ha funnit mig däri. Men det är en tröst för mig, att Jane säkert kommer att dö av krossat hjärta, och då kommer han att ångra, vad han gjort.

Som Elisabet icke kunde hämta någon tröst av en dylik förhoppning, svarade hon icke.

— Nå, Lizzy, fortsatte modern efter ett ögonblick, mr och mrs Collins ha det ju mycket bra, eller hur? Nå, jag bara hoppas, att det kommer att vara. Hurudant bord ha de? Charlotte är nog en utmärkt husmor. Om hon är hälften så sparsam som sin mor, så räcker det till. Jag förmodar, att det inte är något överflöd i deras hem.

— Nej, inte alls.

— Mycket god hushållning, lita på det. Ja, ja. *De* akta sig nog att leva över sina till-

gångar. *De* komma aldrig i penningknipa. Nå, jag önskar dem all lycka. Jag tänker, att de ofta tala om att få Longbourn, när din far dör. De betrakta det nog alldeles som sin egendom, så snart detta inträffar.

— Det var ett ämne, som de aldrig kunde gå in på i min närvaro.

— Nej, det skulle ha varit mycket egendomligt, om de gjort det, men jag tvivlar inte på att de ofta tala därom sinsemellan. Nå, om de kunna känna sig väl till freds med en egendom, som inte lagligen är deras egen, så mycket bättre. Jag skulle blygas för att inneha en sådan, som testamenterats till mig som fideikommiss.

FYRTIOFÖRSTA KAPITLET.

Den första veckan efter deras återkomst hade snart gått till ända, och man befann sig i början av den andra. Detta var den sista veckan, regementet uppehöll sig i Meryton, och alla traktens unga damer voro betydligt modfälda. Nedslagenheten var så gott som allmän. Endast de två äldre misserna Bennet voro ännu i stånd att äta, dricka och sova och ägna sig åt sina vanliga sysselsättningar. De fingo ofta förebråelse för sin känslolöshet av Kitty och Lydia, vilkas sorg var gränslös, och som icke kunde förstå, att en sådan hårdhjärtenhet kunde finnas hos någon av familjens medlemmar.

— Gud i himmelen, vad ska väl bli av oss? Vad ska vi ta oss till? brukade de ofta utropa i sin bittra smärta. Hur kan du skratta så, Lizzy?

Deras ömma mor delade all deras sorg; hon mindes, vad hon själv hade utstått vid ett liknande tillfälle för tjugufem år sedan.

— Jag minns, sade hon, att jag grät två dagar å rad, då överste Millers regemente begav sig av. Jag trodde, att mitt hjärta skulle brista.

— Jag är säker på att *mitt* skall brista, sade Lydia.

— Om man bara kunde få fara till Brighton, anmärkte mrs Bennet.

— O, ja! om man bara kunde få fara till Brighton! Men pappa är så omöjlig.

— Litet havsbad skulle krya upp mig för långa tider.

— Och moster Philips är viss om att det skulle göra *mig* mycket gott, tillade Kitty.

Sådan var den jämmer, som ständigt och jämt hördes i Longbourn House. Elisabet försökte att taga den från den komiska sidan, men alla glada känslor hos henne lämnade rum för blygsel. Hon kände återigen det rättmätiga i mr Darcys klander, och hon hade aldrig varit så benägen att förlåta honom, att han trätt hindrande i vägen för sin väns planer.

Men inom kort skingrades Lydias dystra tankar, ty hon mottog en inbjudning från mrs Forster, hustru till regementets överste, att följa med henne till Brighton. Denna ovärderliga vän var en ung dam, som helt nyligen inträtt i det äkta ståndet. Det lätta och glada lynne, som utmärkte både henne

och Lydia, hade dragit dem till varandra, och efter tre månaders bekantskap hade de blivit mycket intima vänner.

Lydias hänförelse i anledning av denna inbjudning, hennes dyrkan av mrs Forster, mrs Bennets förtjusning och Kittys grämelse kunna knappt beskrivas. Fullständigt oberörd av sin systers känslor, flög Lydia omkring i huset i full extas, fordrande att bli lyckönskad av alla, skrattande och pratande mera högljutt än någonsin, under det att den olyckliga Kitty i vardagsrummet fortsatte att klaga över sitt öde i ordalag, som voro lika oresonliga som hennes ton var fnurrig.

— Jag kan inte begripa, varför mrs Forster inte bjöd *mig* lika väl som Lydia, sade hon, fastän jag *inte* är hennes speciella vän. Jag har precis lika stor rätt att bli bjuden som hon, och ännu mera, ty jag är två år äldre.

Förgäves sökte Elisabet bringa henne till förnuft, förgäves sökte Jane förmå henne att foga sig i sitt öde. Vad Elisabet själv beträffar, var det så långt ifrån, att denna inbjudning hos henne väckte samma känsla som hos hennes mor och Lydia, att hon betraktade den som ett absolut hinder för att det sunda förnuftet skulle taga ut sin rätt hos den

sistnämnda, och hon kunde icke låta bli att i hemlighet råda sin far att icke låta henne resa, så obehagliga följder än ett sådant steg måste ha för henne, om det blev känt. Hon framställde för honom, hur opassande Lydias uppförande i allmänhet var, hur ringa fördel hon kunde skörda av vänskapen med en sådan kvinna som mrs Forster, och hur antagligt det var, att hon skulle bli ännu mera oförsiktig hos en sådan väninna i Brighton, där frestelserna måste vara större än hemma. Han hörde uppmärksamt på henne och sade sedan:

— Lydia kommer aldrig att bli lugn, förrän hon fått uppträda på en eller annan offentlig plats, och vi kunna aldrig vänta, att hon skall göra det med så liten kostnad eller så litet obehag för sin familj som under nuvarande omständigheter.

— Om du insåge, sade Elisabet, vilka obehagliga följder det måste medföra för oss alla, om Lydias oförståndiga och taktlösa uppförande väcker allmän uppmärksamhet — ja, vilka följder detta redan haft, så är jag viss om att du skulle döma på annat sätt i denna sak.

— Redan haft? upprepade mr Bennet. Vad för slag, har hon skrämt bort några av dina tillbedjare?

Stackars lilla Lizzy! Men var inte så nedslagen. Sådana där kinkiga ungherrar, som inte kunna fördraga att bli vittne till litet narraktighet, äro inte värda några saknadens känslor. Se så, låt mig se listan på de ömkliga figurer, som låtit sig skrämmas bort av Lydias galenskaper.

— Du misstar dig verkligen. Jag har inte några sådana oförrätter att harmas över. Det är inte över några särskilda ledsamheter jag nu beklagar mig. Men vårt goda namn, vårt anseende bland människor måste lida avbräck genom den gränslösa flyktighet, den säkerhet i uppträdandet och det förakt för alla hämmande band, som utmärka Lydias karaktär. Förlåt mig, men jag måste tala rent ut. Om du, kära pappa, inte vill göra dig det besväret att lägga band på hennes översvallande livslust och lära henne, att de intressen, hon nu har, inte kunna bli hennes livsmål, så kommer hon snart att bli oförbätterlig. Hennes karaktär låter då ej förändra sig, och hon kommer vid sexton års ålder att bli den mest utstuderade kokett, som någonsin dragit löje över sig själv och sin familj — en kokett av det värsta och simplaste slag utan något annat behag än sin ungdom och ett någorlunda vackert utseende, och

som till följd av sin okunnighet och sin själs tomhet blir fullständigt ur stånd att avvärja något av det allmänna förakt, som hennes ohejdade begär att bli beundrad kommer att väcka. För denna fara är Kitty också utsatt. Hon kommer att följa Lydias exempel i allt. Fåfäng, okunnig, lat och fullkomligt otyglad! Kära pappa, kan du tro, att det är möjligt, att de inte komma att bli klandrade och föraktade överallt, där man lär känna dem, och att inte deras systrar ofta komma att få del av deras skam?

Mr Bennet såg, att hon var djupt gripnen; han fattade ömt hennes hand och svarade:

— Var inte så orolig, min söta vän. Var helst man lär känna dig och Jane, måste ni bli högaktade och värderade, och ni kommer inte att visa er mindre till er fördel, därför att ni har två, låt mig säga tre, fjolliga systrar. Vi få ingen ro på Longbourn, om inte Lydia får resa till Brighton. Låt henne då resa. Överste Forster är en förståndig man, som kommer att hindra, att hon verkligen råkar illa ut, och lyckligtvis är hon allt för fattig, för att någon skulle utse henne till sitt byte. I Brighton kommer hon till och med som en vanlig kokett flicka att bli föremål för mindre upp-

märksamhet än här. Officerarna skola nog finna flickor, som äro mera värda deras hyllning. Låt oss därför hoppas, att hennes vistelse där kommer att lära henne, hur obetydlig hon är. I alla händelser kan hon inte bli synnerligen mycket sämre, utan att vi få anledning att inspärta henne för återstoden av hennes liv.

Elisabet var tvungen att nöja sig med detta svar, men hon stod fast vid sin mening och lämnade sin far ledsen och besviken. Det låg dock icke i hennes natur att öka sina bekymmer genom att ruva över dem. Hon visste med sig, att hon gjort sin plikt, och hon hade ingen fallenhet för att gå och gräma sig över oundvikliga ledsamheter eller förstora dem genom ängslan.

Hade Lydia och hennes mor vetat om innehållet av Elisabets samtal med sin far, skulle bådas ordflöde knappt kunnat ha givit uttryck åt deras harm. Lydia inbillade sig, att ett besök i Brighton innefattade alla möjligheter till jordisk lycka. Hon såg med sin livliga fantasi öga gatorna i denna glada badort fulla av officerare. Hon såg sig själv som föremål för uppmärksamhet av tiotal och tjogtal av sådana, som ännu voro obekanta för henne. Hon såg lägrets alla härligheter — dess tält

uppslagna i ståtliga, raka gator, där det svärmade av unga, glada män i bländande, scharlakansröda uniformer; och för att göra bilden fullständig, såg hon sig själv sittande utanför ett tält behagligt flirtande med åtminstone sex officerare på en gång.

Om hon hade vetat, att hennes syster sökte slita henne från sådana utsikter och sådana verkligheter som dessa, vilka skulle då hennes känslor ha varit? De kunde ha förståtts endast av hennes mor, som skulle ha känt nästan detsamma som hon. Att Lydia skulle resa till Brighton var hennes enda tröst, vemodigt förvissad som hon var, att hennes man aldrig ämnade resa dit själv.

Men de voro alldeles okunniga om vad som hade försiggått, och deras hänryckning var med få avbrott lika stor ända till dagen för Lydias avresa.

Elisabet skulle nu träffa mr Wickham för sista gången. Då hon ofta varit tillsammans med honom efter sin återkomst, hade hennes oro till stor del lagt sig; den oro, som stod i sammanhang med hennes föregående tycke för honom, hade alldeles försvunnit. Hon hade till och med just i det behagliga sätt, som först intagit henne, upptäckt en viss tillgjordhet och något, som väckte avsmak och leda. Hans nuvarande uppförande mot henne själv

gav henne dessutom en ny anledning till misshag, ty den benägenhet, han snart visade att förnya den hyllning, han ägnat henne under den första tiden av deras bekantskap, kunde, efter vad som sedan inträffat, endast reta henne. Hon förlorade allt intresse för honom, då hon såg sig utsedd till föremål för en så lumpen och fåfänglig kurtis, och allt under det hon sökte frigöra sig från alla självförebåelser, kunde hon icke undgå att känna sådana förorsakade av hans tro, att, huru länge och av vad orsak än han försummat att ägna henne sin uppmärksamhet, skulle hennes fåfänga bli tillfredsställd och hans hyllning röna ett gynnsamt mottagande, så snart han förnyade den.

Den sista dagen av regementets vistelse i Meryton var han jämte några andra av officerarna bjuden på middag till Longbourn, och så föga var Elisabet böjd för att skiljas från honom i vänlighet, att, då han gjorde en fråga, hur hon tillbragt sin tid i Hunsford, hon omtalade, att överste Fitzwilliam och mr Darcy hade vistats tre veckor på Rosings, och frågade honom, om han var bekant med den förre.

Han såg ut att bli förvånad, missnöjd, orolig, men efter ett ögonblick återvann han sin

självbehärskning och svarade med ett leende, att han träffat honom ofta förr, och sedan han anmärkt, att han var en mycket belevad man, frågade han henne, hur hon tyckt om honom. Hennes svar var mycket berömmande. Med en likgiltig min tillade han efter ett ögonblick:

— Hur länge sade ni att han uppehöll sig på Rosings?

— Nästan tre veckor.

— Och ni träffade honom ofta?

— Ja, nästan varje dag.

— Hans sätt är mycket olika hans kusins.

— Ja, mycket olika. Men jag tycker, att mr Darcy vinner vid närmare bekantskap.

— Verkligen? utropade Wickham med en blick, som icke undgick henne. Och får jag fråga? Men han hejdade sig och tillade i en gladare ton: Är det hans umgängessätt, som vinner? Har han värdigats bli något hövligare än vanligt? Ty jag vågar inte hoppas, fortsatte han med lägre och allvarligare röst, att han i grund och botten blivit bättre.

— Nej, sade Elisabet, i grund och botten tror jag att han är densamme, som han varit.

Medan hon talade, såg Wickham ut, som om han

knappast visste, om han var glad över hennes ord eller tvivlade på deras mening. Det var ett visst något i hennes ansiktsuttryck, som kom honom att lyssna med orolig och ängslig uppmärksamhet, då hon tillade:

— När jag sade, att han vann vid närmare bekantskap, menade jag inte, att hans väsen eller sätt höllo på att förbättras, utan att, då man lär känna honom närmare, man får en bättre uppfattning av hans karaktär.

Wickhams ängslan syntes nu i hans oroliga blick ock en uppstigande rodnad; under några minuter var han tyst, tills han ryckte upp sig ur sin förlägenhet, vände sig till henne och sade med sin mildaste stämma:

— Då ni så väl vet mina känslor gentemot mr Darcy, förstår ni lätt, hur uppriktigt det gläder mig, att han är nog förståndig att åtminstone antaga *skenet* av rättrådighet. Hans stolthet i detta hänseende kan bli av nytta, om inte för honom själv, dock för många andra, ty det måste avskräcka honom från ett så gement nedrigt beteende som det, jag fått lida av. Jag bara fruktar, att det slags försiktighet, som ni, efter vad jag förstår, hänsyftar på, endast visas av honom vid

hans besök hos sin faster, om vars goda tanke han är mycket angelägen. Hans rädsla för henne har alltid inverkat på honom, när de varit tillsammans, och mycket måste härvid tillskrivas hans önskan att få till stånd partiet med miss de Bourgh, vilket, efter vad jag vet, ligger honom mycket om hjärtat.

Elisabet kunde icke härvid återhålla ett leende, men hon svarade endast med en svag böjning på huvudet. Hon märkte, att han ville föra henne in på det gamla ämnet om de oförrätter, han lidit, och hon hade alls ingen lust att låta honom få sin vilja fram. Återstoden av aftonen förgick å hans sida under *skenbar* vanlig glättighet, men utan något vidare försök att visa Elisabet särskild uppmärksamhet, och slutligen skildes de åt under ömsesidiga hövlighetsbetygelser, möjligen å ömse sidor med en önskan att aldrig träffas igen.

När sällskapet bröt upp, återvände Lydia med mrs Forster till Meryton, varifrån de skulle anträda färden tidigt följande morgon. Skilsmässan mellan henne och hennes familj var snarare bullersam än rörande. Kitty var den enda, som göt tårar, men hon grät av förargelse och avund. Mrs Bennet var mycket ordrik i sina tillönskningar av god lycka åt sin dotter och synnerligen ivrig i sina uppmaningar

till henne att icke låta tillfället gå sig ur händerna att roa sig så mycket som möjligt — ett råd, som det var högst antagligt att hon skulle följa. Som Lydia, då hon sade farväl, på ett högljutt sätt gav luft åt sin glädje, hördes icke de mera stillsamma avskedsord, som yttrades av hennes systrar.

FYRTIOANDRA KAPITLET.

Om Elisabet hade låtit sitt omdöme bestämmas av sin egen familj, skulle hon ha fått en föga behaglig föreställning om vad äktenskaplig lycka och huslig trevnad vill säga. Hennes far, som blivit fångslad av ungdom och skönhet och det glättiga väsen, som vanligen följer med ungdom och skönhet, hade gift sig med en kvinna, vars svaga intelligens och småsinthet redan tidigt under deras äktenskap gjorde slut på all verklig tillgivenhet för henne. Aktning och förtroende hade försvunnit för alltid, och alla hans förhoppningar om huslig lycka hade svikits. Men mr Bennets karaktär var icke sådan, att han sökte tröst för den missräkning, hans egen oförsiktighet berett honom, i något av de nöjen, som allt för ofta giva olyckliga män en ersättning för deras dårskap. Han älskade landet och läsning, och dessa intressen hade skänkt honom hans förnämsta nöjen. Sin hustru hade han föga mera att tacka för, än att hennes okunnighet och dåraktighet hade roat honom. Detta är icke den slags lycka, som en man i allmänhet önskar ha sin hustru att tacka för, men då andra möjligheter till trevnad fattas, tar en verklig filosof fasta på sådana

som erbjuda sig.

Elisabet hade emellertid aldrig varit blind för det opassande i hennes fars uppförande som äkta man. Hon hade alltid sett det med smärta, men då hon hyste aktning för hans själsgåvor och var tacksam för den tillgivenhet, han visade henne själv, försökte hon glömma, vad hon icke kunde överse med, och förvisa från sina tankar hans ständiga brott mot äktenskapliga plikter och anständighetens fordringar, som, då de utsatte hans hustru för sina egna barns förakt, voro i så hög grad klandervärda. Men hon hade aldrig så starkt som nu känt de missförhållanden, som måste uppstå för barnen i ett så omaka äktenskap, ej heller hade hon någonsin så till fullo insett, vilka olyckliga följder en så missriktad användning av intelligens måste ha; en intelligens, som om den använts rätt, åtminstone kunde ha skyddat hans döttrars goda namn och rykte, även om den varit ur stånd att förädla hans hustrus själ.

Sedan Elisabet hade glatt sig över Wickhams avfärd, gav henne förlusten av regementet ej vidare anledning till tillfredsställelse. Bjudningarna i trakten voro mindre omväxlande än förut, och hemma hade hon en mor och en syster, vilkas

ständiga jämmerlåt över hur tråkigt allting var riktigt fördytrade deras hemliv. Ehuru Kitty med tiden åter kunde sansa sig, sedan de, som stört hennes lugn, kommit bort, så var det troligt, att hennes yngre syster, vars anlag voro av ännu farligare art, skulle förhårdas i sin dårskap och självsäkerhet genom den dubbla fara, som en vistelse vid en badort och ett fältläger medförde. Hon fann därför på det hela taget, att en händelse, som hon motsett med otålig längtan, icke, då den inträffade, skänkte henne all den tillfredsställelse, som hon lovat sig. Det var därför nödvändigt att tänka på någon annan tid, då en verklig lycka kunde vinnas, att ha någon annan punkt, vid vilken hennes önskningar och förhoppningar kunde fästa sig, och genom att i förväg glädja sig åt ett nöje söka tröst mot det närvarande och bereda sig på en ny missräkning. Hennes tur till de nordengelska sjöarna var nu föremålet för hennes gladaste tankar; den var hennes bästa tröst under alla de ledsamma stunder, som hennes mors och Kittys missnöje gjorde oundvikliga, och om hon kunde ha fått Jane med, skulle planen till alla delar ha varit fullkomlig.

Men det är en lycka, tänkte hon, att jag har

någonting att önska. Om allt vore fullständigt ordnat, så skulle jag säkert bli besviken. Men nu, då min systers frånvaro för mig blir en ständig källa till saknad, kan jag med allt skäl hoppas, att alla mina förhoppningar att få roligt skola gå i fullbordan. En plan, som i alla detaljer lovar en nöje, kan aldrig bli framgångsrik, och missräkning i det hela kan endast avvärjas därigenom, att man har någon särskild liten svårighet att kämpa med.

När Lydia reste, lovade hon att skriva mycket ofta och mycket vidlyftigt till sin mor och Kitty, men man fick alltid vänta mycket länge på hennes brev, och de voro alltid mycket korta. Brevet till hennes mor innehöllo föga annat än att de just kommit tillbaka från biblioteket, dit de och de officerarna hade följt dem, och där hon sett så härliga saker, att de gjort henne vild av förtjusning; att hon hade en ny klänning eller ett nytt parasoll, som hon skulle ha beskrivit mera i detalj, men hon var tvungen att sluta i största hast, emedan mrs Forster ropade på henne och de skulle gå till lägret; av hennes brevväxling med hennes syster kunde ännu mindre inhämtas, ty hennes brev till Kitty, ehuru något längre, voro alldeles för fulla av understrukna ord för att kunna göras allmänt

bekanta.

Sedan Lydia varit borta fjorton dagar eller tre veckor, började hälsa, gott lynne och glättighet åter få insteg på Longbourn. Allting fick ett gladare utseende. De familjer, som varit i London under vintern, kommo tillbaka igen, sommartoaletter kommo i bruk, och sommarbjudningarnas rad tog sin början. Mrs Bennet hade återvunnit sitt vanliga gråtmilda lugn, och Kitty var så till vida återställd, att hon utan tårar kunde besöka Meryton, ett förhållande, som lovade så gott, ett det kom Elisabet att hoppas, att hon vid jultiden skulle vara så pass förståndig, att hon icke nämnde en officers namn mer än en gång om dagen, så framt icke genom någon grym och illasinnad anordning av lantförsvarsdepartementet ett nytt regemente inkvarterades i Meryton.

Den tid, som var utsatt för anträdandet av deras resa till norra England, närmade sig nu hastigt, och det återstod endast fjorton dagar, då från Mrs Gardiner kom ett brev, som på en gång uppsköt begynnelsen därav och avkortade dess längd. Mr Gardiner skulle bli hindrad av affärer att anträda färden förrän fjorton dagar senare i juli och måste vara tillbaka i London igen inom en månad, och

som detta icke gav dem tillräcklig tid att resa så långt och se så mycket, som de ämnat, eller åtminstone se det i lugn och ro, som de hade hoppats, så voro de tvungna att avstå från resan till sjödistriktet och i stället välja en kortare tur, och enligt den nu uppgjorda planen skulle de ej resa längre norrut än till Derbyshire. I detta grevskap fanns tillräckligt mycket att se för att upptaga största delen av de tre veckor, de hade till sitt förfogande; för Mrs Gardiner hade denna trakt en särskilt stark dragningskraft. Den stad, där hon förr i tiden tillbragt några år av sitt liv och där de nu skulle vistas några dagar, intresserade henne troligtvis lika mycket som de ryktbara sevärdheterna Matlock, Chatsworth, Dovedale och Peak Cavern.

Elisabet kände sig ytterst besviken; hon hade innerligt hoppats att få se sjödistriktet och trodde ännu, att man kunde ha fått tid därtill. Men det var hennes skyldighet att vara nöjd, och hennes lynne var sådant, att hon lätt kunde finna sig, och snart var allt bra igen.

Många tankar voro för henne förbundna med namnet Derbyshire. Det var omöjligt för henne att se detta ord utan att tänka på Pemberley och dess

ägare. Men helt visst, sade hon, kan jag ostraffat resa i hans grevskap och taga med mig några petrifikat därifrån, utan att han får se mig.

Det blev nu en dubbelt så lång tid av väntan. Fyra veckor skulle förgå, innan hennes morbror och moster anlände. Men de gingo verkligen till ända, och slutligen uppenbarade sig mr och mrs Gardiner med sina fyra barn på Longbourn. Barnen, två flickor på sex och åtta år och två yngre gossar, skulle lämnas under sin kusin Janes särskilda uppsikt; hon var allas deras gunstling, och hennes jämna lynne och vänliga sätt gjorde henne särskilt lämpad att sköta om dem på alla sätt, undervisa dem, leka med dem och ägna dem kärleksfull vård.

Mr och mrs Gardiner stannade endast över en natt på Longbourn och anträdde följande morgon färden med Elisabet för att söka omväxling och förströelse. Om en sak ägde de full visshet, nämligen att de voro fullständigt passande för varandra som reskamrater; de hade alla god hälsa och kunde utan svårighet underkasta sig möjliga obehag under resan; de hade glatt humör, som förhöjer varje njutning, samt inbördes tillgivenhet och förståelse, som gjorde, att de kunde finna

trevnad i varandras sällskap, om misräkningar väntade dem på färden.

Det är icke vår avsikt att här lämna en beskrivning på Derbyshire eller på någon av de märkliga platser, som de passerade på sin resa dit; Oxford, Blenheim, Warwick, Kenilworth, Birmingham etc. äro redan tillräckligt bekanta. Endast en liten del av Derbyshire är föremål för vårt intresse. Sedan våra resenärer sett de största märkvärdigheterna i trakten, styrde de kosan till den lilla staden Lambton, där mrs Gardiner förr i tiden haft sin bostad och där, efter vad hon nyligen hört, det ännu fanns kvar några bekanta till henne; fem mil från Lambton var Pemberley beläget, såsom Elisabets moster omtalade för henne. Det låg icke alldeles invid deras väg, men icke mera än ett par mil därifrån. Då de kvällen förut talade om sin resplan, uttryckte mrs Gardiner sin önskan att återse detta ställe. Mr Gardiner förklarade, att han också var hågad därför, och man tillsporde Elisabet, om hon gick in på denna plan.

— Kära du, skulle du inte gärna vilja se ett ställe, som du hört så mycket talas om? frågade hennes moster, ett ställe, som påminner dig om så många av dina bekanta. Du vet, att Wickham

tillbragte hela sin ungdom där.

Elisabet var mycket ledsen. Hon kände, att hon icke hade något att göra på Pemberley, och hon måste låta förstå, att hon icke hade någon lust att se det. Hon måste tillstå, att hon var trött på storståtliga hus; sedan hon besökt så många sådana, fann hon inte vidare något nöje i att se fina mattor eller sidengardiner.

Mrs Gardiner förebrådde henne hennes dumhet. Om det bara vore ett vackert, präktigt möblerat hus, skulle jag inte bry mig om det själv, men anläggningarna däromkring äro härliga. Parken är en av de vackraste i trakten.

Elisabet sade ingenting mera, men inom sig kunde hon icke gå in på saken. Möjligheten att träffa mr Darcy, medan de besågo stället, kom ögonblickligen för henne. Det skulle vara förskräckligt! Hon rodnade vid blotta tanken härpå och trodde, att hon gjorde bäst i att tala öppet med sin moster hellre än att löpa en sådan risk. Men hon hyste betänkligheter härvidlag, och slutligen fick hon klart för sig, att detta skulle bli den sista utvägen, om hennes enskilda efterforskningar angående familjens frånvaro ledde till ett ofördelaktigt resultat.

När de om kvällen drogo sig tillbaka, frågade hon därför städerskan, om inte Pemberley var ett mycket vackert ställe, vad dess ägare hette, och — med icke ringa oro — om familjen vistades där under sommaren. Ett högst välkommet nekande svar följde på den sista frågan, och då hennes oro nu var slut, kunde hon ge fritt lopp åt sin nyfikenhet att få se platsen. När man morgonen därpå åter gick in på detta ämne och hon återigen tillfrågades, kunde hon utan betänkande och med en rätt likgiltig min svara, att hon verkligen icke hade något emot denna plan. Till Pemberley skulle de därför resa.

-
-

FYRTIOTREDJE KAPITLET.

Under åkturen spanade Elisabet med en viss oro efter den första skymten av Pemberleyparken, och när de slutligen körde in genom grinden, befann hon sig i högsta grad av spänning.

Parken var mycket stor och innefattade en mycket omväxlande terräng. De kommo först in i en av dess lägst belägna delar och åkte en stund genom en vacker skog av betydande utsträckning.

Elisabet var allt för upptagen av sina tankar för att kunna samtala med sina reskamrater, men hon såg och beundrade varje anmärkningsvärd plats och utsiktspunkt. En halv mil åkte de småningom uppåt och befunno sig slutligen på toppen av en anseelig höjd, där skogen upphörde och där man genast fick syn på Pemberley House, som låg på motsatta sidan av en dal, mot vilken vägen sänkte sig i branta slingringar. Det var en stor, vacker stenbyggnad, som hade ett förmånligt läge på en sluttning med en bakgrund av höga, skogklädda kullar, och framför densamma flöt en ström, vars yta vidgade sig på ett naturligt sätt, utan att något gjorts däråt med konst. Elisabet var förtjust. Hon hade aldrig sett ett ställe, för vilket naturen gjort så

mycket eller där den naturliga skönheten så litet motverkats av tvivelaktig smak. De intogos alla av livlig beundran, och i detta ögonblick kände hon, att det skulle vara något värt att bli husfru på Pemberley.

De åkte ner för kullen, över bryggan och fram till dörren, och medan de på nära håll togo huset i betraktande, återkommo alla hennes farhågor att träffa dess ägare. Hon fruktade, att städerskan kunde ha misstagit sig. Sedan de anhållit om att få bese stället, bad man dem stiga in i hallen, och under det att de väntade på husföreståndarinnan, hade Elisabet god tid att undra över att hon verkligen befann sig där hon var.

Husföreståndarinnan infann sig; det var en äldre kvinna med aktningsvärt utseende, mycket mindre prydlig och mera hövlig, än Elisabet hade föreställt sig. De följde henne in i matsalen. Det var ett stort, präktigt möblerat rum med vackra proportioner. Den skogklädda höjden, från vilken de hade kommit ned, syntes ännu brantare på avstånd och tog sig mycket bra ut. Terrängen var utnyttjad på bästa sätt, och hon såg med förtjusning på hela skådespelet, strömmen, träden, som stodo spridda på dess stränder, och den buktande dalen, så långt

hon kunde skönja den. Då de kommo in i andra rum, sågos föremålen under andra synvinklar, men från alla fönster hade man den vackraste utsikt. Rummen voro höga och vackra och möblerna värdiga sin förmögne ägare, men Elisabet såg med beundran av hans smak, att de varken voro pråliga eller onödigt eleganta; där var mindre prakt och mera verklig finess än på Rosings.

Och på denna plats, tänkte hon, kunde jag ha blivit husfru! I dessa rum kunde jag nu ha känt mig fullkomligt hemma! I stället för att bese dem som en främling kunde jag ha glatt mig över dem som mina egna och i dem välkomnat min morbror och moster som gäster. Men hon besinnade sig och tänkte vidare: Nej, detta kunde aldrig ske, morbror och moster skulle ha varit förlorade för mig; jag skulle aldrig ha fått inbjuda dem.

Det var en lycka, att hon besinnade sig, det räddade henne från något, som liknade ånger.

Hon hade god lust att fråga husföreståndarinnan, om hennes husbonde verkligen var borta, men modet svek henne. Slutligen framställdes dock frågan av hennes morbror, och hon vände sig bort med oro, då mrs Reynolds svarade, att han var borta, tilläggande: men vi vänta honom hem i

morgon med ett stort sällskap av vänner och bekanta. Huru glad var icke Elisabet över att deras resa icke på grund av någon omständighet blivit uppskjuten en dag.

Hennes moster ropade nu, att hon skulle komma och se på ett porträtt. Hon gick fram och såg mr Wickhams porträtt, som jämte några andra miniatyrer hängde över spiselkransen. Mrs Gardiner frågade henne leende, hur hon tyckte om det. Husföreståndarinnan kom fram och omtalade för dem, att det var ett porträtt av en ung herre, som till hennes avlidne husbondes förvaltare, vilken av honom uppfostrats på hans bekostnad. Han har nu blivit officer, tillade hon, men jag är rädd för att han fört ett vilt liv.

Mrs Gardiner såg leende på sin systerdotter, men Elisabet kunde icke besvara detta.

— Och det här, sade mrs Reynolds, pekande på ett annat av miniatyrporträtten, är min husbonde, och det är mycket likt honom. Det ritades på samma gång som det andra, för omkring åtta år sedan.

— Jag har hört mycket talas om er husbondes vackra utseende, sade mrs Gardiner, i det hon betraktade porträttet; det är verkligen ett vackert

ansikte. Men Lizzy, du kan tala om för oss, om det är likt eller inte.

Mrs Reynolds aktning för Elisabet tycktes växa vid denna antydning, att hon kände hans husbonde.

— Känner den här unga damen mr Darcy?

Elisabet rodnade och sade: — En liten smula.

— Och tycker ni inte, att han är en mycket vacker ung herre?

— Jo, mycket vacker.

— Jag har verkligen aldrig sett någon, som ser så bra ut som han; men i galleriet i övre våningen får ni se ett vackrare, större porträtt av honom än det här. Det här rummet var min avlidne husbondes älsklingsrum, och de här miniatyrporträtten ha samma plats som de hade under hans tid. Han tyckte mycket om dem.

Detta gav Elisabet en förklaring, varför mr Wickhams porträtt befann sig bland dem.

Mrs Reynolds riktade sedan deras uppmärksamhet på ett porträtt av miss Darcy, som ritats, då hon endast var åtta år gammal.

— Är miss Darcy lika vacker som sin bror? sade mr Gardiner.

— Ja, hon är den vackraste unga flicka, man

kan få se, och så talangfull! Hon spelar och sjunger hela dagen i ända. I nästa rum står ett instrument, som nyss kommit hit för hennes räkning, en gåva av min husbonde; hon kommer hit i morgon tillsammans med honom.

Mr Gardiner, som hade ett ledigt och angenämt sätt, uppmuntrade hennes meddelsamhet med sina frågor och anmärkningar; vare sig av stolthet eller tillgivenhet för sitt husbondefolk fann mrs Reynolds ögonskenligen stort nöje i att tala om herrn i huset och hans syster.

— Vistas er husbonde mycket på Pemberley under årets lopp?

— Inte så mycket, som jag kunde önska, men jag kan säga, att han tillbringar halva sin tid här, och miss Darcy vistas alltid här under sommarmånaderna.

— Utom då hon reser till Ramsgate, tänkte Elisabet.

— Om er husbonde gifte sig, skulle han väl uppehålla sig här mera.

— Ja, men jag vet inte, när *det* kommer att ske; jag vet inte, vem som är god nog för honom.

Mr och mrs Gardiner logo. Elisabet kunde icke

låta bli att säga: — Det är verkligen mycket hedrande för honom, att ni tänker så.

— Jag säger bara sanningen och vad var och en, som känner honom, vill säga, svarade mrs Reynolds. Elisabet tyckte, att detta var att gå nästan långt, och hon lyssnade med växande förvåning, då husföreståndarinnan tillade: Jag har aldrig i mitt liv hört ett ont ord av honom, och jag har känt honom, sedan han var fyra år gammal.

Detta var högst märkvärdiga lovord, som stodo i skarp motsats mot hennes egna tankar om honom. Hon hade varit livligt övertygad om att han icke var en godhjärtad man. Hon lyssnade med största intresse, längtade att få höra mera och var tacksam mot sin morbror, då han sade:

— Det är verkligen mycket få människor, om vilka man kan säga så mycket. Ni är verkligen lycklig, som har en sådan husbonde.

— Ja, det vet jag att jag är. Om jag skulle söka i hela världen, kunde jag inte finna en bättre. Men jag har alltid märkt, att de, som äro snälla som barn, också bli snälla, när de växa upp, och han var alltid den vänligaste, den mest ädelsinnade gosse i världen.

Elisabet nästan stirrade på henne. Kan detta vara

mr Darcy? tänkte hon.

— Hans far var en utmärkt man, sade mrs Gardiner.

— Ja, det var han verkligen, och hans son kommer att bli alldeles som han — lika snäll mot de fattiga.

Elisabet lyssnade, undrade, tvivlade och längtade att få höra mera. Intet annat än vad mrs Reynolds sade kunde intressera henne. Det var förgäves hon omtalade, vad tavlorna föreställde, vilka dimensioner rummen hade och huru mycket möblerna kostade. Mr Gardiner, som var högligen road av den partiskhet för familjen, vilken han tillskrev de lovord, hon slösade på sin husbonde, ledde snart åter in samtalen på detta ämne, och hon framhöll kraftigt mr Darcys många förtjänster, under det att de tillsammans gingo uppför den stora trappan.

— Han är den bästa godsherre och den bästa husbonde, som någonsin levat, sade hon; han är icke lik nutidens tygellösa unga män, som bara tänka på sig själva. Det är inte en av hans underhavande eller tjänare, som inte vill ge honom ett gott vitsord. Det finns folk, som säger, att han är stolt, men jag har sannerligen aldrig märkt något

sådant. Jag tänker, att detta helt och hållet beror på att han inte far fram som andra unga män.

I vilket fördelaktigt ljus framställer hon inte honom, tänkte Elisabet.

— Denna vackra skildring av honom, viskade hennes moster, då de gingo vidare, står inte riktigt bra tillsammans med hans handlingssätt mot vår stackars vän.

— Kanske vi ha förts bakom ljuset.

— Det är inte mycket troligt; vår sagesman är alltför trovärdig.

Då de kommit upp i den rymliga förstugan i övre våningen, infördes de i ett mycket vackert vardagsrum, som nyligen möblerats med större elegans och i ljusare färger än rummen på nedre botten, och de fingo veta, att detta hade skett enkom för att glädja miss Darcy, som fattat smak för detta rum, då hon sista gången var på Pemberley.

— Han är verkligen en snäll bror, sade Elisabet, då de gingo fram till ett av fönstren.

Mrs Reynolds förutsåg miss Darcys förtjusning, då hon inträdde i rummet. Och sådant är alltid hans sätt, tillade hon. Vad helst som kan bereda hans

syster ett nöje, det blir genast gjort. Det finns ingenting, som han inte skulle göra för hennes skull.

Tavelgalleriet och ett par av de förnämsta sovrummen voro nu allt, som återstod att visa. I det förra funnos många goda tavlor, men Elisabet förstod sig icke alls på konst, och från sådana målningar, som varit att se där nere, hade hon gärna vänt sin uppmärksamhet till några pastellteckningar av miss Darcy, vilkas ämnen voro mera intressanta och även mera lättfattliga.

I galleriet funnos många familjeporträtt, men de voro föga ägnade att tilldraga sig en främlings uppmärksamhet. Elisabet gick omkring och sökte efter det enda ansikte, som kunde vara bekant för henne. Slutligen stannade hon framför det och såg ett porträtt av mr Darcy, som var frappant likt med ett sådant leende över dragen, som hon påminde sig ibland ha sett, då han såg på henne. Hon stod flera minuter kvar framför tavlan, försjunken i allvarligt betraktande, och återvände till den ännu en gång, innan de lämnade galleriet. Mrs Reynolds omtalade för dem, att porträttet hade målats under faderns livstid.

Elisabet kände sig verkligen i detta ögonblick

vänligare stämd mot originalet, än hon någonsin gjort under den tid de varit bekanta. De lovord, som mrs Reynolds slösade på honom, voro icke betydelselösa. Vilket beröm är värdefullare än det, som ges av en intelligent tjänare? Hon tänkte på huru många människors lycka berodde av honom som broder, egendomsherre och husbonde, huru mycken glädje eller sorg det stod i hans makt att bereda, huru mycket gott eller ont kunde göras av honom. Varje omdöme, som uttalats av husföreståndarinnan, vittnade fördelaktigt om hans karaktär, och då hon stod framför den duk, på vilken han var avbildad och från vilken han fäste sina ögon på henne, tänkte hon på hans blick med en djupare känsla av tacksamhet, än den någonsin förut väckt hos henne, och hon mindes, huru varm den var.

När de hade sett alla de delar av huset, som brukade visas för besökande, gingo de åter ner i nedre våningen, och, sedan de tagit farväl av mrs Reynolds, överlämnades de åt trädgårdsmästaren, som mötte dem vid dörren till vestibulen.

Då de gingo över gräsmattan ned mot strömmen, vände sig Elisabet om för att ännu en gång se på byggningen; hennes morbror och moster stannade

också, och under det att den senare framställde gissningar om husets ålder, kom dess ägare själv plötsligen fram från den väg, som bakom densamma förde till stallen.

De voro på ungefär tjugu fots avstånd från varandra, och så plötsligt var hans uppträdande, att det var omöjligt att undvika att se honom. Hans och Elisabets ögon möttes genast, och bådas kinder övergötos av den djupaste rodnad. Han riktigt spratt till och tycktes under ett ögonblick stå orörlig av häpnad, men snart hämtade han sig, gick fram till sällskapet och tilltalade Elisabet i ordalag som om de icke vittnade om fullständigt lugn, åtminstone voro fullkomligt hövliga.

Hon hade instinktmässigt vänt sig bort, men hejdade sig då han närmade sig och lyssnade till hans artigheter med en förlägenhet som hon omöjligt kunde betvinga. Om den första anblicken av honom eller hans likhet med det porträtt som de nyss sett, ej varit nog för att övertyga de två andra, att de nu sågo mr Darcy inför sig, så måste trädgårdsmästarens häpenhet, då han varseblev sin husbonde, med ens ha gjort det klart för dem. De stodo på ett litet avstånd, medan han talade med deras systerdotter, som förvånad och förvirrad,

knappt vågade lyfta sina ögon och se honom i ansiktet och som icke visste, vad hon svarade på hans artiga frågor om hennes familj. Häpen som hon var över den förändring, hans sätt undergått sedan de sist skildes, ökade varje mening, han yttrade, hennes förvirring. Tanken på det opassande i att hon befann sig där, framträdde hos henne med förnyad styrka, och de få minuter de samtalade voro bland de mest pinsamma i hennes liv. Han tycktes icke heller vara mycket mera obesvärad. När han talade, hade hans ton icke något av sitt vanliga lugn, och han upprepade sina frågor om tiden för hennes avresa från Longbourn och om hennes vistelse i Derbyshire så ofta och på ett så brådskande sätt, att det tydligen visade, att han ej rätt visste till sig.

Slutligen tycktes han icke vidare veta, vad han skulle säga, och sedan han stått några ögonblick utan att yttra ett ord, gjorde han slag i saken och tog farväl.

De andra gingo då fram till Elisabet och uttryckte sin beundran över hans utseende, men hon hörde icke ett ord, och helt upptagen av sina egna känslor, följde hon dem under tystnad. Hon var överväldigad av blygsel och förtret. Att hon

kommit dit var det olyckligaste, det mest oförnuftiga tilltag i världen! Hur besynnerligt måste det icke förefalla honom! I vilken ful dager måste hon icke framstå för en så högdragen man! Det kunde se ut, som om hon med avsikt hade ställt sig i hans väg igen! Ack, varför hade hon kommit hit? Och varför kom han på detta sätt en dag innan han var väntad? Om de bara hade varit ute tio minuter förr, skulle de ej ha upptäckts av honom, ty det var tydligt, att han just nyss hade anlänt, att han ett ögonblick förut hade stigit ner från sin vagn eller sin häst. Hon blygdes åter och återigen över det vanvettiga i detta möte. Och hans sätt mot henne, som var så frappant förändrat, vad kunde det betyda? Det var förvånande, att han ens talade till henne, men att han gjorde det med så stor artighet, att han gjorde sig underrättad om hennes familj! Aldrig i sitt liv hade hon sett honom så litet högtidlig i sitt sätt, aldrig hade han tilltalat henne med så stor vänlighet som vid detta oväntade möte. Vilken kontrast det bildade mot de ord, han riktade till henne sista gången i Rosings park, då han lade sitt brev i hennes hand! Hon visste icke, vad hon skulle tänka eller hur hon skulle göra sig reda för sina tankar.

De hade nu kommit in på en vacker gång vid sidan av strömmen, och för varje steg tedde sig för dem täckare konturer av landskapet eller en vackrare utsikt över skogen, till vilken de nu närmade sig, men det dröjde en stund innan Elisabet märkte något därav, och ehuru hon svarade mekaniskt på upprepade tilltal av sin morbror och moster och tycktes rikta sina blickar mot sådana föremål, som de utpekade, urskilde hon icke något av vad de hade framför sig. Alla hennes tankar riktades ensamt mot den punkt i Pemberley House, vilken den än månne vara, där mr Darcy då befann sig. Hon undrade, vad i denna stund försiggick i hans själ, på vad sätt han tänkte på henne och om hon, trots allt, ännu var kär för honom. Kanske han hade varit artig endast emedan han kände sig väl till mods. Dock hade det varit ett visst något i hans röst, som icke tydde på välbefinnande. Huruvida han hade känt mera obehag eller glädje, då han träffade henne, det kunde hon icke säga, men säkert var, att han icke hade sett henne med bibehållet lugn.

Slutligen väcktes hon dock ur sina tankar av sina följeslagares anmärkningar över hennes tankspriddhet, och hon kände, att hon måste bli sig

själv lik igen.

De gingo in i skogen, sade farväl till strömmen för en stund och kommo upp till högre belägna delar av området, varifrån genom gläntor i skogen för ögat erbjödo sig flera vackra utsikter över dalen, de mitt emot liggande höjderna, av vilka många voro klädda med skog och då och då en skynt av strömmen. Mr Gardiner uttryckte en önskan att få gå runt hela parken, men fruktade, att det kunde vara längre än en vanlig promenad. Med ett triumferande leende omtalade trädgårdsmästaren för dem, att den var tio mil i omkrets. Detta avgjorde saken, och de fortsatte den vanliga rundturen, som efter en stund förde dem ned genom tät skog till kanten av strömmen vid en av dess smalaste delar. De gingo över den på en enkel bro, som harmonierade med landskapets karaktär i det hela. Det var en plats, som var mindre utsmyckad än någon av dem, de hittills sett, och dalen, som här trängdes samman till en klyfta, lämnade rum endast för strömmen och en trång gångstig, som slingrade sig genom småskogen på dess kant. Elisabet ville gärna göra en liten upptäcktsfärd längs densamma, men när de gått över bron och märkte, hur långt avlägsna de voro

från huvudbyggnaden, kunde mrs Gardiner, som icke var någon duktig fotgängerska, icke gå längre och tänkte endast på att återvända till vagnen så fort som möjligt. Hennes systerdotter måste därför ge med sig, och de togo den närmaste vägen till huvudbyggnaden på motsatta sidan av strömmen, men de kommo endast långsamt framåt, ty mr Gardiner, som var mycket road av att fiska, fastän han sällan fick hänge sig åt detta nöje, var så upptagen av att iakttaga de laxöringar som då och då syntes i vattnet och av att språka med trädgårdsmästaren om dessa, att han blev mycket fördröjd. Under det de gingo framåt på detta långsamma sätt, blevo de återigen förvånade — Elisabet lika mycket som första gången — över åsynen av mr Darcy som närmade sig och endast befann sig ett kort stycke från dem. Då denna sida av strömmen var mindre trädbevuxen än den andra, kunde de se honom, innan de möttes. Huru häpen Elisabet än var, var hon åtminstone mera beredd på sammanträffandet än förra gången och hon beslöt att visa sig lugn och tala lugnt, om han verkligen ämnade möta dem, under några ögonblick tänkte hon verkligen, att han troligtvis skulle taga av på en annan gång. Denna tanke varade, så länge en krökning av vägen dolde honom för deras blickar.

Då han passerat denna krökning, befann han sig omedelbart framför dem. I ett ögonkast såg hon, att den artighet, han nyss visat, icke på något sätt förminskats, och för att betala med samma mynt började hon, då de möttes, att uttrycka sin beundran över platsens skönhet, men hon hade knappt hunnit uttala orden »förtjusande», »hänryckande», förrän några oangenäma hågkomster trängde sig på henne, och hon inbillade sig, att lovord över Pemberley från hennes sida kunde på ett ledsamt sätt missförstås. Hon rodnade och sade ingenting mera.

Mrs Gardiner stod några steg bakom dem, och då Elisabet tystnade, frågade han henne, om hon ville göra honom den äran att presentera honom för sina vänner. Detta var ett drag av artighet, på vilket hon alldeles icke var beredd, och hon kunde knappast tillbakahålla ett leende, då hon märkte, att han nu sökte bli bekant med just några av de människor, mot vilka hans stolthet uppreste sig, då han framförde sitt frieri till henne. Så förvånad han kommer att bli, tänkte hon, när han får veta, vilka de äro! Han tror nog nu, att de äro fint folk.

Presentationen försiggick emellertid omedelbart, och då hon omtalade deras släktskap med henne,

kastade hon en förstulen blick på honom för att se, vilket intryck detta gjorde på honom, och det var icke utan att hon väntade, att han skulle bege sig av så fort han kunde från ett så opassande sällskap. Att han var *överraskad* över släktskapsförhållandet, det var tydligt. Han bar det emellertid med sinnesstyrka, och långt ifrån att avlägsna sig, vände han om med dem och inledde ett samtal med mr Gardiner. Elisabet kunde icke annat än vara glad, kunde icke låta bli att känna sig stolt. Det var en stor tröst för henne, att han fick veta, att hon hade några släktingar, för vilka hon icke behövde blygas. Hon lyssnade med största uppmärksamhet till allt vad som yttrades mellan dem och honom och fröjdades över varje uttryck, varje uttalande av hennes morbror, som vittnade om hans intelligens, hans smak eller hans levnadsvett.

Samtalet kom snart in på fiske, och hon hörde, huru mr Darcy på det artigaste sätt inbjöd honom att fiska där, så ofta han ville, medan han vistades i trakten, varjämte han erbjöd sig att förse honom med fiskredskap och utpekade för honom de delar av strömmen, där fisken brukade ta bäst. Mrs Gardiner, som gick arm i arm med Elisabet, gav henne en blick full av förundran. Elisabet sade

ingenting, men hon kände sig mycket belåten; artigheten var tydligen riktad till henne själv. Hennes förvåning var emellertid ytterligt stor och hon upprepade ideligen för sig själv: — Varför är han så förändrad? Hur kan det komma sig? Det kan inte vara för *min* skull som han blivit så mycket mildare i sitt sätt. De förebråelser, jag riktade till honom på Hunsford, kunde inte åstadkomma en sådan förändring. Det är omöjligt, att han ännu älskar mig.

Sedan de gått en stund på detta sätt, de två damerna främst och de båda herrarna efter dem, gingo de ned för den branta flodstranden för att taga en egendomlig vattenväxt i närmare betraktande. Då de sedan skulle återtaga sina platser, inträffade en liten förändring. Den berodde därpå att mrs Gardiner, som var trött till följd av morgonens ansträngningar, fann stödet av Elisabets arm otillräckligt för sig och därför föredrog att stödja sig på sin man. Mr Darcy intog hennes plats vid hennes systerdotters sida, och de fortsatte promenaden tillsammans. Efter en kort stunds tystnad tog Elisabet först till ordet. Hon önskade, att han skulle veta, att hon varit säker om hans frånvaro, innan hon kom till platsen, och

följaktligen började hon med att anmärka, att hans ankomst varit fullkomligt oväntad — ty er husföreståndarinna, tillade hon, underrättade oss om att ni med all säkerhet inte skulle komma hit förrän i morgon, och innan vi lämnade Bakewell fingo vi verkligen veta, att ni inte väntades hem så snart. Han erkände sanningen av allt detta och sade, att han måst träffa sin inspektor och att detta varit orsaken till att han kommit några timmar före det övriga sällskapet, med vilket han rest. De inträffa i morgon bittida, fortsatte han, och ibland dem äro några personer, som räkna sig till era bekanta — mr Bingley och hans systrar.

Elisabet svarade endast med en lätt bugning. Hon gick genast i tankarna tillbaka till sista gången, då mr Bingleys namn nämndes mellan dem, och om hon fick döma av uttrycket i hans ansikte, voro *hans* tankar upptagna av detsamma.

— Det är också en annan person i sällskapet, fortsatte han efter ett ögonblicks tystnad, som särskilt önskar bli bekant med er. Tillåter ni mig — eller är detta för mycket begärt — att jag presenterar min syster för er under ert uppehåll i Lambton?

Hennes förvåning över en sådan anhållan var

verkligen för stor, för att hon skulle kunna veta, på vad sätt hon skulle gå in därpå. Hon kände genast, att vilken önskan miss Darcy än kunde hysa att bli bekant med henne, så måste den vara ett verk av hennes bror, och så till vida var den glädjande. Det var angenämt att veta, att hans förbittring icke hade kommit honom att hysa verkligen ofördelaktiga tankar om henne.

De gingo nu vidare under tystnad, båda försänkta i djupa tankar. Elisabet kunde omöjligen känna sig väl till mods, men hon var smickrad och förnöjd. Hans önskan att presentera sin syster för henne var en utomordentlig uppmärksamhet. De lämnade snart de andra bakom sig, och då de hade kommit fram till vagnen, voro mr och mrs Gardiner en åttondels mil efter dem.

Han bad henne då stiga in, men hon förklarade att hon icke var trött, och de stodo tillsammans på gräsplanen. Vid ett sådant tillfälle kunde mycket ha sagts, och tystnaden var mycket genant. Hon ville tala, men hennes tunga tycktes vara bunden. Slutligen erinrade hon sig, att hon befann sig på resa, och de talade länge och väl om Matlock och Dovedale. Dock skredo tiden och mrs Gardiner långsamt framåt, och det var nästan förbi med

hennes tålmod och hennes tankar, innan denna tête-à-tête var slut. Då mr och mrs Gardiner kommo fram, uppmanades de alla ivrigt att stiga in och intaga förfriskningar, men de avböjde detta, och så skildes man åt under ömsesidiga artighetsbetygelser. Mr Darcy hjälpte upp damerna i vagnen, och när denna satte sig i gång, såg Elisabet, hur han långsamt styrde kosan mot byggnaden.

Nu började hennes morbrors och mosters anmärkningar, och båda förklarade, att han var oändligt mycket bättre än de väntat sig. — Han är ju ytterst fin i sitt sätt, artig och anspråkslös, sade mr Gardiner.

— Visserligen *är* det något förnämt hos honom, svarade hennes moster, men det inskränker sig till hans min och klär honom inte illa. Jag kan nu säga med husföreståndarinnan, att, om också vissa personer kunna kalla honom stolt, så har *jag* inte märkt något därav.

— Jag har aldrig varit mera överraskad än över hans sätt mot oss. Det var mer än artigt, det var verkligen uppmärksamt, och han behövde inte alls visa oss en sådan uppmärksamhet. Hans bekantskap med Elisabet var ju mycket ytlig.

— Det är sant, Lizzy, sade mrs Gardiner, att han inte ser så bra ut som Wickham, eller snarare han har inte samma behagliga ansiktsuttryck som Wickham, ty hans drag äro ju mycket vackra. Men hur kunde du säga mig, att han var så obehaglig?

Elisabet ursäktade sig så gott hon kunde och sade, att hon tyckte bättre om honom, när de träffades i Kent, än förut och att hon aldrig sett honom så trevlig som denna morgon.

— Men kanske han är en smula nyckfull av sig, svarade hennes morbror. Höga herrar äro ofta det, och därför skall jag inte taga honom på ordet vad fisket beträffar, då han kanske en annan dag kommer på andra tankar och kör bort mig från sitt område.

Elisabet kände att hon helt och hållet misstagit sig på hans karaktär, men hon sade ingenting.

— Efter vad jag sett av honom, fortsatte mrs Gardiner, skulle jag verkligen aldrig ha trott, att han kunde ha handlat så grymt, som han gjort mot stackars Wickham. Han har inte någon elak blick, tvärtom är det ett vänligt drag kring hans mun, när han talar. Och det är ett uttryck av värdighet i hans ansikte, som inte inger någon ofördelaktig tanke om hans hjärta. Det snälla fruntimret, som visade

oss huset, gav honom verkligen ett utomordentligt vitsord. Jag kunde knappt låta bli att skratta högt ibland. Men jag förmodar, att han är en frikostig husbonde, och detta inbegriper i en tjänares ögon alla dygder.

Elisabet kände sig här uppfordrad att säga något till försvar för hans uppförande mot Wickham och lät dem så försiktigt som möjligt förstå, att, enligt vad hon hört av hans släktingar i Kent, hans handlingar kunde tydas på ett helt annat sätt och att hans karaktär på intet sätt var så dålig, ej heller Wickhams så utmärkt, som man hade ansett i Hertfordshire. Till bekräftelse härpå berättade hon i detalj de penningtransaktioner, som de haft med varandra. Hon nämnde härvid icke sin sagesman, men hon försäkrade, att det var en person som man kunde lita på.

Mrs Gardiner var överraskad och intresserad, men som de nu närmade sig skådeplatsen för hennes tidigare nöjen, hängav hon sig helt och hållet åt minnenas tjusning, och hon var alltför upptagen av att för sin man utpeka alla intressanta punkter i omgivningarna för att kunna tänka på något annat. Fastän hon var trött av förmiddagens promenad, hade de knappast ätit middag, förrän

hon begav sig ut igen för att uppsöka sina gamla bekanta, och aftonen tillbragtes under angenäm samvaro med vänner, som hon icke sett på många år.

Dagens tilldragelser voro alltför fulla av intresse för att Elisabet skulle kunna ägna dessa nya bekanta någon synnerlig uppmärksamhet, och hon kunde icke göra annat än med undran tänka på mr Darcys artighet och framför allt på hans önskan, att hon skulle bli bekant med hans syster.

FYRTIOFJÄRDE KAPITLET.

Elisabet hade fått klart för sig, att mr Darcy skulle komma på besök med sin syster dagen efter hennes ankomst till Pemberley och var därför besluten att icke avlägsna sig från värdshuset, där de bodde, under hela denna förmiddag. Men hon bedrog sig i detta antagande, ty redan förmiddagen efter deras egen ankomst till Lambton infunno sig de besökande. Elisabet och hennes släktingar hade gjort en promenad kring staden med sina nya vänner och hade just återvänt till värdshuset för att kläda sig till middagen, som de skulle intaga hos dessa, då ljudet av en vagn lockade dem till fönstret och de fingo syn på en herre och en dam, som i en schäs kommo åkande uppför gatan. Elisabet, som genast kände igen livréet, gissade, vad det betydde, och väckte icke ringa förvåning hos sina släktingar genom att meddela dem, vilken heder väntade henne. Hennes morbror och moster voro alldeles bestörta, och hennes förlägenhet då hon talade, i förening med många omständigheter, som de erinrade sig från dagen förut, gjorde, att de fingo en ny syn på saken. Ingenting hade förut väckt en sådan tanke hos dem, men de förstodo nu,

att det icke gavs någon annan förklaringsgrund till en sådan uppmärksamhet från detta håll än en svaghet hos vederbörande för deras systerdotter. Medan dessa nya tankar föddes hos dem, tilltog Elisabets förvirring för varje ögonblick. Hon var häpen över sitt eget upprörda tillstånd; bland andra orsaker till oro fruktade hon, att brodern på grund av sitt intresse för henne hade framhållit henne i en alltför fördelaktig dager för sin syster, och mer än vanligt angelägen som hon var att behaga, misstänkte hon, att hon alls icke skulle bli i stånd därtill.

Hon drog sig tillbaka från fönstret, rädd för att bli sedd, och då hon gick fram och tillbaka i rummet och sökte lugna sig, såg hon sin morbrors och mosters frågande och förvånade blickar, som gjorde allting värre.

Miss Darcy och hennes bror kommo in, och den fruktansvärda presentationen ägde rum. Till sin förvåning märkte Elisabet, att hennes nya bekanta var åtminstone lika förlägen som hon själv. Sedan hon kom till Lambton, hade hon hört, att miss Darcy var ytterligt stolt, men några få minuters iakttagelse övertygade henne om att hon endast var ytterligt blyg. Hon fann det svårt att avlocka henne

annat än enstaviga ord.

Miss Darcy var lång och mera storväxt än Elisabet, och ehuru hon var föga mer än sexton år, var hon kroppsligen fullt utvecklad, och hennes utseende var kvinnligt och behagligt. Hon såg mindre bra ut än sin bror, men det var ett förståndigt och välvilligt uttryck i hennes ansikte, och hennes väsende var synnerligen anspråkslöst och vänligt. Elisabet, som hade väntat att i henne finna en lika skarp och obesvärad iakttagare som mr Darcy någonsin varit, kände stor lättnad, då hon märkte, att hon var honom så olik.

De hade icke varit länge tillsammans, förrän Darcy omtalade för henne, att Bingley också ämnade komma och göra henne sin uppvaktning, och hon hade knappt tid att uttrycka sin glädje häröver och bereda sig på detta besök, förrän Bingleys raska steg hördes i trappan, och i nästa ögonblick inträdde han i rummet. Hela Elisabets ovilja mot honom hade för länge sedan försvunnit, men om hon ännu hade känt någon sådan, så kunde den knappast ha hållit stånd mot den oskrymtade hjärtlighet, varmed han uttryckte sin glädje över att återse henne. Han frågade vänligt, ehuru i mera allmänna ordalag efter hennes familj och talade

med samma otvungenhet och godlynthet som alltid.

För mr och mrs Gardiner var han knappast en mindre intressant personlighet än för henne själv. De hade länge önskat att få se honom. Hela det sällskap, som befann sig där, väckte i sanning deras livliga intresse. De misstankar, som nyss vaknat hos dem med avseende på mr Darcy och deras systerdotter, gjorde, att de med stor nyfikenhet, fastän försiktigt, iakttog dem båda, och deras iakttagelser gjorde dem fullt övertygade om att åtminstone en av dem visste, vad det var att vara förälskad. De voro litet tveksamma med avseedde på den unga flickans känslor, men det var tydligt nog för dem, att den unge mannen var full av den livligaste beundran.

Elisabet å sin sida hade mycket, som upptog hennes tankar. Hon ville försäkra sig om sinnesstämningen hos var och en av sina gäster; hon ville tillkämpa sig fattning och söka behaga alla, och i det senare bemödandet, vari hon mest fruktade att misslyckas, kunde hon vara säkrast om framgång, ty de, som hon försökte vara till nöjes, voro på förhand intagna till hennes förmån. Bingley var redo, Georgiana var angelägen och

Darcy besluten att finna behag i henne.

Då hon såg Bingley, kom hon helt naturligt att tänka på sin syster, och hur livligt önskade hon icke att få veta om några av hans tankar gingo i samma riktning. Ibland inbillade hon sig, att han talade mindre än vid föregående tillfällen, och ett par gånger hängav hon sig åt den angenäma föreställningen, att han, då han såg på henne, sökte spåra en likhet mellan henne och hennes syster. Men ehuru detta endast var en inbillning, kunde hon icke misstaga sig med avseende på hans förhållande till miss Darcy, som hade framställts som en rival till Jane. Icke en blick å någondera sidan förrådde något särskilt intresse. Mellan dem förekom ingenting, som kunde rättfärdiga hans systers förhoppningar. Med avseende härpå var hon snart på det klara, och innan de skildes åt, fälde han ett par yttranden, som hon vågade tolka som ett bevis på att han hade Jane i kärt minne, och en önskan att säga något mera, som kanske kunde röra sig om henne, om han blott hade vågat. I ett ögonblick, då de andra voro inbegripna i samtal, yttrade han till henne med en ton av verklig saknad, att det var mycket länge sedan han haft det nöjet att träffa henne, och innan hon hann svara,

tillade han: — Det är mer än åtta månader sedan. Vi ha inte träffats sedan den tjugusjätte november, då vi alla voro på bal på Netherfield.

Elisabet hörde med glädje, att hans minne var så troget, och efter en stund, då hon icke var upptagen av någon av de andra, passade han på och frågade henne, om *alla* hennes systrar voro på Longbourn. Det låg icke mycket i denna fråga lika litet som i den föregående anmärkningen, men de åtföljdes av en blick och ett tonfall, som voro betydelsefulla.

Hon kunde icke ofta fästa sina blickar på mr Darcy själv, men så ofta hon uppfångade en skymt av honom, såg hon hos honom ett uttryck av allmän tillfredsställelse, och i allt vad han sade förnam hon en ton så avlägsen från högdragenhet eller missaktning för hennes sällskap, att det övertygade henne om att den förbättring, som hon dagen förut iakttagit hos honom, hur tillfällig den än kunde visa sig vara, åtminstone hade varat ett dygn. När hon såg, huru han på detta sätt sökte bli bekant med och fördelaktigt bedömd av personer, med vilka han för några få månader sedan skulle ha ansett det för en skam att ha någon beröring — när hon såg honom så artig icke allenast mot henne själv utan just mot de släktingar, om vilka

han helt öppet hade yttrat sig med sådan missaktning, och när hon erinrade sig det sista stormiga uppträdet mellan dem i Hunsfords prästgård, var skillnaden så stor och gjorde ett så starkt intryck på henne, att hon knappast kunde underlåta att visa sin förvåning. Aldrig, icke ens då han var tillsammans med sina kära vänner på Netherfield eller med sina ädla släktingar på Rosings, hade hon sett honom så angelägen att behaga, så fri från dryghet eller envis förbehållsamhet som nu, då framgången av hans bemödanden icke kunde medföra några viktiga följder och då till och med bekantskapen med dem, mot vilka han visade sig uppmärksam, skulle ådraga honom löje och klander från damernas sida både på Netherfield och Rosings.

De besökande stannade hos dem över en halvtimme, och när de stego upp för att begiva sig av, bad mr Darcy sin syster förena sig med honom i att uttrycka deras önskan att få se mr och mrs Gardiner och miss Bennet på middag på Pemberley, innan de lämnade trakten. Miss Darcy följde villigt hans uppmaning, ehuru med en blyghet, som visade, att hon hade föga vana vid att bjuda främmande. Mrs Gardiner såg på sin

systerdotter, ivrig att få veta, huru *hon*, som inbjudningen mest gällde, kände sig sinnad med avseende på dess antagande, men Elisabet hade vänt bort huvudet. Då hon emellertid antog, att denna undvikande hållning snarare vittnade om en ögonblicklig förlägenhet än om någon motvilja mot förslaget, och då hon såg, att hennes man, som var förtjust i sällskapsliv, var fullkomligt villig att antaga det, vågade hon gå i god för att Elisabet skulle komma med, och middagen utsattes till dagen efter den nästa.

Bingley uttryckte sin stora glädje över att få återse Elisabet, då han ännu hade mycket att säga henne och många frågor att göra om alla deras vänner i Hertfordshire. Elisabet, som tolkade allt detta som en önskan hos honom att få höra henne tala om sin syster, kände sig glad, och på grund härav liksom av åtskilliga andra orsaker ansåg hon sig, då de besökande lämnade dem, kunna se tillbaka på den förflutna halvtimmen med en viss tillfredsställelse, ehuru hon, medan den pågick, haft föga nöje därav. Ivrig som hon var att få bli ensam och rädd för frågor eller anspelningar av sin morbror och moster, stannade hon hos dem endast så länge, att hon fick höra deras fördelaktiga tankar

om Bingley, och skyndade sedan bort för att kläda sig till middagen.

Men hon hade icke något skäl att frukta mr eller mrs Gardiners nyfikenhet, det var icke deras önskan att avtvinga henne någon bekännelse. Det var tydligt för dem, att hon kände mr Darcy mycket bättre, än de förut föreställt sig, det var också tydligt, att han var mycket förälskad i henne. De sågo mycket, som intresserade dem, men ingenting som kunde berättiga dem att göra några frågor.

De voro nu mycket angelägna att ha en god tanke om mr Darcy, och såvitt de på grund av sin bekantskap med honom kunde döma, funno de ingenting att klandra hos honom. De kunde icke annat än känna sig angenämt berörda av hans artighet, och om de hade slutit sig till hans karaktär endast på grund av sina egna känslor och hans husföreståndarinnas värdesättning av honom, utan att taga hänsyn till någon annans omdöme, så skulle den krets i Hertfordshire, som kände honom, icke häri ha känt igen mr Darcy. Det var emellertid nu av intresse för dem att sätta tro till husföreståndarinnan, och snart fingo de klart för sig, att ett vittnesbörd av en tjänarinna, som hade

känt honom, sedan han var fyra år gammal, och vars hela väsen ingav förtroende, icke borde utan vidare förkastas. Icke heller hade i vad deras vänner i Lambton berättat om honom förekommit något, som kunde väsentligen förringa betydelsen av hennes omdöme. De hade ingenting annat än stolthet att anklaga honom för. Stolt var han troligtvis, och om så icke var fallet, skulle han säkerligen bli beskylld därför av invånarna i en liten landsortsstad, där han och hans familj icke hade något umgänge. Man erkände emellertid, att han var en frikostig man, som gjorde mycket gott bland de fattiga.

Med all aktning för Wickham funno våra resande snart, att han icke var synnerligen väl anskriven där, ty ehuru man endast hade en ofullständig kunskap om hans affärer med sonen till hans gynnare, var det dock allmänt bekant, att han, då han begav sig från Derbyshire, lämnade efter sig en mängd skulder, vilka mr Darcy sedan infriade.

Vad Elisabet beträffar, voro hennes tankar denna afton mera på Pemberley än kvällen förut, och ehuru aftonen tycktes henne ganska lång, var den dock icke lång nog att avgöra hennes känslor

gentemot *en* person på detta herresäte, och hon låg vaken under försök att komma på det klara därmed. För visso hatade hon honom icke. Nej, hennes hat hade för länge sedan försvunnit, och hon hade nästan lika länge blygts över att hon mot honom hyst en känsla, som kunde få detta namn. Den aktning som hos henne framkallats av övertygelsen om hans värdefulla egenskaper, hade, ehuru hon i början endast motvilligt gav rum däråt, upphört att för henne kännas motbjudande, och den utvecklades nu till en mera vänskaplig känsla, tack vare det för honom så fördelaktiga vitsord, som hon dagen förut fått höra och som framställt hans karaktär i så vackert ljus. Men framför allt var det en känsla, som mer än aktning och vördnad hos henne väckte en vänlig sinnesstämning mot honom och som hon icke kunde lämna utan avseende. Det var tacksamhet — tacksamhet icke blott för att han en gång hade älskat henne, utan för att han ännu älskade henne tillräckligt för att kunna förlåta henne det självsvåldiga och bittra sätt, varpå hon avvisat hans anbud, och alla de orättvisa anklagelser, som åtföljde hennes avböjande svar. Hon hade varit övertygad om att han skulle undvika henne som sin värsta fiende, och nu tycktes han vid detta tillfälliga sammanträffande

vara högst angelägen om att fortsätta bekanskapen med henne, och utan att lägga sina känslor i dagen på något ogrannlaga sätt eller uppträda på något egendomligt vis, sökte han göra ett gott intryck på hennes vänner och var angelägen om att göra henne bekant med hans syster. En sådan förändring hos en så stolt man uppväckte hos henne icke blott förvåning utan tacksamhet, ty den måste ha sin grund i kärlek, glödande kärlek, och det intryck, denna gjorde på henne, var på intet sätt oangenämt, om också hon hade svårt att klargöra det för sig. Hon högaktade, hon värderade honom, hon var tacksam mot honom, hon hyste ett verkligt intresse för hans välgång, och hon undrade endast, huruvida hon önskade, att denna välgång skulle bero på henne själv och huruvida det skulle främja bådars lycka, att hon använde den makt, som hon kände på sig att hon ännu ägde, att framkalla förnyandet av hans anbud.

På aftonen hade det uppgjorts mellan mostern och systerdottern, att miss Darcys utomordentliga artighet att besöka dem samma dag som hon anlände till Pemberley — hon hade nämligen kommit dit först till lunchen — skulle besvaras, ehuru den icke kunde fullt återgäldas, genom något

hövlighetsbevis å deras sida. Man ansåg därför, att det skulle vara mycket passande att uppvakta henne på Pemberley följande förmiddag. Detta blev också beslutat. Elisabet var glad häröver, fastän hon, då hon frågade sig själv om skälet härtill, hade mycket litet att svara.

Mr Gardiner lämnade dem strax efter frukosten. Planen med fiskturen hade återupptagits dagen förut, och en bestämd överenskommelse hade träffats, att han skulle sluta sig till några av herrarna på Pemberley vid tolvtiden.

FYRTIOFEMTE KAPITLET.

Övertygad som Elisabet nu var, att miss Bingleys motvilja mot henne hade sin grund i svartsjuka, kunde hon icke undgå att känna, hur föga välkommet hennes uppträdande på Pemberley måste bli för henne, och hon undrade, med hur mycken hövlighet å denna dams sida deras bekantskap nu skulle förnyas.

Då de kommo fram, infördes de genom hallen i salongen, som till följd av sitt läge mot norr var ett mycket behagligt sommarrum. Dess fönster, som vette utåt parken, erbjödo en förtjusande utsikt över de höga, skogklädda höjderna bakom huset, och de vackra ekar och kastanjetråd, som stodo spridda över den mellanliggande gräsmattan.

I detta rum mottogos de av miss Darcy, som satt där tillsammans med mrs Hurst och miss Bingley och mrs Annesley, den dam, hos vilken hon bodde i London. Georgianas mottagande av dem var mycket hövligt, men prägladt av en förlägenhet, som, fastän den hade sin grund i blyghet och rädsla för att göra något galet, lätteligen kunde ingiva dem, som kände sig stå under henne, den föreställningen, att hon var högdragen och

otillgänglig. Mrs Gardiner och Elisabet gjorde henne dock rättvisa och hyste medlidande med henne.

Mrs Hurst och miss Bingley bevärdigade dem endast med en lätt bugning, och då de satte sig, följde några ögonblicks tystnad, genant som sådana stunder alltid äro. Tystnaden bröts först av Mrs Annesley, en fin dam med behagligt utseende, vars försök att sätta ett samtal i gång visade, att hon var mera verkligt väluppfostrad än någon av de andra, och konversationen fortgick mellan henne och Mrs Gardiner med tillfällig hjälp av Elisabet. Miss Darcy såg ut, som om hon önskade äga tillräckligt mod för att deltaga däri, och då och då vågade hon inskjuta en kort sats, när hon löpte minsta fara att bli hörd.

Elisabet märkte snart, att miss Bingley oavlåtligt följde henne med ögonen och att hon själv icke kunde säga ett ord, framför allt till miss Darcy, utan att ådraga sig hennes uppmärksamhet. Denna iakttagelse skulle icke ha hindrat henne från att tala med den senare, om de icke hade suttit på ett obekvämt avstånd från varandra, men hon hade ingenting emot att slippa säga mycket. Hon var försjunken i sina egna tankar. Hon väntade varje

ögonblick, att några av herrarna skulle inträda i rummet. Hon både önskade och fruktade, att herrn i huset skulle vara bland dem, och hon kunde knappt avgöra, om hon mest önskade eller fruktade det. Sedan hon på detta sätt suttit en kvarts timme utan att höra miss Bingleys röst, riktade denna plötsligt till henne en likgiltig fråga, hur det stod till med hennes familj. Hon svarade lika kort och likgiltigt, och den andra sade ingenting mera.

Nästa omväxling, som deras besök medförde, åstadkoms genom inträdet av några betjänter med kallt kött, kakor och årstidens finaste frukter, men detta skedde ej, förrän mrs Annesley med många menande blickar och leenden hade påmint miss Darcy om hennes skyldighet. Nu fick hela sällskapet sysselsättning, ty fastän icke alla kunde tala, kunde alla äta, och de härliga pyramiderna av druvor, nektariner och persikor samlade dem snart kring bordet.

Medan Elisabet var upptagen på detta sätt, fick hon ett gott tillfälle att avgöra, huruvida hon mest fruktade eller önskade mr Darcys ankomst, till följd av de känslor, som voro förhärskande hos henne vid hans inträde i rummet, och ehuru hon ett ögonblick förut hade trott, att hennes önskan var

starkare, började hon nu känna sig ledsen över att han kom.

Han hade varit en stund tillsammans med mr Gardiner, som med ett par andra herrar varit sysselsatt med fiske nere vid strömmen, och han hade lämnat honom först då han fick veta, att familjens damer ämnade göra Georgiana en visit denna morgon. Så snart han inträdde, fattade Elisabet det förståndiga beslutet att vara fullkomligt ogenerad — ett beslut, som var nödvändigt att fatta men kanske icke så lätt att utföra, emedan hon såg, att hela sällskapets misstankar voro riktade mot dem och att det knappast var ett öga, som icke iakttog hans beteende, då han först kom in i rummet. Ingens ansikte hade en sådan prägel av uppmärksamt granskande nyfikenhet som miss Bingleys trots det leende som spred sig över hennes ansikte, så ofta hon talade till något av föremålen därför; svartsjukan hade icke ännu gjort henne förtvivlad, och hon hade alldeles icke slutat att lägga an på mr Darcy. Efter broderns inträde bemödade sig miss Darcy mycket mera om att delta i samtalen, och Elisabet märkte, att han var angelägen om att hon och hans syster skulle bli bekanta, och att han så

mycket som möjligt sökte befordra varje försök till närmande dem emellan. Miss Bingley märkte likaledes allt detta, och oförsiktigt givande luft åt sin förbittring, sade hon vid första tillfälle, som erbjöd sig, med hånfull artighet:

— Hör nu, miss Eliza, har inte —shire lantvärnsregementet förflyttats från Meryton? Det måste vara en stor förlust för *er* familj.

Hon vågade icke nämna Wickhams namn i Darcys närvaro, men Elisabet förstod genast, att hon företrädesvis tänkte på honom, och de mångahanda hågkomster, som voro förbundna med honom, gjorde, att hon för ett ögonblick kände sig bragt ur fattningen, men hon gjorde en kraftig ansträngning för att tillbakavisa det elaka angreppet och besvarade genast frågan i en ganska obesvärad ton. Medan hon talade, kom hon ofrivilligt att kasta en blick på Darcy, som rodnade och såg allvarligt på henne, samt på hans syster, som var alldeles förbryllad och icke kunde lyfta upp sina ögon. Hade miss Bingley vetat, vilken smärta hon vållade sin älskade vän, skulle hon säkerligen ha avhållit sig från att göra en sådan anspelning, men hon hade endast velat bringa Elisabet ur fattningen genom att rikta sällskapet

tankar på en man, för vilken hon trodde att hon hade ett visst tycke. Hon hade hoppats, att Elisabet därvid skulle lägga i dagen känslor, som möjligen kunde inverka skadligt på Darcys omdöme om henne och måhända påminna honom om alla de dårskaper och narraktigheter, som utmärkte det förhållande, vari åtskilliga medlemmar av hennes familj stodo till nämnda kår. Hon hade aldrig hört ett ljud om miss Darcys tillämnade enlevering, som brodern icke omtalat för någon levande varelse utom för Elisabet. Han var särskilt angelägen att hemlighålla den för Bingleys närmaste anhöriga, vilket Elisabet sedan länge tillskrev hans önskan, att dessa snart skulle bli också hans systers anhöriga. Han hade säkerligen uppgjort en sådan plan.

Elisabets sansade sätt lugnade honom emellertid snart, och då miss Bingley, förargad och besviken, ej vågade vidare anspela på Wickham, så hämtade sig också Georgiana till slut, men icke tillräckligt för att kunna säga något mera. Hennes bror, vars öga hon fruktade att möta, erinrade sig knappt den roll, hon spelat i saken, och just den omständighet, varmed man sökt vända hans tankar från Elisabet tycktes ha den verkan att han tänkte på henne ännu

mera och med större vänlighet.

Deras besök varade icke länge efter den ovannämnda episoden, och medan mr Darcy följde dem ut till vagnen gav miss Bingley luft åt sina känslor i kritik över Elisabets person, uppträdande och klädsel. Men Georgiana ville icke instämma med henne. Hennes brors lovord voro tillräckliga för att göra henne gynnsamt stämd mot henne, han kunde icke misstaga sig i sitt omdöme, och han hade talat om henne i så berömmande ordalag, att Georgiana omöjligt kunde finna henne annat än söt och älskvärd. När Darcy kom tillbaka till salongen kunde miss Bingley inte låta bli att upprepa för honom en del av vad hon sagt till hans syster.

— Så ful Eliza Bennet är i dag, mr Darcy, utropade hon, jag har aldrig i mitt liv sett någon som förändrats så som hon sedan i vintras. Hon har blivit så brun och grov! Louisa och jag kommo överens om att vi inte skulle ha känt igen henne.

Så föga än mr Darcy tyckte om ett dylikt omdöme, nöjde han sig med att helt lugnt svara, att han icke kunde märka någon annan förändring hos henne än att hon var ganska solbränd — en ganska naturlig följd av att hon var ute och reste under

sommaren.

— För min del, genmälde hon, måste jag tillstå, att jag aldrig kunnat se någon skönhet hos henne. Hennes ansikte är för magert, hennes hy har ingen glans, och hennes drag äro inte alls vackra. Hennes näsa saknar karaktär, dess linjer äro inte på något sätt markerade. Hennes tänder äro passabla, men inte alls märkvärdiga, och vad beträffar hennes ögon, som fått namn att vara så vackra, har jag aldrig kunnat finna något ovanligt hos dem. De ha en skarp, ondskefull blick, som jag inte alls tycker om, och hela hennes utseende förråder en simpel självbelåtenhet, som är alldeles odräglig.

Då miss Bingley var övertygad om att Darcy beundrade Elisabet, var detta icke det bästa sättet att ställa sig in hos honom, men uppretade människor äro icke alltid förståndiga, och då hon märkte, att han slutligen såg en smula förargad ut, hade hon vunnit den framgång, hon åsyftade. Han iakttog dock en envis tystnad, men då hon var fast besluten att få honom att tala, fortsatte hon:

— Jag kommer ihåg, när vi först lärde känna henne i Hertfordshire, hur förvånade vi alla voro att höra, att hon allmänt ansågs för en skönhet, och jag minns särskilt, hur ni en kväll, sedan hon och

hennes familj ätit middag på Netherfield, sade: »*Hon* en skönhet! Jag skulle lika gärna vilja kalla hennes mor ett kvickhuvud!» Men sedan tycktes hon göra ett bättre intryck på er, och jag tror, att ni en gång fann att hon såg ganska bra ut.

— Ja, sade Darcy, som nu icke längre kunde behärska sig, men *det* var när jag först lärde känna henne, ty jag har nu i många månader ansett henne för en av de vackraste kvinnor jag känner.

Sedan gick han sin väg, och miss Bingley hade den tillfredsställelsen att ha tvungit honom att säga något, som icke gjorde någon annan än henne själv ledsen.

Mrs Gardiner och Elisabet talade under återfärden om allt, som tilldragit sig under deras visit utom om det, som särskilt hade intresserat dem båda. De samspråkade om alla de personers utseende och uppförande, som de träffat, med undantag av den, som mest upptagit deras uppmärksamhet. De talade om hans syster, hans vänner, hans hus, hans frukt — om allting utom om honom själv; dock längtade Elisabet att få veta, vad Mrs Gardiner tänkte om honom, och Mrs Gardiner skulle ha varit mycket glad, om Elisabet först givit sig in på ämnet.

FYRTIOSJÄTTE KAPITLET.

Elisabet hade känt sig ganska besviken, då hon icke fann något brev från Jane vid deras ankomst till Lambton, och denna misräkning hade upprepats var och en av de dagar, de tillbragt där, men på den tredje morgonen tog hennes bekymmer slut, och hennes syster blev fritagen från all skuld, då från henne ankommo på en gång två brev, av vilka det ena genom sin stämpling visade, att det först blivit skickat till ett annat ställe. Elisabet var icke förvånad häröver, då Jane hade skrivit adressen betänkligt illa.

De höllo just på att göra sig i ordning för att gå ut, då breven anlände, och hennes morbror och moster lämnade henne, för att hon i lugn och ro skulle få glädja sig åt dem, och begåvo sig ut ensamma. Hon måste först läsa det, som varit på villovägar och som skrivits för fem dagar sedan. Början därav innehöll en redogörelse för små lantliga bjudningar och förlustelser, men den senare hälften, som var daterad en dag senare och skriven under en synbart upprörd stämning, innehöll viktigare underrättelser. Den lydde så:

»Sedan jag skrev ovanstående, käraste Lizzy,

har något högst oväntat och betänkligt inträffat; jag är rädd för att oroa dig, men lugna dig, vi må alla bra. Vad jag har att berätta rör stackars Lydia. Ett expressbud kom i går natt klockan 12, just då vi alla gått till sängs, från överste Forster för att underrätta oss, att hon rymt till Skottland med en av hans officerare, för att nu komma fram med sanningen, med Wickham! Föreställ dig vår förvåning! För Kitty kommer det emellertid icke så alldeles oväntat. Jag är mycket, mycket ledsen. Vilket oklokt parti på båda sidor! Men jag vill hoppas det bästa, och att hans karaktär blivit missförstådd. Jag kan väl tro, att han är tanklös och ogrannlaga, men detta steg (låt oss vara glada däröver) vittnar inte om ett dåligt hjärta hos honom. Hans val är åtminstone oegennyttigt, ty han måste veta, att min far inte kan ge henne någonting. Vår stackars mor är djupt sorgsen. Pappa bär det bättre. Så tacksam jag är, att vi aldrig talat om för dem, vad som sagts till hans nackdel! Vi måste själva glömma bort det. De begåvo sig av i lördags natt vid tolvtiden, gissar man, men de saknades icke förrän i går morse klockan åtta. Expressbudet avskickades genast. Kära Lizzy, de måste ha passerat på tio mils avstånd från vårt hem. Överste Forster låter oss hoppas att snart få se

honom här. Lydia lämnade efter sig några rader till hans hustru med underrättelse om deras avsikt. Jag måste sluta, ty jag kan inte vara länge borta från min stackars mor. Jag är rädd för att du inte kan tyda mina ord, men jag vet knappast, vad jag har skrivit.»

Utan att ge sig tid att tänka över saken och utan att kunna göra sig reda för sina känslor, grep Elisabet, sedan hon slutat detta brev, ögonblickligen det andra, slet häftigt upp det och läste det; det var skrivet en dag efter den senare delen av det första.

»Vid denna tid, kära syster, har du mottagit mitt hopradsade brev; jag hoppas, att detta blir mera begripligt, men ehuru jag inte har ont om tid, är jag så virrig, att jag inte kan svara för att mina ord bli sammanhängande. Käraste Lizzy, jag vet knappt vad jag skall skriva, men jag har ledsamma nyheter att meddela dig, och detta kan inte uppskjutas. Så oklokt ett giftermål mellan mr Wickham och vår stackars Lydia är, äro vi nu angelägna att bli förvissade om att det redan är en verklighet, ty vi ha endast alltför mycket skäl att frukta, att de icke ha begivit sig till Skottland. Överste Forster, som lämnat Brighton dagen förut, anlände hit i går inte

många timmar efter expressbudet. Ehuru Lydias korta brev till mrs F. underrättade dem om att de ämnade sig till Gretna Green, hade Denny låtit undfalla sig några ord, som uttryckte hans tro, att Wickham alls icke hade för avsikt att begiva sig dit eller över huvud att gifta sig med Lydia. Detta upprepades för överste Forster, som genast anade oråd och avreste från Brighton för att följa dem i spåren. Han lyckades med lätthet häri så långt som till Clapham, men icke längre, ty då de nådde denna plats, togo de en hyrvagn och skickade tillbaka den vagn, som fört dem dit från Epsom. Allt vad man vet om vad som sedan tilldrog sig är, att man sett dem fortsätta sin färd i riktning mot London. Jag vet inte, vad jag skall tro. Sedan överste Forster gjort alla möjliga efterspaningar på denna sidan om London, fortsatte han resan till Hertfordshire och förnyade dem vid alla tullgrindar, där vägpenningar upptogs, och i alla värdshus i Barnet och Hatfield, men utan framgång — man hade icke sett några sådana personer passera förbi. Fylld av det vänligaste deltagande, kom han till Longbourn och yppade för oss sina farhågor på ett sätt, som var högst hedrande för hans hjärta. Jag är uppriktigt bedrövad för hans och mrs Forsters skull, men ingen kan skjuta någon

skuld på dem. Vi äro djupt bekymrade, kära Lizzy. Pappa och mamma tro det värsta, men jag kan inte ha en så dålig tanke om Wickham. Många omständigheter kunna göra det mera önskvärt för dem att gifta sig i hemlighet i London än att fullfölja sin första plan, och även om *hankunde* hysa sådana avsikter mot en ung flicka av så god familj som Lydia, vilket icke är sannolikt, kan jag därför tro, att hon sjunkit så djupt? Omöjligt! Med sorg finner jag emellertid, att överste Forster inte är böjd för att tro, att de gift sig; han skakade på huvudet, då jag uttryckte mina förhoppningar, och sade, att han fruktade, att Wickham icke var en man att lita på. Min stackars mor är riktigt sjuk och håller sig inne på sitt rum. Om hon kunde taga mod till sig, så skulle det bli bättre, men detta är icke att vänta. Vad pappa beträffar, har jag aldrig i mitt liv sett honom så upprörd. Stackars Kitty är bedrövad över att hon hemlighållit deras böjelse för varandra, men som det var ett förtroende från Lydias sida, så kan man ju inte undra däröver. Jag är verkligen glad, kära Lizzy, att du blivit förskonad från dessa pinsamma scener, men nu, då det första våldsamma intrycket av slaget är över, måste jag tillstå, att jag längtar efter din återkomst. Jag är dock inte så självisk att jag vill påskynda

den, om det faller sig olägligt för dig. — Jag fattar åter pennan för att göra vad jag nyss sade att jag icke ville göra, men omständigheterna äro sådana, att jag icke kan underlåta att allvarligt bedja er alla att komma hit så fort som möjligt. Jag känner min kära morbror och moster så väl, att jag inte alls är rädd för att bedja därom, fastän jag har ännu en bön att framställa till den förre. Pappa reser omedelbart till London med överste Forster för att försöka taga reda på Lydia. Jag vet verkligen inte, vad han ämnar göra, men i sin bittra sorg kommer han säkert inte att vidtaga de bästa och säkraste åtgärder, och överste Forster måste vara tillbaka i Brighton igen i morgon afton. Under så kritiska omständigheter skulle morbrors råd och bistånd vara mycket värdefulla; han skall nog genast förstå mina känslor, och jag litar på hans godhet.

— O, var, var är morbror? utropade Elisabet, störtande upp från sin plats, då hon slutat läsningen av brevet, och ivrig att följa honom utan att förlora en minut av den så dyrbara tiden, men då hon kom fram till dörren, öppnades den av en betjänt, och mr Darcy blev synlig. Hennes bleka ansikte och upprörda tillstånd kom honom att rygga tillbaka, och innan han kunde hämta sig tillräckligt för att

tala, utropade hon, i vars sinne varje annan tanke undanträngdes av Lydias belägenhet: — Jag ber er förlåta mig, men jag måste lämna er. Jag måste träffa mr Gardiner på ögonblicket för en angelägenhet, som inte kan uppskjutas; jag har inte ett ögonblick att förlora.

— Store Gud, vad står på? utropade han med mera medkänsla än artighet; sedan sansade han sig och fortsatte: Jag vill inte uppehålla er en minut, men låt mig eller betjänten gå efter mr och mrs Gardiner. Ni mår inte rätt väl, ni kan inte göra det själv.

Elisabet tvekade, men hennes knän darrade, och hon kände hur litet skulle vinnas därigenom att hon försökte upphinna dem. Hon ropade därför tillbaka betjänten och tillsade honom med en stämma, som på grund av hennes upprörda tillstånd var nästan omöjlig att uppfatta, att ögonblickligen gå och hämta sin husbonde och matmor.

Sedan han lämnat rummet, satte hon sig ned, ur stånd att hålla sig uppe och så eländig att skåda, att det var omöjligt för Darcy att lämna henne eller låta bli att säga i en ton full av ömhet och medlidande: — Låt mig ropa på er jungfru. Är det ingenting ni kunde dricka, som kunde liva upp er

en smula? Ett glas vin? Skall jag skaffa er ett sådant? Ni är mycket sjuk.

— Nej tack, svarade hon och försökte hämta sig. Det är ingen fara med mig, jag är alldeles frisk; jag är bara upprörd över en förfärlig nyhet, som jag nyss fått från Longbourn.

Hon brast i tårar, då hon anspelade därpå, och under några minuter kunde hon icke säga ett ord. Darcy, som befann sig i stark spänning kunde endast få fram några otydliga ord om sitt deltagande och iakttaga henne under medlidsam tystnad. Slutligen talade hon igen. — Jag har just haft ett brev från Jane med en förfärlig nyhet. Den kan inte döljas för någon. Min yngsta syster har lämnat alla sina vänner — har rymt — har kastat sig i mr Wickhams armar. De ha tillsammans begivit sig från Brighton. *Ni* känner Wickham alltför väl för att tvivla på återstoden. Hon har inga pengar, inga förbindelser, ingenting, som kan fresta honom att — hon är förlorad för alltid!

Darcy lyssnade med stum förvåning. — När jag betänker, tillade hon med en ännu mera upprörd stämma, att jag hade kunnat förhindra det! *Jag*, som visste, hurudan han var. Om jag bara hade omtalat en del av vad jag fått veta för min familj!

Om man lärt känna hans karaktär, kunde detta inte ha skett. Men det är alldeles — alldeles för sent nu.

— Det gör mig verkligen oändligt ont, utropade Darcy, det gör mig ont och upprör mig. Men är det säkert, fullkomligt säkert?

— Ja! De lämnade Brighton tillsammans i söndags afton, och man har följt deras spår nästan till London, men inte längre; de ha säkert inte rest till Skottland.

— Och vad har gjorts, vad har företagits för att återfinna henne?

— Min far har rest till London, och Jane har skrivit och anhållit att min morbror genast skall skynda till hans hjälp, och vi skola, som jag hoppas, resa om en halvtimme. Men ingenting kan göras åt saken — jag vet mycket väl, att ingenting kan göras. Hur skall man kunna inverka på en sådan man? Hur skall man ens kunna få reda på dem? Jag har inte det ringaste hopp. Det är på allt sätt förfärligt!

Darcy skakade på huvudet och instämde under tystnad i vad hon sade.

— När *mina* ögon öppnades för hans verkliga karaktär — o, om jag hade vetat vad jag borde, vad

jag vågade göra! Men jag visste inte — jag var rädd för att göra för mycket. Olycksaliga, olycksaliga misstag!

Darcy svarade ingenting. Han tycktes knappast höra henne och gick fram och tillbaka i rummet i djupa tankar, med rynkad panna och dyster uppsyn. Elisabet märkte snart och förstod genast, hur saken stod. Hennes inflytande var i sjunkande, det *måste* sjunka vid ett sådant bevis på familjens svaghet, ett sådant vittnesbörd om den största vanära. Hon kunde varken undra eller döma, men tron på hans självbehärskning skänkte ingen tröst åt hennes hjärta, ingen lindring i hennes sorg. Den var tvärtom fullt ägnad att låta henne förstå sina egna önskningar, och aldrig hade hon så uppriktigt känt, att hon kunde ha älskat honom som nu, då det var slut med allt hopp.

Men tanken på henne själv, ehuru den ville tränga sig på henne, kunde icke helt upptaga henne. Lydia, den förödmjukelse, det lidande, hon vållade dem alla, undanträngde snart hos henne varje personligt bekymmer; hon betäckte ansiktet med sin näsduk och hängav sig helt och hållet åt sin sorg, och efter flera minuters tystnad väcktes hon till medvetande om situationen av mr Darcys

stämman. På ett sätt, som vittnade om medkänsla, men på samma gång lät tvunget, sade denne: — Jag är rädd för att ni länge önskat, att jag skulle avlägsna mig, och jag har ingenting annat att anföra som ursäkt för att jag stannar än mitt verkliga, fastän gagnlösa deltagande. Gud give, att å min sida något kunde göras eller sägas, som kunde skänka er tröst i en sådan smärta! Men jag vill inte plåga er med fruktlösa önskningar, med vilka jag kan synas göra mig förtjänt av er tacksamhet. Jag är rädd för att denna olycksaliga affär skall hindra min syster från att få det nöjet att se er på Pemberley i dag.

— Ja. Var så snäll och framför vår ursäkt till miss Darcy. Sägg, att angelägna göromål göra, att vi genast måste bege oss hem. Dölj den sorgliga sanningen så länge som möjligt — jag vet, att det inte kan bli länge.

Han försäkrade henne oförbehållsamt om sin tystlåtenhet, uttryckte ånyo sitt djupa deltagande i hennes smärta, önskade en lyckligare utgång av saken, än man för närvarande kunde hoppas, och avlägsnade sig med en lång, allvarlig avskedsblick, sedan han bett henne framföra hans hälsningar till sina släktingar.

Då han lämnat rummet, kände Elisabet, hur föga troligt det var, att deras sammanträffanden någonsin mer skulle få den karaktär av hjärtlighet, som utmärkt dem här i Derbyshire, och hon kastade en blick tillbaka över hela deras bekantskap, som var så full av motsägelser och växlingar, och suckade över förvändheten i sina känslor; nu skulle hon gärna ha sett, att denna bekantskap fortsattes, förut däremot skulle det ha glatt henne, om den avslutats.

Om tacksamhet och högaktning utgöra en god grund för tillgivenhet, så torde förändringen i Elisabets känslor varken vara osannolik eller klandervärd. Men om ett tycke, som härflyter ur en sådan källa är oförnuftigt eller onaturligt i jämförelse med ett sådant, som så ofta säges uppstå vid första anblicken av sitt föremål, till och med innan två ord hunnit växlas, så kan ingenting sägas till hennes försvar, utom att hon så att säga gjort ett försök med det senare tillvägagångendet i sitt förhållande till Wickham, och att hennes misslyckande därvid måhända kunde ge henne rätt att fästa sig vid Darcy på det förra, mindre intressanta sättet. Vare därmed hur som helst, såg hon med saknad, att han avlägsnade sig, och detta

första exempel på vad Lydias vanära måste medföra, väckte hos henne ny ångest, då hon tänkte på den bedrövlige händelsen. Alltsedan hon läste Janes andra brev, hade hon icke ett ögonblick hoppats, att det var Wickhams avsikt att gifta sig med Lydia. Ingen annan än Jane, trodde hon, kunde smickra sig med en sådan förhoppning. Förvåning var nu vad hon minst av allt kände. Under det att intrycket av det första brevet fyllde hennes själ, var hon idel förvåning över att Wickham ämnade gifta sig med en flicka, som han omöjligen kunde taga för pengarnas skull, och hur Lydia någonsin kunde ha intagit honom hade synts henne obegripligt. Men nu föreföll det henne alltför naturligt. För en sådan förbindelse som denna voro nog hennes behag tillräckliga, och ehuru hon icke trodde, att Lydia med vett och vilja gick in på en rymning utan tanke på giftermål, hade hon icke svårt för att tro, att varken hennes dygd eller hennes förstånd skulle bevara henne för att bli ett lättvunnet byte.

Medan regementet var i Hertfordshire, hade hon aldrig märkt, att Lydia hade någon svaghet för Wickham, men hon var övertygad om att Lydia endast hade behövt uppmuntran för att fästa sig vid

vem som helst. Än hade en officer, än en annan, varit hennes gunstling, allt eftersom de på grund av sina bevis på uppmärksamhet stego i hennes aktning. Hennes tycken hade ständigt varit växlande, men aldrig utan ett föremål. Hur bittert kände icke nu Elisabet de beklagliga följderna av försummelse och missriktad svaghet gent emot en sådan flicka!

Hon längtade nu otåligt att få komma hem, att få höra, få se, få vara på platsen för att dela med Jane de omsorger, som nu helt och hållet måste falla på hennes lott i en familj, som var i ett sådant upplösningstillstånd, då fadern var borta och modern ur stånd att företaga sig något, i behov av ständig omvårdnad; och ehuru hon var nästan övertygad om att ingenting kunde göras för Lydia, fann hon sin morbrors ingripande vara av den yttersta vikt, och tills han inträdde i rummet, befann hon sig i ett tillstånd av största ängslan. Mr och mrs Gardiner hade skyndat tillbaka i stor oro, då de på grund av betjäntens redogörelse antogo, att deras systerdotter plötsligen insjuknat; hon lugnade dem emellertid genast i detta avseende och meddelade dem ivrigt anledningen till att hon bett dem komma tillbaka, läste högt upp de två breven

och dröjde med darrande stämman vid postskriptum i det senare, fastän Lydia aldrig varit mr och mrs Gardiners favorit. De blevo naturligtvis djupt bedrövade. Icke endast Lydia, utan hela familjen berördes av saken, och efter de första utropen av häpenhet och förskräckelse lovade mr Gardiner villigt att lämna all den hjälp, som stod i hans makt. Ehuru Elisabet var fullt beredd härpå, tackade hon honom med tårar av erkänsla, och som alla hade samma mål i sikte, ordnades snart allt med avsende på deras resa. De skulle begiva sig av så fort som möjligt. — Men hur ska vi göra med besöket på Pemberley? utropade mrs Gardiner. John talade om för oss, att mr Darcy var här, då du skickade efter oss; var det så?

— Ja, och jag sade honom, att det inte skulle bli möjligt för oss att stå vid vårt löfte. *Den* saken är klar.

— Vad är klart? upprepade mrs Gardiner för sig själv, då hon skyndade in i sitt rum för att göra sig i ordning. Stå de på en sådan fot med varandra, att hon kan yppa hela sanningen för honom. O, om jag visste, hur saken står!

Men önskningar voro fruktlösa eller kunde i bästa fall endast tjäna till att förströ henne under

den följande timmens brådska och oreda. Hade Elisabet haft tid att vara sysslolös, skulle hon haft klart för sig, att all sysselsättning var omöjlig för en så olycklig varelse som hon, men hon hade sin del av bestyr lika väl som hennes moster; bland annat måste biljetter skrivas till alla deras bekanta i Lambton med ursäkter för deras plötsliga avresa. Efter en timme var likväl allt klart, och då mr Gardiner under tiden betalat räkningen på värdshuset, återstod ingenting annat än att bege sig i väg, och inom kortare tid, än Elisabet kunde ha trott, befann hon sig efter alla morgonens ledsamheter sittande i vagnen och på väg till Longbourn.

FYRTIOSJUNDE KAPITLET.

— Jag har tänkt över saken igen, Elisabet, sade hennes morbror, då de åkte från staden, och vid närmare eftersinnande är jag vida mera böjd, än jag först var, att döma därom som din äldsta syster. Jag finner det högst osannolikt, att en ung man skulle hysa sådana avsikter mot en flicka, som ingalunda är utan beskydd eller vänner och som faktiskt uppehöll sig i hans överstes familj, att jag är mycket benägen att hoppas det bästa. Kunde han vänta, att hennes vänner inte skulle taga sina mått och steg? Kunde han vänta att bli upptagen igen i regementet efter en sådan skymf mot överste Forster? Hans frestelse står inte i något förhållande till den risk, han löper!

— Är detta verkligen din tanke? utropade Elisabet, som lyste upp för ett ögonblick.

— Sannerligen, sade mrs Gardiner, börjar jag inte bli av samma tanke som min man. Det är verkligen ett allt för stort brott mot anständighet, heder och egna intressen, för att han skulle kunna göra sig skyldig därtill. Jag kan inte hysa en så dålig tanke om Wickham. Kan du själv, Lizzy, så helt ge honom förlorad, att du tror honom vara i

stånd därtill?

— Jag kan måhända inte tro honom vara i stånd till att försumma sina egna intressen, men allt annat tror jag att han kan vårdslösa. Tänk ändå, om det vore så, som ni antar! Men jag vågar inte hoppas det. Varför skulle de inte fortsätta sin färd till Skottland, om det vore fallet?

— För det första, svarade mr Gardiner, finns det inte något säkert bevis på att de inte ha rest till Skottland.

— Ja, men deras ombyte av vagn gör det i hög grad sannolikt. Och för övrigt kunde man inte upptäcka något spår av dem på vägen till Barnet.

— Nåväl, antag då, att de äro i London. Det är möjligt, att de äro där för att hålla sig gömda, och inte i något mera klandervärt syfte. Det är inte troligt, att någon av dem har överflöd på pengar, och de ha kanske kommit att tänka på att de kunde gifta sig på ett billigare, ehuru mindre snabbt sätt i London än i Skottland.

— Men varför all denna hemlighetsfullhet? Varför denna fruktan för upptäckt? Varför måste deras giftermål hållas hemligt? Nej, detta är inte troligt. Hans närmaste vän, som ni ser av Janes redogörelse, var övertygad om att han aldrig

ämnade gifta sig med henne. Wickham kommer aldrig att gifta sig med en flicka utan pengar. Han har inte råd därtill. Och vilka tilldragande egenskaper har väl Lydia utom ungdom, hälsa och gott lynne, som kunde förmå honom att för hennes skull avstå från varje utsikt att ingå ett fördelaktigt gifte? Vad beträffar den hämmande inverkan, som fruktan för vanära på den militära banan kan ha i fråga om en skandalös rymning med henne, är jag inte i stånd att döma därom, ty jag vet ingenting om de följder, ett sådant steg kan ha. Men vad angår din andra invändning, är jag rädd för att den knappast kommer att hålla streck. Lydia har inga bröder, som kunna taga sig saken an, och min fars likgiltighet och det ringa intresse, han alltid synts ägna vad som försiggick i hans familj, torde kunna ingiva Wickham den tron, att *han* skulle göra så litet åt saken och tänka så litet därpå, som någon fader kunde göra under dylika förhållanden.

— Men kan du tro, att Lydia är så glömsk av allt utom sin kärlek till honom, att hon samtycker till att leva tillsammans med honom på annat sätt än som hans maka?

— Sorgligt nog, svarade Elisabet med tårar i ögonen, ser det ut, som om en systers känsla av

anständighetens och dygdens fordringar i ett fall sådant som detta kan dragas i tvivelsmål. Men jag vet sannerligen inte, vad jag skall säga. Kanhända gör jag henne inte rättvisa. Men hon är mycket ung och har aldrig fått lära att tänka på allvarliga ämnen; under de sista sex månaderna, ja under hela det sista året har hon inte hängivit sig åt annat än nöjen och fåfänglighet. Hon har fått använda sin tid på det mest lättjefulla och ytliga sätt, och sedan —shireregementet blev inkvarterat i Meryton, har hon inte tänkt på annat än kärlek, flirt och officerare. Genom att ständigt tänka på och tala om sådant har hon gjort allt, som stod i hennes makt, för att giva större — vad skall jag kalla det för? mottaglighet åt sina känslor, som av naturen äro livliga nog. Och vi veta alla, att Wickham har alla personliga behag, som kunna fångsla en kvinna.

— Men du ser, sade mrs Gardiner, att Jane inte har så dåliga tankar om Wickham, att hon tror honom i stånd till ett sådant tilltag.

— Vem tror väl Jane någonsin om ont? Och vem skulle hon tro vara i stånd till ett sådant tilltag, förrän detta vore fullt bevisat, hurudant än hans uppförande förut må ha varit? Men Jane vet lika väl som jag, hurudan man Wickham verkligen är.

Vi veta båda, att han varit utsvävande på alla sätt, att han varken har redbarhet eller heder, att han är lika falsk och bedräglig, som han är inställsam.

— Och vet du verkligen allt detta? utropade mrs Gardiner, som var högst nyfiken att få veta, på vad sätt hon kommit underfund därmed.

— Det gör jag verkligen, svarade Elisabet rodnande. Jag berättade härom dagen för dig om hans skamliga beteende mot mr Darcy, och du själv hörde, när vi sist voro på Longbourn, på vad sätt han talade om den man, som hade visat honom så mycket överseende och hjälpsamhet. Och det är andra omständigheter, som jag inte har lov — som det inte lönar mödan att berätta, men hans lögner om hela familjen på Pemberley äro tallösa. Till följd av vad han sagt om miss Darcy var jag fullt beredd att träffa en stolt, sluten, obehaglig flicka. Dock visste han, att motsatsen var förhållandet. Han måste veta, att hon var så älskvärd och anspråkslös, som vi funnit henne vara.

— Men vet inte Lydia något om detta? Kan hon vara okunnig om vad du och Jane tyckas ha så klart för er?

— Ja, det är det värsta av allt. Jag var själv okunnig om verkliga förhållandet, tills jag kom till

Kent och rätt mycket sammanträffade med mr Darcy och hans kusin, överste Fitzwilliam. Och när jag kom tillbaka hem, skulle regementet lämna Meryton om en vecka eller fjorton dagar. Under sådana omständigheter ansåg varken Jane, för vilken jag omtalade hela saken, eller jag, att det var nödvändigt att göra den allmänt känd, ty vad skulle det väl tjäna till, att den goda tanke, som hela grannskapet hade om honom, på så sätt rubbades? Och till och med när det blev bestämt, att Lydia skulle resa med mrs Forster, föll det mig inte in, att det var nödvändigt att öppna hennes ögon med avseende på hans karaktär. Jag kunde aldrig tänka mig, att *hon* kunde sväva i någon fara på grund av bristande kännedom om honom. Du kan utan svårighet föreställa dig, att den tanken var långt avlägsen från mig, att *detta* skulle bli följden.

— Jag förmodar således, att du inte hade något skäl att antaga, att de voro kära i varandra vid avresan till Brighton?

— Inte det ringaste. Jag kan inte erinra mig något symtom till böjelse på någondera sidan, och om någonting dylikt hade kunnat märkas, så vet du nog, att vår familj inte är en sådan, som skulle ha lämnat det utan avseende. Då han först började

tjänstgöra vid regementet, beundrade hon honom betydligt, men det gjorde vi allesammans. Varenda flicka i Meryton och dess grannskap var alldeles betagen i honom under de två första månaderna, men han visade aldrig *henne* någon särskild uppmärksamhet, och efter en kortare tid av vild beundran svalnade hennes tycke för honom, och andra officerare i regementet, som uppvaktade henne mera ivrigt, blevo då hennes gunstlingar.

*

Man kan lätt föreställa sig, att, huru litet nytt än kunde läggas till deras farhågor, förhoppningar och gissningar med avseende på detta intressanta ämne genom att oupphörligen tala därom, kunde ingenting avhålla dem därifrån under hela resan. Elisabet kunde aldrig få det ur sina tankar. Pinad som hon var av ångest och självförebråelser, kunde hon icke finna ett ögonblicks lugn eller glömska av vad som skett.

De reste så raskt som möjligt och kommo fram till Longbourn vid middagstiden följande dag. Det var en tröst för Elisabet att tänka, att Jane icke kunde ha känt sig orolig på grund av lång väntan.

Barnen Gardiner, som lockades ut av anblicken av en vagn, stodo på trappan utanför huset, då vagnen körde in på stallplanen, och då den kom fram till porten upplystes deras ansikten av glad förvåning, som gav sig luft i ystra krumsprång, en mycket angenäm välkomsthälsning.

Elisabet hoppade ur vagnen, och sedan hon givit vart och ett av barnen en hastig kyss, skyndade hon in i vestibulen, där hon genast möttes av Jane, som kom springande ned från sin mors rum.

Elisabet omfamnade henne kärleksfullt, under det att tårar fyllde bådass ögon, och frågade ögonblickligen, om man hört något om flyktingarna.

— Inte ännu, svarade Jane. Men nu, då min kära morbror har kommit, hoppas jag, att allting skall bli bra.

— Är pappa i London?

— Ja, han reste dit i tisdags, som jag skrev till dig.

— Har ni ofta haft underrättelse från honom?

— Bara en gång. Han skrev några rader till mig i onsdags för att omtala, att han välbehållen kommit fram, och för att ge mig sina förhållningsorder,

varom jag särskilt bett honom. Han tillade bara, att han icke skulle skriva igen, förrän han hade något av vikt att omtala.

— Och hur står det till med mamma? Och med er allesammans?

— Mamma mår något så när bra, fastän hon är förfärligt uppskakad. Hon är uppe på sitt rum, som hon inte ännu lämnar, och hon kommer att bli mycket glad att få träffa er alla. Mary och Kitty äro gudskelov friska.

— Men hur är det med dig? utropade Elisabet. Du ser blek ut. Så mycket du har genomgått!

Hennes syster försäkrade henne emellertid, att hon mådde alldeles bra; deras samtal, som pågått, under det att mr och mrs Gardiner voro upptagna av sina barn, avbröts nu genom hela sällskapet inträde. Jane skyndade fram till sin morbror och moster och välkomnade och tackade dem båda, leende genom tårar.

När de alla samlats i salongen, upprepades de frågor, Elisabet redan gjort, naturligtvis av de andra, och de funno snart, att Jane icke hade något att berätta. Hon hade dock icke ännu uppgivit de sangviniska förhoppningar om en god utgång, som hennes goda hjärta ingav henne, hon hoppades

ännu, att allt skulle sluta väl, och varje morgon väntade hon ett brev antingen från Lydia eller hennes fader med förklaring över vad som skett och kanhända med underrättelse om giftermålet.

Mrs Bennet, till vars rum de alla begåvo sig, mottog dem just så, som man kunde vänta sig, med tårar och jämmer, häftiga utfall mot Wickhams skurkaktiga beteende och klagan över sina egna lidanden och det ovärdiga sätt, varpå man behandlat henne. Hon tatlade alla utom den person, vars okloka efterlåtenhet bar största skulden för hennes dotters felsteg.

— Om jag hade kunnat få min vilja fram att resa till Brighton med hela familjen, skulle detta inte ha hänt, men stackars Lydia hade ingen, som tog vård om henne. Varför släppte Forsters henne någonsin ur sikte? Jag är säker om att det var någon stor försumlighet på deras sida, ty hon är inte en flicka, som skulle ha företagit sig något sådant, om man haft ett vaksamt öga på henne. Jag tyckte alltid, att de voro högst olämpliga att taga vård om henne, men jag blev överröstad, som jag alltid blir. Mitt stackars kära barn! Och nu har mr Bennet givit sig av, och jag är säker om att han kommer att slåss med Wickham, var han än träffar honom, och då

kommer han att bli dödad, och vad skall det sedan bli av oss alla? Makarna Collins komma att dyka upp, innan han hunnit kallna i sin grav, och om du inte är snäll och hjälper oss, min bror, så vet jag inte, vad vi skola taga oss till.

Alla protesterade mot så rysliga tankar, och sedan mr Gardiner försäkrat henne om sin tillgivenhet för henne och hela hennes familj, omtalade han för henne, att han ämnade begiva sig till London redan dagen därpå för att på allt sätt bistå mr Bennet i hans försök att taga reda på Lydia.

— Hänge dig icke åt onödig oro, tillade han; fastän det är rätt att vara beredd på det värsta, finns det ingen anledning att anse det som säkert. Det är inte fullt en vecka sedan de lämnade Brighton. Om några dagar kunna vi få höra av dem, och tills vi få veta, att de inte äro gifta och inte ha för avsikt att gifta sig, låt oss inte anse saken alldeles förlorad. Så snart jag kommer till staden, skall jag gå till min svåger och bedja honom komma hem med mig till Gracechurch Street, och då kunna vi tillsammans rådgöra om vad som skall göras.

— Min kära bror, svarade mrs Bennet, det är just vad jag mest av allt önskar. Och när du

kommer till staden, tag reda på dem, var de än äro, och om de inte redan äro gifta, *laga*, att de gifta sig. Och vad beträffar bruddräkt, låt dem inte vänta på den, utan säg Lydia, att hon skall få så mycket pengar hon vill för att köpa en sådan efter giftermålet. Och framför allt hindra mr Bennet från att duellera. Tala om för honom, i vilket förfärligt tillstånd jag befinner mig, att jag är ifrån mina sinnen av förskräckelse, att jag darrar och skälver i hela min kropp och har sådan kramp i sidan, sådan huvudvärk och sådan hjärtklappning, att jag inte kan få någon vila varken dag eller natt. Och säg åt min kära Lydia, att hon inte gör några anstalter för sina kläder, förrän hon träffat mig, ty hon vet inte, vilka bodar äro bäst. O, vad du är snäll, bror! Jag vet, att du kommer att planera allt på bästa sätt.

Men ehuru mr Gardiner återigen försäkrade henne om sin allvarliga avsikt att göra sitt bästa, kunde han icke underlåta att tillråda henne att ej hysa överdrivna vare sig förhoppningar eller farhågor, och sedan han talat med henne på detta sätt, tills middagen stod på bordet, lämnade man henne och lät henne ge fritt lopp åt sina känslor inför hushållerskan, som passade upp på henne i döttrarnas frånvaro.

Ehuru hennes bror och svägerska voro övertygade om att det icke fanns någon verklig orsak till att hon på detta sätt avsondrade sig från sin familj, försökte de icke att avstyra det, då de visste, att hon icke var försiktig nog att lägga band på sin tunga i tjänarnas närvaro, då dessa passade upp vid bordet, och de funno det vara bäst, att endast *en* av tjänstepersonalen, den som de mest kunde lita på, fick del av alla hennes farhågor och all hennes oro i fråga om saken.

I matsalen slöto sig snart Mary och Kitty till dem; dessa hade varit allt för ivrigt sysselsatta på sina rum för att kunna visa sig förr. Den förra kom från sina böcker, den senare från sin toalett. Båda sågo emellertid tämligen lugna ut, och ingen förändring syntes till hos någondera, utom att Kittys röst lät något retligare än vanligt på grund av förlusten av hennes älsklingsyster och den förargelse, denna affär hade förorsakat henne själv. Vad Mary, angår, hade hon nog självbehärskning för att med en min av allvarlig eftertanke viska till Elisabet, så snart de satt sig till bords: — Detta är en högst olycksalig affär, som troligen kommer att låta tala mycket om sig. Men vi måste sträva mot elakhetens ström och gjuta i

varandras sargade bröst den systerliga tröstens balsam.

Då hon icke hos Elisabet såg någon lust att svara, tillade hon: — Huru olycklig än denna tilldragelse må vara för Lydia, kunna vi därav hämta en nyttig lärdom: att dygdens förlust hos en kvinna är oersättlig — att ett enda felsteg störtar henne i bottenlöst elände — att hennes rykte är inte mindre bräckligt än det är dyrbart — och att hon inte kan vara för mycket på sin vakt i sitt förhållande till ovärdiga individer av det motsatta könet.

Elisabet lyfte häpen upp ögonen, men var allt för beklämd för att svara. Mary fortsatte emellertid att trösta sig med dylika lärdomar, hämtade från den olycka, som hotade dem.

På eftermiddagen lyckades de två äldre systrarna få vara ensamma med varandra en halvtimme, och Elisabet begagnade genast tillfället att göra åtskilliga frågor, som Jane var lika ivrig att besvara. Sedan de båda gemensamt beklagat sig över de förfärliga följderna av tilldragelsen, vilka Elisabet ansåg vara nästan säkra och Jane icke kunde påstå vara alldeles omöjliga, fortfor den förra: — Men berätta mig allt om saken, som jag

inte redan har hört. Låt mig höra vidare detaljer. Vad sade överste Forster? Hyste de inte några farhågor, innan rymningen ägde rum? De måste väl ständigt och jämt ha sett dem tillsammans?

— Överste Forster medgav verkligen, att han ofta misstänkt ett kärleksförhållande dem emellan, särskilt å Lydias sida, men ingenting, som kunde ingiva honom oro. Det gör mig så ont om honom! Han var så utomordentligt uppmärksam och vänlig. Han kom till oss för att försäkra oss om sitt deltagande, innan han hade någon aning om att de inte hade rest till Skottland; så snart man började frukta detta, påskyndade det hans resa.

— Och var Denny övertygad om att Wickham inte skulle gifta sig? Visste han av att de ämnade bege sig av? Hade överste Forster träffat Denny själv?

—Ja, men när Denny tillfrågades av *honom*, förnekade han, att han visste något om deras plan, och ville inte säga sin verkliga mening om saken. Han upprepade inte sin övertygelse om att de inte ämnade gifta sig, och detta gör, att jag är böjd för att hoppas, att man kunnat missförstå honom förut.

— Och jag förmodar, att ingen av er hyste det ringaste tvivel om att de verkligen voro gifta, tills

överste Forster själv kom?

— Hur var det möjligt, att en sådan tanke kunde uppstå i våra hjärnor? Jag kände mig litet orolig, litet ängslig för min systers lycka såsom hans maka, då jag visste att hans uppförande inte alltid varit klanderfritt. Mina föräldrar visste ingenting härom, de förstodo bara, hur oklokt ett sådant parti måste vara. Kitty erkände då med en ganska naturlig stolthet över att hon visste mer än andra, att Lydia i sitt sista brev berett henne på ett sådant steg. Det ser ut, som om hon flera veckor vetat, att de voro kära i varandra.

— Men inte förrän de reste till Brighton?

— Nej, jag tror inte det.

— Och tycktes överste Forster själv ha dåliga tankar om Wickham? Känner han till hans verkliga karaktär?

— Jag måste erkänna, att han inte talade så väl om Wickham, som han gjorde förr. Han trodde, att han var tanklös och oordentlig. Och efter denna ledsamma affär säger man, att han var betydligt skuldsatt, då han lämnade Meryton, men jag hoppas, att detta inte är sant.

— O, Jane, om vi hade varit mindre hemlig-

hetsfulla, om vi hade talat om, vad vi visste om honom, då kunde detta inte ha inträffat.

— Det skulle kanske ha varit bättre, svarade hennes syster. Men att yppa en persons förut begångna fel utan att veta, hurudana hans tänkesätt för närvarande äro, syntes oss oförsvarligt. Vi handlade i bästa avsikt.

— Kunde överste Forster meddela innehållet av Lydias brev till hans hustru?

— Han hade det med sig för att visa oss det. Jane tog fram det ur sin plånbok och gav det åt Elisabet. Det lydde sålunda:

Min kära Harriet!

Du kommer att skratta, när du får veta, vart jag tagit vägen, och jag kan inte låta bli att skratta själv åt din förvåning i morgon bittida, då jag saknas. Jag reser till Gretna Green, och om du inte kan gissa med vem, så tycker jag att du är riktigt enfaldig, ty det är bara en man i världen jag älskar, och han är en ängel. Jag skulle aldrig kunna bli lycklig utan honom, så att du får inte tro, att det är något ont i att jag reser. Du behöver inte underrätta dem på Longbourn om min färd, om du inte vill, ty

det kommer att göra överraskningen så mycket större, när jag skriver till dem och undertecknar mitt brev med »Lydia Wickham». Det kommer att bli ett gott skämt! Jag kan knappast skriva för skratt. Var snäll och framför mina ursäkter till Pratt för att jag inte håller mitt löfte och dansar med honom i kväll. Säg honom, att jag hoppas, att han ursäktar mig, när han får veta allt, och säg honom, att jag med största nöje skall dansa med honom nästa gång vi träffas på en bal. Jag skall skicka efter mina kläder, då jag kommer till Longbourn, men jag ber dig säga åt Sally att laga en stor lucka i min muslinsklänning, innan den packas in. Farväl! Många hälsningar till överste Forster. Jag hoppas, att ni vill dricka en skål för vår lyckliga resa.

Din tillgivna

Lydia Bennet.

— O, tanklösa Lydia! utropade Elisabet, när hon hade slutat brevet. Tänk att skriva ett sådant brev vid ett sådant tillfälle! Men det visar åtminstone, att *hon* tog målet för sin resa på allvar. Vad han än senare kunde övertala henne till, så var det icke en skamlig *plan* å hennes sida. Min stackars far, hur han måtte ha känt det!

— Jag har aldrig sett någon så uppskakad. Han kunde inte säga ett ord på fulla tio minuter. Mamma insjuknade genast, och hela familjen blev alldeles bragt ur fattningen.

— O, Jane! utropade Elisabet. Fanns det en tjänare i huset, som inte kände till hela historien före dagens slut?

— Jag vet inte, jag hoppas det. Men att vara på sin vakt vid ett sådant tillfälle är mycket svårt. Mamma fick hysteriska anfall, och fastän jag försökte ge henne all den hjälp, som stod i min makt, fruktar jag, att jag inte gjorde så mycket jag kunde ha gjort! Men rädslan för vad som möjligen kunde hända nästan gjorde mig från mina sinnen.

— De omsorger, du ägnat henne, ha varit för mycket för dig. Du ser inte frisk ut. O, att jag hade varit vid din sida! Du har haft att bära all ängslan och alla bekymmer ensam!

— Mary och Kitty ha varit mycket snälla och skulle säkert ha velat dela bekymren, men jag tyckte inte, att det var rådligt för någon av dem. Kitty är späd och klen, och Mary studerar så mycket, att man inte får inkräkta på hennes vilotimmar. Moster Philips kom till Longbourn i tisdags efter pappas avresa och var så snäll och

stannade hos mig till i torsdags. Hon var till stor nytta och tröst för oss alla. Och lady Lucas har varit mycket vänlig, hon kom gående hit i onsdags morse för att uttrycka sitt deltagande och erbjöd sina eller någon av sina döttrars tjänster, om de kunde vara oss till något gagn.

— Det hade varit bäst, om hon stannat hemma, utropade Elisabet. Kanske hon *menade* väl, men vid en olycka sådan som denna kan man inte se för litet av sina grannar. Hjälp är omöjlig, beklagande outhärdligt. Låt dem visa sin skadeglädje på avstånd och vara belåtna.

Därpå frågade hon om de mått och steg, hennes far ämnade taga i staden för att återfinna sin dotter.

— Jag tror, svarade Jane, att han ämnade resa till Epsom, där de sist bytte hästar, och försöka, om han där kunde få höra något om dem. Hans främsta mål måste vara att söka reda på numret på den hyrvagn, i vilken de foro från Clapham. Den hade kommit dit med resande från London, och då han trodde, att man lagt märke till den omständigheten, att en herre och en dam flyttat över från en vagn till en annan, ämnade han göra efterforskningar i Clapham. Om han möjligen kunde upptäcka, i vilket hus kusken förut avlämnat sina resande,

beslöt han att fråga sig för där och hoppades, att det inte skulle bli omöjligt att få reda på vagnens station och nummer. Jag vet inte om några andra planer, som han uppgjort, men han hade så bråttom att bege sig av och var så bragt ur jämvikt, att jag hade svårt för att få veta ens så mycket som detta av honom.

FYRTIOÅTTONDE KAPITLET.

Hela sällskapet hoppades, att brev från mr Bennet skulle komma nästa morgon, men posten kom utan att medföra en enda rad från honom. Hans närmaste visste, att han vid alla vanliga tillfällen var en högst försumlig och trög brevskrivare, men vid ett sådant tillfälle som detta hoppades de, att han skulle visa sig mera fortfärdig. De måste draga den slutsatsen, att han icke hade några angenäma underrättelser att meddela, men till och med om *detta* skulle de gärna velat bli förvissade. Mr Gardiner hade endast väntat på brev, innan han begav sig av.

När han hade rest, voro de åtminstone säkra om att regelbundet få underrättelse om vad som försiggick, och han lovade vid avresan att söka förmå mr Bennet att återvända till Longbourn så snart som möjligt, vilket var en stor tröst för hans svägerska, som häri såg den enda garantien för att hennes man icke skulle bli dödad i en duell.

Mrs Gardiner med barnen skulle stanna ännu några dagar i Hertfordshire, emedan hon trodde, att hon med sin närvaro kunde vara sina systerdöttrar till hjälp. Hon bistod dem i att sköta om mrs

Bennet och var en stor tröst för dem under deras lediga stunder. Deras andra moster besökte dem också ofta och alltid, som hon sade, i avsikt att muntra upp dem, ehuru, då hon aldrig kom utan att omtala något nytt exempel på Wickhams oordentliga och överdådiga liv, hon sällan återvände utan att lämna dem mera nedslagna, än de voro då hon kom.

Hela Meryton tycktes nu vara angeläget att svärta den man, som tre månader förut hade varit nästan en ljusets ängel. Man förklarade, att han stod i skuld hos varenda handlande på platsen, och hans kärleksäventyr, som alla hedrades med namnet förförelse, hade blivit utsträckta till varenda handlandes familj. Alla betygade, att han var den mest fördärvade unge man i världen, och alla började upptäcka, att de alltid hade misstrott hans skenbart hederliga utseende. Ehuru Elisabet icke trodde hälften av vad som sades, trodde hon tillräckligt mycket för att bli ännu säkrare förvissad om hennes systers djupa fall, och till och med Jane, som trodde ännu mindre därav, förlorade nästan allt hopp, i synnerhet som den tid nu hade kommit, då, om de två älskande hade rest till Skottland — varom hon aldrig förut hade helt förtvivlat — man

efter all sannolikhet måste ha fått några underrättelser från dem.

Mr Gardiner lämnade Longbourn på söndagen, på tisdagen fick hans hustru ett brev från honom med underrättelse, att han omedelbart efter sin ankomst hade träffat sin svåger och övertalat honom att komma till Gracechurch Street; att mr Bennet före hans ankomst hade varit i Epsom och Clapham, men utan att få några tillfredsställande upplysningar; att han nu var besluten att göra efterforskningar på alla de förnämsta hotellen i staden, då mr Bennet trodde, att det var möjligt, att de hade tagit in på något av dessa, innan de skaffade sig en bostad. Mr Gardiner själv väntade sig icke något resultat av denna åtgärd, men då hans svåger var mycket angelägen därom, ämnade han bistå honom i utförandet av hans avsikt. Han tillade, att mr Bennet ej visade den ringaste lust att lämna London och lovade att skriva snart. Det fanns också ett postskriptum av följande lydelse:

»Jag har skrivit till överste Forster och bett honom att, om möjligt, genom någon av Wickhams närmaste vänner i regementet taga reda på, om han har några släktingar eller bekanta, som måhända veta, i vilken del av staden han gömt sig. Det vore

av yttersta vikt, om det finnes någon, som man kunde vända sig till med hopp att få en sådan ledtråd. För närvarande ha vi ingenting, som kan ge oss något uppslag. Jag är viss om att överste Forster kommer att göra allt som står i hans makt, för att tillmötesgå oss i detta avseende. Men, när jag tänker närmare på saken, kanske Lizzy bättre än någon annan kunde tala om för oss, vilka släktingar han har i livet.

Elisabet hade ingen svårighet att förstå, varifrån denna hänsyn för hennes auktoritet kom, men det stod icke i hennes makt att giva några upplysningar av så tillfredsställande art, som denna komplimang förtjänade. Hon hade aldrig hört talas om att han haft några släktingar utom sina föräldrar, som båda hade varit döda många år. Det var emellertid möjligt, att några av hans regementskamrater kunde giva flera upplysningar, och ehuru hon icke var synnerligen sangvinisk i sina förväntningar, var det dock en sak att tänka på att hänvända sig till dem.

Varje dag på Longbourn var nu en dag av ångest, och den mest ångestfulla delen därav var den stund, då posten väntades. Varje morgon motsåg man med stor otålighet ankomsten av brev.

Alla, vare sig goda eller dåliga underrättelser, skulle ju meddelas genom brev, och varje dag väntade man få höra några viktiga nyheter.

Men innan de hörde något mera från mr Gardiner, hade ett brev till deras fader kommit från ett annat håll, från mr Collins. Då Jane hade fått order att öppna alla brev, som kommo till honom under hans frånvaro, läste hon det följaktligen, och Elisabet, som visste, huru egendomliga hans brev alltid voro, såg över hennes axel och läste det likaledes. Det lydde så:

Käre herr Bennet!

På grund av vår släktskap och min ställning i livet känner jag mig uppfordrad att för er uttrycka mitt deltagande i den tunga prövning, varav ni drabbats och varom vi i går fingo underrättelse genom ett brev från Hertfordshire. Var övertygad, käre herr Bennet, att min hustru och jag uppriktigt deltaga med er och hela er aktningsvärda familj i er smärta, som måste vara av den bittraste art, då den härleder sig från en orsak, som tiden aldrig kan utplåna. Å min sida skall det icke fattas framhållande av grunder, som kunna mildra en så svår olycka eller skänka er tröst under omständigheter, som måste

vara alldeles särskilt smärtsamma för en faders hjärta. Er dotters död skulle ha varit en välsignelse i jämförelse med detta. Och det är så mycket mera beklagligt, som det är skäl att antaga, enligt vad Charlotte låter mig veta, att detta er dotters lättsinniga uppförande har sin grund i en klandervärd svaghet hos föräldrarna, fastän jag på samma gång till tröst för er och mrs Bennet är böjd för att tro, att hennes egen sinnesart av naturen är ond, eljest kunde hon ju icke vid så unga år göra sig skyldig till ett så oerhört felsteg. Huru härmed än må vara, så är ni djupt beklagansvärd, och denna min mening delas icke allenast av min hustru, utan också av lady Catherine och hennes dotter, för vilka jag berättat saken. De befara, liksom jag, att detta felsteg av er dotter kommer att ha ett skadligt inflytande på alla de övrigas öden, ty vem, som lady Catherine själv helt nedlåtande säger, vill träda i förbindelse med en sådan familj? Och tanken härpå kommer mig att med ökad tillfredsställelse erinra mig en viss tilldragelse förleden november, ty, om det hade gått på annat sätt, så hade jag måst bli invecklad i all er sorg och vanära. Låt mig därför råda er att söka trösta er så mycket som möjligt, att förskjuta ert ovärdiga barn för alltid och låta henne skörda frukterna av sin

avskyvärda förseelse. Vördsammast etc.

Från mr Gardiner kom icke något nytt brev, förrän han fått svar från överste Forster, och då hade han ingenting glädjande att berätta. Man visste icke, att Wickham hade en enda släkting, med vilken han stod i förbindelse, och det var säkert, att ingen av hans närmaste var i livet. Han hade förut haft talrika bekanta, men sedan han blivit lantvärnsofficer, såg det icke ut, som om han stod på särskilt vänskaplig fot med någon av dem. Det fanns därför icke någon, om vilken man med sannolikhet kunde antaga, att han var i stånd att meddela några upplysningar om honom. Och hans bedrövliga ekonomiska ställning gjorde honom synnerligen angelägen om att hålla sig undan, vartill kom, att han fruktade att bli upptäckt av Lydias närmaste, ty det hade just blivit bekant, att han lämnat efter sig spelskulder, som uppgingo till ett betydande belopp. Överste Forster trodde, att det behövdes mer än tusen pund för att klara upp hans skulder i Brighton. Han var skyldig en hel mängd ute i staden, men hans spelskulder voro ännu mer fruktansvärda. Mr Gardiner sökte icke hemlighålla dessa detaljer för familjen på Long-

bourne. Jane hörde dem med fasa. — En spelare! utropade hon. Det var alldeles oväntat. Jag hade icke någon aning därom.

Mr Gardiner tillade i sitt brev, att de kunde vänta att få se sin far hemma följande dag, som var lördag. Han hade tappat modet på grund av misslyckandet av alla deras bemödanden och hade givit vika för sin svågerns enträgna böner, att han skulle återvända till sin familj och lämna åt honom att företaga vad som på grund av omständigheterna kunde visa sig vara rådligt för vinnande av deras mål. När Mrs Bennet fick veta detta, uttryckte hon icke så stor glädje, som hennes döttrar väntade, då de tänkte på huru stor hennes ångest för hans liv förut hade varit.

— Vad för slag, kommer han hem, och utan stackars Lydia? utropade hon. Säkert kommer han inte att lämna London, förrän han fått reda på dem. Vem ska slåss med Wickham och förmå honom att gifta sig med henne, om han beger sig av?

Som Mrs Gardiner började längta hem, beslöts det, att hon och hennes barn skulle resa till London på samma gång som Mr Bennet kom därifrån. Den vagn, med vilken de tillryggalade det första skjutshället på sin färd, förde därför tillbaka

husbonden till Longbourn.

Mrs Gardiner var vid sin avresa lika villrådig, vad hon skulle tänka om Elisabet och hennes vän i Derbyshire, som hon varit alltsedan sitt besök där. Hennes systerdotter hade aldrig av sig själv nämnt hans namn, och den svaga förhoppning, som Mrs Gardiner hyst, att ett brev från honom skulle inträffa, hade svikits. Elisabet hade icke sedan sin återkomst fått något sådant, som kunde vara avsänt från Pemberley.

Det olyckliga tillstånd, vari familjen för närvarande befann sig, gjorde varje annan ursäkt för hennes nedstämdhet onödig; ingen slutsats kunde därför med fog dragas *därav*, ehuru Elisabet, som nu ganska väl förstod sina egna känslor, mycket väl insåg, att, om hon icke hade vetat någonting om Darcy, så kunde hon med något större jämnmod ha burit fruktan för Lydias vanära. Hon trodde, att det kunde ha besparat henne en sömnlös natt av två.

När Mr Bennet kom hem, såg han lika lugn och filosofisk ut som vanligt. Han sade lika litet, som han i allmänhet brukade säga, nämnde ingenting om det ärende, som föranlett hans resa, och det dröjde rätt länge, innan hans döttrar fingo mod att

tala därom.

Icke förrän på eftermiddagen, då han kom för att dricka te tillsammans med dem, vågade Elisabet föra ämnet på tal, och då hon i korthet uttryckte sin sorg över vad han måste ha lidit, svarade han: — Säg ingenting om den saken. Vem skulle väl lida om icke jag? Jag är själv skulden därtill, och det måste jag känna.

— Du får inte vara för sträng mot dig själv, svarade Elisabet.

— Du må väl varna mig för ett sådant fel. Människonaturen är så benägen att falla för en sådan frestelse. Nej, Lizzy, låt mig en gång i livet känna, hur klandervärd jag varit. Jag är inte rädd för att överväldigas av detta intryck. Det kommer nog snart att gå över.

— Tror du, att de äro i London?

— Ja, var kunna de annars vara så väl dolda?

— Och Lydia brukade önska att få resa till London, tillade Kitty.

— Hon är väl belåten då, sade hennes far strävt, och hennes vistelse där kommer troligtvis att bli rätt långvarig.

Efter en stunds tystnad fortsatte han:

— Lizzy, jag är inte ledsen på dig, därför att du fått rätt i vad du föreställde mig i maj, vilket, i betraktande av vad som nu inträffat, visar en viss själsstorhet hos dig.

De avbrötos av Jane, som kom och hämtade sin mors te.

— Det här är ju stilig, ropade han, det gör en riktigt gott och ger en sådan elegant form åt olyckan! En annan dag skall jag göra detsamma, jag skall sitta i biblioteket i nattmössa och nattrock och göra så mycket besvär som möjligt — eller jag kanske kan uppskjuta det, tills Kitty rymmer sin kos.

— Jag tänker inte rymma, pappa, sade Kitty retligt. Om *jag* någonsin skulle resa till Brighton, skulle jag uppföra mig bättre än Lydia.

— *Du* resa till Brighton! Nej, Kitty, jag har äntligen lärt mig att vara försiktig och du kommer att få känna verkningarna därav. Ingen officer skall någonsin komma över min tröskel igen, inte ens passera genom byn. Baler komma att bli absolut förbjudna och all dans, så framt du inte vill ta dig en sväng med en av dina systrar. Och du får inte gå utom dörren, förrän du kan bevisa, att du tillbragt åtminstone tio minuter varje dag på ett förståndigt

sätt.

Kitty som tog alla dessa hotelser på allvar, började gråta.

— Nå, sade han, bliv inte så ledsen. Om du är en snäll flicka under de kommande tio åren, skall jag vid slutet av dem ta dig med till en trupprevy.

-
-

FYRTIONONDE KAPITLET.

Två dagar efter mr Bennets återkomst, då Jane och Elisabet promenerade tillsammans i den lilla parken bakom huset, sågo de hushållerskan styra kosan mot dem, och i den tanken, att hon kom för att hämta upp dem till deras mor, gingo de henne till mötes, men i stället för att, som de väntade, kalla på dem, sade hon till Jane då de närmade sig henne:

— Jag ber om ursäkt, fröken, för att jag avbryter er, men jag hoppades att ni kunde ha fått några goda underrättelser från London, varför jag tog mig friheten att komma och fråga er därom.

— Vad menar ni, Hill? Vi ha inte hört något från London.

— Snälla fröken, utropade mrs Hill ytterst förvånad, vet ni inte att det har kommit ett expressbud till mr Bennet från mr Gardiner? Det har varit här nu i en halvtimme, och mr Bennet har fått ett brev.

Flickorna sprungo genast in, alltför ivriga för att ge sig tid att tala. De skyndade genom vestibulen in i frukostrummet och därifrån in i biblioteket. På

intetdera stället funno de sin far, och de stodo just i begrepp att gå och uppsöka honom uppe hos deras mor, när de mötte taffeltäckaren, som sade:

— Om ni söker min husbonde, så är han på väg till lilla skogen.

Efter denna upplysning togo de genast åter vägen genom vestibulen och sprungo över gräsplanen efter sin far, som försänkt i tankar styrde kosan mot en liten skog på ena sidan av stallplanen.

Jane, som icke var så lätt på foten eller så van vid att springa som Elisabet, blev snart efter, under det att hennes syster flåsande hann upp honom och utropade ivrigt:

— O pappa, pappa, vilka nyheter har du fått? Har du hört något från morbror?

— Ja, jag har fått ett expressbrev från honom.

— Nå, vilka nyheter innehåller det, goda eller dåliga?

— Vad för gott kan man väl vänta? sade han och tog upp brevet ur fickan. Men kanske du skulle vilja läsa det.

Elisabet tog det otåligt ur hans hand. Jane kom nu fram.

— Läs det högt, sade deras fader, ty jag vet knappast själv, vad det handlar om.

Gracechurch Street, måndagen den 2 aug.

Min käre svåger!

»Äntligen är jag i stånd att skicka dig några underrättelser om Lydia och det sådana, som, efter vad jag hoppas, du på det hela taget skall finna vara tillfredsställande. Kort efter det att du lämnade oss i lördags, var jag nog lycklig att upptäcka, i vilken del av London de uppehöll sig. Detaljerna förbigår jag, tills vi träffas. Det är tillräckligt att veta, att de äro upptäckta. Jag har träffat dem båda —»

— Således är det så, som jag alltid hoppats, utropade Jane, de äro gifta!

Elisabet läste vidare:

»Jag har träffat dem båda. De äro icke gifta, och jag kan icke finna, att de ha för avsikt att bli det, men om du är villig att fullgöra de förbindelser, som jag vågat utlova å dina vägnar, hoppas jag, att det icke dröjer länge, tills de bli gifta. Allt som begäres av dig, är att i laga ordning tillförsäkra din dotter hennes andel av de fem tusen pund, som äro

avsedda att tillfalla dina barn efter din egen och min systers död, och dessutom att förbinda dig att under din livstid åt henne anslå ett hundra pund om året. Då jag tog saken i betraktande, tvekade jag icke att, så långt jag trodde mig äga rätt därtill, å dina vägnar gå in på dessa villkor. Jag skall skicka dig detta brev med expressbud, så att jag ofördröjligen kan få ditt svar. Du kan av dessa detaljer lätt förstå, att mr Wickhams ekonomiska ställning icke är så förtvivlad, som man allmänt antagit den vara. Man har fått oriktiga uppgifter med avseende härpå och till min glädje kan jag meddela, att, till och med sedan alla hans skulder blivit betalda, kommer det att bli litet pengar över att anslå åt Lydia som tillägg till hennes egen förmögenhet. Om, som jag antager, du sänder mig fullmakt att handla å dina vägnar i hela denna affär, skall jag omedelbart ge Haggerston förhållningsorder angående tillförsäkrandet av en ordentlig livränta åt Lydia. Du kommer inte att få den ringaste anledning att återvända till staden, stanna du därför lugnt på Longbourn och lita på min noggrannhet och omsorg. Skicka ditt svar så snart som möjligt och skriv för all del riktigt tydligt. Vi ha tyckt, att det är bäst, att bröllopet står hemma hos oss, och jag hoppas du går in härpå. Lydia

kommer till oss i dag. Jag skriver igen, så snart något mera blir bestämt. Din tillgivne svåger

Edv. Gardiner.»

— Är det möjligt? utropade Elisabet, när hon hade slutat. Kan det vara möjligt, att han kommer att gifta sig med henne?

— Wickham är således inte så ovärdig som vi ansett honom, sade hennes syster. Kära pappa, jag lyckönskar dig.

— Och har du svarat på brevet? frågade Elisabet.

— Nej, men det måste ske med det första.

Hon bad honom då mycket enträget att skriva genast utan att förlora mera tid.

— O, älskade pappa, utropade hon, gå tillbaka och skriv strax. Betänk, hur viktigt varje ögonblick är i ett fall sådant som detta.

— Låt mig skriva i ditt ställe, sade Jane, om du själv finner det besvärligt.

— Jag känner mig mycket ohågad därför, svarade han, men det måste ske.

Med dessa ord vände han om med dem och gick tillbaka hem.

— Och får jag fråga, sade Elisabet, men jag förmodar, att du måste gå in på villkoren.

— Gå in därpå! Jag skäms bara för att han begär så litet.

— Och de *måste* gifta sig!

— Ja, ja, de måste gifta sig. Ingenting annat är att göra. Men det är två saker, som jag gärna vill veta: den första, hur mycket pengar din morbror har utbetalat för att få saken till stånd, den andra, hur jag någonsin skall kunna ersätta honom.

— Morbror och pengar! utropade Jane, vad menar du?

— Jag menar, att ingen man, som är vid sina sinnens fulla bruk, skulle vilja gifta sig med Lydia med en så föga frestande utsikt som att få hundra pund om året, medan jag lever, och femtio efter min död.

— Detta är mycket sant, sade Elisabet, fastän jag inte har kommit på den tanken förr. Hans skulder betalda och ändå något över! O, härför måste han ha morbror att tacka! Ädle, gode man, jag är rädd för att han tagit för hårt på sin förmögenhet. En liten summa kunde inte vara tillräcklig för detta.

— Nej, sade hennes fader, Wickham är dåraktig,

om han tar henne med ett öre mindre än tio tusen pund. Jag skulle ogärna vilja ha en så dålig tanke om honom just vid begynnelsen av vårt släktskapsförhållande.

— Tio tusen pund! Det förbjude Gud! Hur skola vi kunna betala ens hälften av denna summa?

Mr Bennet svarade icke, och alla tre, försänkta i djupa tankar, fortforo att vara tysta, tills de kommo hem. Fadern gick då in i biblioteket för att skriva brevet, och flickorna begåvo sig till frukostrummet.

— Och de skola verkligen bli gifta! utropade Elisabet så snart de blevo ensamma. Så underligt detta är! Och *härför* skola vi vara tacksamma! Vi äro tvungna att glädja oss över att de gifta sig, så liten än deras utsikt är att bli lyckliga och så dålig hans karaktär än är. O, Lydia!

— Jag tröstar mig, svarade Jane, med den tanken, att han säkerligen inte skulle gifta sig med Lydia, om han inte hyste en verklig böjelse för henne. Ehuru vår snälle morbror har gjort någonting för att ordna hans affärer, kan jag inte tro, att han offrat tio tusen pund eller något dylikt. Han har egna barn och kanske får flera. Hur skulle han väl kunna undvara hälften av denna summa?

— Om vi någonsin kunna få veta, hur stora Wickhams skulder ha varit, sade Elisabet och hur mycket han för sin del anslagit åt vår syster, så skola vi precis kunna räkna ut, vad mr Gardiner gjort för dem, eftersom Wickham inte har ett öre enskild förmögenhet. Morbrors och mosters vänlighet kan aldrig återgäldas. Att de tagit henne hem till sig och skänkt henne sitt personliga skydd och stöd är en sådan uppoffring för hennes skull, att vi inte på årtal kunna visa tillräcklig erkänsla därför. I detta nu är hon verkligen hos dem! Om en sådan godhet inte nu gör henne ångerfull, så kommer hon aldrig att förtjäna att bli lycklig. Vilket möte för henne, när hon först träffar moster!

Vi måste försöka glömma allt som försiggått å ömse sidor, sade Jane. Jag hoppas och tror, att de komma att bli lyckliga. Jag vill tro, att hans samtycke till att gifta sig med henne är ett bevis på att hon kommit på bättre tankar. Deras ömsesidiga tillgivenhet kommer att göra dem stadgade, och jag hoppas, att de skola slå sig ner i lugn och ro och framleva sina dagar på ett så förståndigt sätt, att deras felsteg med tiden blir glömt.

— Deras uppförande har varit sådant, svarade Elisabet, att varken du eller jag eller någon annan

någonsin kan glömma det. Det tjänar ingenting till att tala därom.

Flickorna kommo nu att tänka på att deras mor förmodligen var fullständigt okunnig om vad som hade hänt. De gingo därför in i biblioteket och frågade sin far, om han inte önskade, att de skulle omtala det för henne. Han höll på och skrev, och utan att lyfta på huvudet, svarade han helt lugnt:

— Gör som ni behagar.

— Få vi ta med oss morbrors brev och läsa upp det för henne?

— Ta vad ni vill och ge er av!

Elisabet tog brevet från hans skrivbord, och de gingo tillsammans upp till modern. Mary och Kitty voro båda hos Mrs Bennet, *ett* meddelande skulle därför bli tillräckligt för alla. Efter att med få ord ha berett dem på goda nyheter läste Jane upp brevet. Mrs Bennet kunde knappast behärska sig. Så snart hon fått höra, att mr Gardiner hoppades, att Lydia snart skulle bli gift, gav hon fritt lopp åt sin glädje, och varje ny mening gjorde den ännu mer översvallande. Hon var nu lika överspänd i sin förtjusning som hon förut varit nervös av oro och grämelse. Att veta, att hennes dotter skulle bli gift, var för henne nog. Hon oroades icke av någon

fruktan för hennes lycka, ej heller förödmjukades hon av något minne av hennes felsteg. — Min kära, kära Lydia! utropade hon. Det här är verkligen förtjusande! Hon kommer att bli gift! Jag skall återse henne! Min goda, snälla bror! Jag visste, hur det skulle gå! Jag visste, att han skulle ställa allt till rätta! Vad jag längtar att få se henne! Och att få se den käre Wickham också! Men kläderna, bröllopsdräkten! Jag skall genast skriva till min syster om den. Kära Lizzy, spring ner till pappa och fråga honom, hur mycket han vill ge henne. Nej, stanna kvar, jag skall gå själv. Kitty, ring på Hill. Jag skall klä mig på ett ögonblick. Min kära, kära Lydia! Så glada vi skola bli båda två, när vi träffas!

Hennes äldsta dotter försökte att något mildra våldsamheten av dessa utbrott genom att leda hennes tankar till den tacksamhetsskuld, vari de alla skulle komma att stå till mr Gardiner.

— Ty vi måste till stor del, tillade hon, tillskriva hans godhet denna lyckliga utgång. Vi äro övertygade om att han förbundet sig att bistå mr Wickham med pengar.

— Nåja, utropade hennes mor, det är alldeles som det bör vara. Vem skulle göra det om icke hennes

egen morbror? Du förstår, om han inte hade egna barn, måste jag och mina barn ha ärvt alla hans pengar, och det är första gången vi någonsin ha fått något av honom, med undantag av några få presenter. O, jag är så lycklig! Inom kort skall jag få en dotter gift. Mrs Wickham, så bra det låter! Och i juni fyllde hon bara sexton år! Kära Jane, jag är så yr i huvudet, att jag rakt inte kan skriva. Jag skall diktera, så får du skriva. Vi skola klarera penningfrågan med pappa längre fram, men sakerna måste beställas genast.

Hon uppräknade sedan i detalj allt som skulle anskaffas, kalikå, muslin och kammarduk, och skulle snart ha dikterat några mycket omfattande beställningar om icke Jane, fastän med en viss svårighet, hade övertalat henne att vänta, tills de kunde rådfråga mr Bennet. Hon anmärkte, att en dags uppskov skulle vara av ringa betydelse och hennes mor var alltför lycklig för att vara alldeles så envis som vanligt. Hon fick också andra planer i sitt huvud.

— Jag skall resa intill Meryton, sade hon, så snart jag blir klädd och berätta den glädjande underrättelsen för min syster, Mrs Philips. Och när jag kommer tillbaka skall jag hälsa på lady Lucas

och Mrs Long. Kitty, spring ner och säg till om vagnen. Jag tror att det skulle göra mig mycket gott att få litet frisk luft. Flickor, kan jag göra någonting för er i Meryton? Se här kommer Hill! Min kära Hill, har ni hört den goda nyheten? Miss Lydia skall gifta sig, och ni skall få en bål punsch för att göra er glada på hennes bröllopsdag.

Mrs Hill började genast uttrycka sin glädje. Elisabet mottog hennes lyckönskningar så väl som de andra, och utledsen på denna dårskap tog hon sin tillflykt till sitt eget rum, där hon ostörd kunde få hänge sig åt sina tankar.

Den stackars Lydias läge måste i bästa fall vara ganska dåligt, men man måste vara tacksam för att det icke var värre. Elisabet kände det så, och då hon tänkte på vad de fruktat för endast två timmar sedan, insåg hon fördelarna av vad de redan hade vunnit, fastän, då hon riktade blicken mot framtiden, hon medgav, att man varken kunde hoppas på verklig lycka eller en gynnsam ekonomisk ställning för hennes räkning.

FEMTIONDE KAPITLET.

Mr Bennet hade före detta skede i sitt liv ofta önskat, att han, i stället för att göra av med hela sin inkomst, hade för varje år lagt av en viss summa, varigenom han bättre skulle kunna sörja för sina barn och sin hustru, ifall hon överlevde honom. Nu önskade han detta mera än någonsin. Om han gjort sin plikt i detta hänseende, hade Lydia icke behövt stå i tacksamhetsskuld till sin morbror för den heder och det anseende, som nu kunde köpas åt henne, och tillfredsställelsen över att ha förmått en av de sämsta unga män i Storbritannien att gifta sig med henne skulle då ha funnits på det håll, där den rätteligen borde finnas.

Han var allvarligt bekymrad över att en sak, som för alla parter var så föga fördelaktig, befrämjades endast på hans svågers bekostnad, och han var fast besluten att, om möjligt, taga reda på storleken av dennes pekuniära understöd och avbörda sig sin skuld, så snart han kunde.

Under första tiden efter sitt giftermål hade mr Bennet ansett sparsamhet vara alldeles onödig, ty naturligtvis skulle de få en son. Denna son skulle medverka vid upphävandet av egendomens

egenskap av fideikommiss, så snart han blev myndig, och på detta sätt skulle änkan och de yngre barnen bli försörjda. Fem döttrar kommo efter varandra till världen, men ändock skulle sonen komma, och Mrs Bennet hade under många år efter Lydias födelse varit säker på att detta skulle bli fallet. Slutligen hade man uppgivit hoppet därom, men då var det för sent att börja spara. Mrs Bennet hade inga anlag för sparsamhet, och det var endast hennes mans obenägenhet för att bero av andra som hade hindrat dem från att leva över sina tillgångar.

Femtusen pund anslogos genom äktenskapskontrakt åt Mrs Bennet och barnen. Men i vilken proportion de skulle fördelas mellan de sistnämnda berodde på föräldrarnas vilja. Detta var en sak, som åtminstone med avseende på Lydia nu skulle avgöras, och Mr Bennet kunde icke tveka att antaga det förslag, som gjorts honom. I varmt tacksamma, ehuru mycket kort avfattade ordalag uttryckte han sin erkänsla för sin svågerns vänlighet och sitt fulla instämmande i allt som gjorts, liksom sin villighet att uppfylla de förbindelser, som man låtit honom ikläda sig. Han hade aldrig förut föreställt sig, att, om Wickham kunde förmås att

gifta sig med hans dotter, detta skulle försiggå med så litet obehag för honom själv, som det skett genom nu vidtagna åtgärder. Hans utgifter skulle knappast ökas med tio pund om året genom de hundra pund, som han skulle betala till dem, ty Lydias kosthåll och fickpengar samt de ständiga penninggåvor, som lämnades henne av hennes mor, hade tillsammans utgjort en summa, som föga understeg detta belopp.

Att saken skulle försiggå med så ringa ansträngning å hans sida var också en välkommen överraskning, ty vad han nu önskade var att ha så litet besvär som möjligt i affären. När hans första anfall av raseri gått över, återföll han naturligtvis i hela sin förra likgiltighet. Hans brev var snart expedierat, ty, fastän han var senfärdig, då det gällde att gripa sig an med ett göromål, var han snabb i att utföra detsamma. Han bad att få ytterligare upplysningar om hur mycket han var skyldig sin svåger, men han var alltför ond på Lydia för att skicka henne någon hälsning.

Den goda nyheten spred sig snabbt genom huset och med motsvarande hastighet i trakten. I den senare mottogs den med passande filosofiskt lugn. Det hade säkerligen varit ett mera intressant

samtalsämne, om miss Lydia Bennet blivit prostituerad eller i lyckligaste fall avspärrad från världen och skickad till någon avlägsen lantgård. Men hennes giftermål var också ett tacksamt ämne för skvallret, och de vänliga önskningar med avseende på hennes välgång, som förut uttalats av alla skadeglada gamla tanter i Meryton, förlorade endast föga av sin giftighet på grund av de förändrade omständigheterna, då med en sådan man hennes olycka ansågs för alldeles säker.

Mrs Bennet hade icke lämnat sitt rum på fjorton dagar, men på denna lyckliga dag intog hon åter sin plats vid övre ändan av bordet, och hennes livade sinnesstämning verkade beklämmande. Ingen känsla av blygsel dämpade hennes jublande glädje. En dotters giftermål, vilket hade varit målet för hennes önskningar, alltsedan Jane var sexton år, var nu nära att gå i fullbordan, och hennes tankar och ord rörde sig helt och hållet om sådana saker, som följa med ståtliga bröllop, såsom fina muslinstyger, nya ekipager och tjänstfolk. Hon genomsökte med iver i tankarna hela trakten för att finna en passande bostad för sin dotter, och utan att veta eller medtaga i beräkningen, huru stora de nygiftas inkomster skulle bli, förkastade hon

många platser såsom bristande i storlek och betydenhet.

— Haye Park skulle gå an, sade hon, om Gooldings ville lämna det — eller det stora huset vid Stoke, om salongen vore större, men Ashworth är för långt borta! Jag skulle inte kunna fördraga att ha henne på tio mils avstånd från mig, och vad Bervis Lodge beträffar, är vindsvåningen förfärlig!

Hennes man tillät henne att prata på oavbrutet, medan tjänarna voro kvar. Men då dessa hade avlägsnat sig, sade han till henne: Min kära hustru, innan du hyr något av alla de där ställena för din måg och dotter, låt oss komma överens om en sak. Till *ett* hus i denna trakt skola de aldrig få tillträde. Jag ämnar inte uppmuntra någonderas otillständiga beteende genom att mottaga dem på Longbourn.

En lång ordväxling följde på denna förklaring, men mr Bennet var bestämd. Denna dispyt ledde snart till en ny, och Mrs Bennet fann till sin häpnad och fasa, att mr Bennet icke ville bestå ett öre till inköp av kläder åt sin dotter. Han bedyrade, att hon icke skulle få mottaga ett enda bevis på hans faderskärlek vid detta tillfälle. Mrs Bennet kunde knappast förstå detta. Att han kunde bli så

oresonlig i sin våldsamma vrede, att han vägrade sin dotter en förmån, utan vilken hennes giftermål knappt skulle synas giltigt, övergick allt vad hon trodde vara möjligt. Hon kände djupare den vanära, som bristen på nya kläder skulle medföra vid hennes dotters bröllopfest, än blygseln över hennes rymning och liv tillsammans med Wickham under fjorton dagar, innan giftermålet ägde rum.

Elisabet var nu innerligt ledsen över att hon av omständigheternas tvång låtit förmå sig att för mr Darcy omtala sina farhågor med avseende på sin syster, ty eftersom hennes giftermål inom kort skulle bilda en lämplig avslutning på hennes rymningshistoria, kunde de hoppas att hemlighålla dess obehagliga början för alla, som icke befunno sig i deras omedelbara närhet.

Hon hyste ingen fruktan för att den skulle spridas vidare genom honom. Det fanns få människor, på vilkas tystlåtenhet hon mera obetingat skulle ha litat, men på samma gång fanns det ingen, vars kännedom om en systers felsteg så djupt skulle ha förödmjukat henne — detta dock icke av fruktan för någon olägenhet, som kunde följa för henne personligen, ty mellan dem båda tyckte hon att ett oöverstigligt svalg var befäst.

Om också Lydias giftermål hade ingåtts på de mest hedrande villkor, så var det icke antagligt, att mr Darcy skulle vilja träda i förbindelse med en familj, i vilken till alla andra obehag nu skulle komma ett släktskapsförhållande av närmaste slag med den man, som han med så stor rätt föraktade.

Hon kunde icke undra på att han skulle rygga tillbaka för en sådan förbindelse. Den önskan att vinna hennes bevågenhet, som hon säkert tyckt sig märka hos honom i Derbyshire, kunne rimligtvis icke uthärda ett slag sådant som detta. Hon var förödmjukad, hon var bedrövad; hon ångrade, fastän hon knappast visste vad. Hon blev ängsligt angelägen om hans högaktning, då hon icke längre kunde hoppas att komma i åtnjutande därav. Hon längtade att få höra något om honom, då utsikterna voro ytterst små att få några underrättelser från honom. Hon var övertygad om att hon kunde ha blivit lycklig med honom, men det var icke längre troligt, att de skulle träffas vidare.

Vilken triumf för honom, tänkte hon ofta, om han finge veta, att det anbud, som hon stolt hade förkastat endast för fyra månader sedan, nu skulle ha antagits med glädje och tacksamhet! Hon tvivlade icke på att han var så ädelmodig som den

ädelmodigaste av sitt kön, men eftersom han ändå var människa, måste en känsla av triumf finnas hos honom.

Hon började nu förstå, att han var just den man, som med hänsyn till sinnelag och begåvning bäst skulle passa henne. Hans förstånd och lynne, ehuru olika hennes egna, skulle ha motsvarat alla hennes önskningar. Det var en förening, som skulle ha blivit till bådats fördel: genom hennes otvungna och livliga sätt kunde hans sinne ha förmildrats och hans sätt att vara ha vunnit, och av hans goda omdöme, bildning och världskänedom kunde hon ha dragit en ännu betydelsefullare fördel.

Men intet sådant lyckligt äktenskap kunde nu visa en beundrande värld, vad äktenskaplig lycka verkligen ville säga. En förening av helt annat slag, som uteslöt möjligheten av den andra, skulle snart ingås i deras familj.

Hon kunde icke föreställa sig huru Wickham och Lydia skulle kunna underhållas, så att deras ekonomiska ställning blev någorlunda dräglig, men hon kunde lätt gissa, huru föga av varaktig lycka kunde tillfalla ett par, som fördes tillsammans endast därför att deras lidelser voro starkare än deras dygd.

*

Mr Gardiner skrev snart igen till sin svåger. På mr Bennets tacksägelse svarade han i korthet med försäkringar om sin livliga önskan att befordra alla hans barns lycka och välgång, och han slutade med en ivrig anhållan, att han skulle slippa höra talas om saken mera. Huvudändamålet med hans brev var att underrätta dem om att mr Wickham beslutat lämna lantvärnet.

»Det var min bestämda önskan, tillade han, att han skulle göra det, så snart det blivit beslutat, att han skulle gifta sig. Och jag förmodar, att du delar min åsikt, att en förflyttning från denna kår är högst önskvärd både för hans egen och din dotters skull. Det är mr Wickhams avsikt att söka inträde i den stående armén, och bland hans förra vänner är det ännu några, som ha både vilja och förmåga att bistå honom. Han har fått löfte om en fänrikstjänst i general —s' regemente, som nu är förlagt i norra England. Det är fördelaktigt, att han blir stationerad så långt från denna del av landet. Han inger ganska goda förhoppningar, och jag hoppas, att de båda skola bli försiktigare i en annan omgivning,

där det är av vikt för dessa att upprätthålla sitt goda namn och rykte. Jag har skrivit till överste Forster för att underrätta honom om de mått och steg, vi vidtagit, och för att bedja honom tillfredsställa mr Wickhams många fordringsägare i och omkring Brighton med löfte om snar betalning, för vilken jag ansvarar. Och vill du göra dig det besväret att framföra liknande försäkringar till hans fordringsägare i Meryton, på vilka jag skall vidfoga en förteckning i enlighet med de upplysningar, han meddelat mig? Han har uppgivit alla sina skulder; jag hoppas, att han inte har lurat oss. Allt skall bli klarerat på en vecka, och sedan skola de bege sig till hans regemente, så framt de inte först bli inbjudna till Longbourn, och min hustru har låtit mig förstå, att Lydia livligt önskar att träffa er alla, innan hon lämnar trakten. Hon mår bra och sänder dig och sin mor sina vördnadsfulla hälsningar.

Din tillgivne svåger
E. Gardiner.»

Mr Bennet och hans döttrar insågo alla fördelarna av Wickhams förflyttning från —shire lika klart som mr Gardiner. Men mrs Bennet var

icke så belåten därmed. Att Lydia skulle bosätta sig i norden var för henne en svår missräkning, då hon just hade väntat sig mycket nöje, mycket att vara stolt över i hennes sällskap, ty hon hade alldeles icke uppgivit sin plan, att de skulle slå sig ner i Hertfordshire; dessutom var det stor synd, att Lydia skulle avlägsnas från ett regemente, där hon var bekant med alla och där hon hade så många favoriter.

— Hon är så förtjust i mrs Forster, sade hon, det kommer att bli alldeles förfärligt att skicka bort henne! Och det är åtskilliga av de unga männen också, som hon tycker mycket om. Officerarna i general —s' regemente äro kanske inte lika hyggliga.

Lydias anhållan att åter bli mottagen i sin familj, innan hon begav sig till sin nya bostad, möttes först av en bestämd vägran från hennes fars sida. Men Jane och Elisabet, som båda av hänsyn till sin systers känslor och hennes anseende önskade, att hennes föräldrar skulle ägna tillbörlig uppmärksamhet åt hennes giftermål, bestormade honom så ivrigt, men på samma gång så förståndigt och så innerligt, med böner, att han skulle mottaga henne och hennes man på

Longbourn, så snart de blevo gifta, att han förmåddes att tänka så, som de tänkte, och handla så, som de önskade. Och deras mor hade den tillfredsställelsen att få veta, att hon kunde få visa sin gifta dotter för grannarna, innan hon förvisades till nordn. När mr Bennet svarade sin svåger, meddelade han därför sin tillåtelse för dem att komma, och det bestämdes, att, så snart vigseln hade försiggått, skulle de bege sig till Longbourn. Elisabet var emellertid förvånad över att Wickham gick in på en sådan plan, och om hon endast låtit sitt eget tycke råda, skulle ett möte med honom ha varit det sista föremålet för hennes önsknings.

<

FEMTIOFÖRSTA KAPITLET.

Lydias bröllopsdag kom, och Janes och Elisabets medkänsla för henne var troligen djupare än vad hon kände för sig själv. Vagnen skickades för att hämta de nygifta vid —, och de skulle inträffa vid middagstiden. Deras ankomst motsågs med fruktan av de äldre systrarna, i synnerhet av Jane, som tillskrev Lydia de känslor, hon själv skulle ha erfårit, om *hon* varit den brottsliga, och hon var djupt olycklig vid tanken på vad hennes syster måste utstå.

De kommo. Familjen var samlad i frukost-rummet för att mottaga dem. Ett leende spred sig över mrs Bennets ansikte, då vagnen kom fram till porten, hennes man såg djupt allvarlig ut, hennes döttrars miner präglades av oro och ängslan.

Lydias röst hördes i vestibulen, dörren öppnades, och hon kom springande in i rummet. Hennes mor steg fram, omfamnade henne och välkomnade henne med förtjusning; hon räckte med ett vänligt leende handen åt Wickham, som följde efter sin maka, och hon lyckönskade dem båda med en glättighet, som visade, att hon icke hyste det ringaste tvivel om deras lycka.

Det mottagande de fingo av mr Bennet, till vilken de sedan vände sig, var icke fullt så hjärtligt. Hans ansiktsuttryck blev snarare ännu strängare, och han lät knappast ett ord gå över sina läppar. Den otvungna säkerhet, varmed det unga paret uppträdde, var tillräckligt för att reta honom. Elisabet erfor en känsla av motvilja, och till och med Jane var upprörd. Lydia var alltjämt samma Lydia — otämd, oblyg, vild, bullersam och oförskräckt. Hon vände sig från den ena systemen till den andra, anhållande om deras lyckönskningar, och när slutligen alla satte sig ned, såg hon sig ivrigt omkring i rummet, lade märke till vissa små förändringar i detsamma och anmärkte skrattande, att det var länge sedan hon sist var där.

Wickham var alls icke mera nedslagen än hon, men hans sätt var alltid så behagligt, att, om hans karaktär och hans giftermål hade varit sådana, som de borde vara, skulle hans leenden och det otvungna sätt, varpå han gjorde upp släktskap med dem, ha förtjust dem alla. Elisabet hade icke förut trott honom vara i stånd till en sådan säkerhet i uppträdandet, men hon satte sig ned med det fasta beslutet att i framtiden icke uppdraga några gränser för oförsyntheten hos en oförsynt man. *Hon*

rodnade, och Jane rodnade, men kinderna hos de två, som voro orsaken till deras förvirring, visade icke någon benägenhet att skifta färg.

Där var icke någon brist på samtalsämnen. Bruden och hennes mor kunde ingendera tala fort nog, och Wickham, som råkade sitta bredvid Elisabet, började fråga om sina bekantskaper i trakten på ett så gladlynt och obesvärat sätt, att hon kände sig alldeles ur stånd att prestera något liknande i sina svar. Både han och Lydia tycktes ha de gladaste minnen i världen. De erinrade sig icke något av det framfarna med smärta, och Lydia ledde frivilligt samtalet in på ämnen, på vilka hennes systrar ej för allt i världen skulle ha velat anspela.

— Tänk bara, utropade hon, att det är tre månader sedan jag gav mig i väg! Jag försäkrar, att jag tycker, att det bara är fjorton dagar sedan, och ändå har det hänt tillräckligt mycket under den tiden. Gud i himmelen! När jag gav mig i väg, hade jag sannerligen inte en tanke på att bli gift, förrän jag kom tillbaka igen, fastän jag tyckte, att det skulle vara mycket livat, om jag blev det.

Hennes far lyfte upp ögonen, Jane var bedrövad, Elisabet sände Lydia en uttrycksfull

blick, men hon, som aldrig hörde eller såg någonting, som hon icke ville märka, fortsatte muntert: — Hör nu, mamma, vet folket häromkring, att jag gift mig i dag? Jag var rädd för att de kanske inte visste det; på vägen åkte vi om William Goulding i hans schäs, och som jag var besluten, att han skulle få veta om det, fällde jag ner vagnsfönstret åt hans sida, tog av mig handsken och lät handen vila på fönsterramen, så att han kunde se ringen, och sedan nickade jag och skrattade hejdlöst.

Elisabet kunde icke stå ut längre. Hon steg upp, skyndade ut ur rummet och kom ej tillbaka, förrän hon hörde de andra passera genom hallen till matsalen. Hon slöt sig då till dem tillräckligt snart för att se Lydia, angelägen som hon var att visa sin värdighet, gå fram till sin mors högra sida, och höra henne säga till sin äldsta syster: — Hör du, Jane, jag intar nu din plats, och du måste hålla dig bakom mig, ty jag är en gift kvinna.

Det var icke antagligt, att tiden skulle giva Lydia den försynthet, från vilken hon varit så fullständigt fri, att börja med. Hennes otvungenhet och gladlynthet växte. Hon längtade efter att få träffa mrs Philips, familjen Lucas och alla deras övriga

grannar och att få höra sig kallas »Mrs Wickham» av var och en av dem, och under tiden gick hon efter middagen och visade sin ring för Mrs Hill och de två husjungfrurna och skröt för dem över att vara gift.

— Nå, mamma, sade hon, sedan de alla återvänt till frukostrummet, hur tycker du om min man? Är han inte förtjusande? Jag är säker på att alla mina systrar måste avundas mig. Jag bara hoppas, att de må få hälften av min goda tur. De måste alla resa till Brighton. Det är rätta platsen för att få äkta män. Så synd det är, mamma, att vi inte reste dit allesammans.

— Det är mycket sant, och om jag fått min vilja fram, skulle vi ha gjort det. Men, kära Lydia, jag tycker inte alls om, att ni beger er så långt bort. Är det alldeles nödvändigt?

— Ja, det skall Gud veta, men det betyder ingenting, och jag är mycket belåten därmed. Du och pappa och systrarna måste komma och hälsa på oss. Vi skola bo i Newcastle hela vintern, och säkert kommer det att bli några baler där, och jag skall nog laga, att de alla få bra kavaljerer.

— Jag skulle inte vilja något hellre, sade hennes mor.

— Och så, när du reser, kan du lämna ett par av systrarna kvar, och jag lovar, att jag skall skaffa dem män innan vinterns slut.

— Jag tackar dig för min andel i din ynnest, sade Elisabet, men jag tycker inte särskilt om ditt sätt att skaffa äkta män.

Gästerna skulle icke stanna hos dem mer än tio dagar. Mr Wickham hade fått sin officersfullmakt, innan han lämnade London, och han skulle börja sin tjänst vid regementet om fjorton dagar.

Ingen mer än mrs Bennet var ledsen över att deras vistelse där skulle bli så kort, och hon begagnade tiden så väl som möjligt genom att göra visiter i trakten med sin dotter och genom att ställa till med talrika bjudningar i hemmet. Dessa bjudningar voro välkomna för alla: att undvika en familjekrets var till och med mera önskvärt för sådana, som voro tänkande, än för sådana, som icke voro det.

Wickhams kärlek till Lydia var just vad Elisabet hade väntat sig — icke att jämföra med Lydias till honom. Hon hade knappast behövt göra den iakttagelse, hon nu gjorde, för att på grund av själva sakförhållandet bli övertygad, att hennes starka kärlek, snarare än hans, varit anledningen

till deras rymning, och hon skulle ha undrat, varför han, utan att vara våldsamt betagen i henne, över huvud ville rymma med henne, om hon icke hade varit förvissad om att hans flykt nödvändiggjorts av hans förtvivlade ekonomiska ställning, och om detta var fallet, var han icke en sådan ung man, som förkastade tillfället att få en följeslagerska på färden.

Lydia var övermåttan förtjust i honom. I varje ögonblick var han hennes älskade Wickham; ingen kunde jämföras med honom. Han gjorde allting bäst i hela världen, och hon var viss på att han den första september skulle skjuta flera fåglar än någon i landet.

En morgon kort efter deras ankomst, då hon satt tillsammans med sina två äldre systrar, sade hon till Elisabet:

— Lizzy, jag tror, att jag aldrig berättat för dig om mitt bröllop. Du var inte närvarande då jag talade om allt för mamma och de andra. Är du inte nyfiken att få veta, hur allt gick av stapeln?

— Nej, det är jag verkligen inte, svarade Elisabet, jag tycker, att inte nog litet kan sägas om denna sak.

— Så där ja! Du är så underlig! Men jag måste

berätta hur det försiggick. Du vet, att vi blevo vigda i St. Clements kyrka, därför att Wickham bodde inom den församlingen. Och det bestämdes, att vi alla skulle vara på platsen klockan 11. Morbror och moster och jag skulle åka dit tillsammans, och de andra skulle möta oss i kyrkan. Nåväl, måndags morgon kom, och jag var så gruvligt orolig! Jag var så rädd, förstår du, att någonting skulle hända, som kunde göra, att saken blev uppskjuten, för då skulle jag ha blivit alldeles förryckt. Och hela tiden, då jag klädde mig, höll moster på och talade och orerade, just som om hon läste upp en predikan. Men jag hörde inte ett ord av tio, för jag tänkte, som du kan förstå, på min kära Wickham. Jag längtade att få veta, om han skulle vara klädd i sin blåa rock vid vigseln. Nåväl, så åto vi frukost klockan 10, som vanligt. Jag trodde, att den aldrig skulle taga slut, för du skall veta, att morbror och moster voro förfärligt obehagliga mot mig hela tiden jag var hos dem. Tro mig, jag fick inte en enda gång sätta foten utom dörren, fastän jag var hos dem hela fjorton dagar. Inte en bjudning, inte en förlustelse eller någonting! Det var visserligen ganska dött i London, men Lilla teatern var ändå öppen. — Nå, just som vagnen kom fram till porten, fick morbror

bud att komma i affärer till den där fasliga mannen, mr Stone. Och du vet, när de två komma tillsammans, tar det aldrig något slut. Jag var så uppskrämd, att jag inte visste, vad jag skulle ta mig till, för morbror skulle tjänstgöra som brudens far vid vigseln, och om vi överskredo tiden, kunde vi inte bli gifta på hela dagen. Men lyckligtvis kom han tillbaka om tio minuter, och sedan begåvo vi oss av. Emellertid kom jag sedan ihåg, att, om morbror verkligen hade blivit förhindrad att komma, så hade vigseln ändå inte behövt uppskjutas, för mr Darcy kunde lika väl ha tjänstgjort.

— Mr Darcy! upprepade Elisabet ytterligt häpen.

— Ja, han skulle komma dit med Wickham, förstår du. Men Gud i himmelen, jag glömde ju alldeles! Jag skulle ju inte ha sagt ett ord om det. Jag lovade det så säkert! Vad ska Wickham säga? Det skulle ju vara en sådan hemlighet!

— Om det skulle vara en hemlighet, sade Jane, så säg inte ett ord mer om saken. Du kan lita på att jag inte kommer att söka få reda på mera.

— Ja visst, sade Elisabet ehuru hon brann av nyfikenhet, vi ska inte göra några frågor mer.

— Tack, sade Lydia, för om ni gjorde det, skulle jag bestämt tala om allt för er, och då skulle Wickham bli så ond.

Då Elisabet fick en sådan uppmuntran att fråga, måste hon omöjliggöra det genom att springa sin väg.

Men att sväva i okunnighet om en sådan sak var omöjligt, eller det var åtminstone omöjligt att icke göra ett försök att komma på det klara därmed. Mr Darcy hade varit närvarande vid hennes systems vigsel. Det var ju riktigt sensationellt, han hade där befunnit sig bland människor, bland vilka han synbarligen hade minst att göra och till vilka han kände den minsta frestelse att komma. Gissningar om meningen därmed, hastiga och vilda, foro genom hennes hjärna, men hon var icke tillfredsställd med någon. De, som behagade henne mest, såsom ställande hans handlingssätt i det bästa ljus, syntes mest osannolika. Hon kunde icke fördraga en sådan ovisshet, utan tog fatt i ett pappersark och skrev ett kort brev till sin moster för att bedja om en förklaring på vad Lydia låtit undfalla sig, om detta var förenligt med den tystlåtenhet, som utlovats.

— Du kan lätt förstå, tillade hon, huru stor min

nyfikenhet måste vara att få veta, hur det kommer sig, att en person, som ej har några förbindelser med någon av oss och som jämförelsevis är främmande för vår familj, befann sig i er krets vid ett sådant tillfälle. Var snäll och skriv genast och låt mig veta det — så framt det av mycket tvingande skäl måste förbli en hemlighet, vilket Lydia tycks finna vara nödvändigt, då måste jag försöka nöja mig med att förbli i okunnighet.

Inte för att jag *kommer* att göra det i alla fall, tillade hon för sig själv, då hon slutade sitt brev, och, kära moster, om du inte är så vänlig och talar om det för mig, skall jag sannerligen bli tvungen att tillgripa list och knep för att få reda därpå.

Janes fina grannlagenhet tillät henne icke att enskilt tala med Elisabet om vad Lydia låtit undfalla sig, och Elisabet var glad däröver, tills det blev klart, om hennes förfrågningar skulle få något resultat, ville hon helst vara utan någon förtrogen.

FEMTIOANDRA KAPITLET.

Elisabet hade den glädjen att mottaga ett svar på sitt brev, så snart det var möjligt. Hon hade knappt kommit i besittning därav, förrän hon skyndade in i den lilla skogsdungen, där det var minst antagligt att hon skulle bli störd, och satte sig på en av bänkarna och beredde sig på ett glatt budskap, ty brevets längd övertygade henne om att det icke innehöll ett avslag.

Gracechurch Street, 6 sept.

Min kära Lizzy!

Jag har just mottagit ditt brev och skall använda hela denna förmiddag på besvarandet därav, då jag förutser, att en *liten* skrivelse inte kan innehålla allt, vad jag har att omtala för dig. — Jag måste bekänna, att jag är överraskad över din anhållan, jag hade icke väntat mig en sådan från *dig*. Tro emellertid inte, att jag är ledsen på dig, ty jag vill bara låta dig veta, att jag inte hade föreställt mig, att sådana förfrågningar voro nödvändiga på *din* sida. Om du inte förstår mig, förlåt min ohövlighet. Min man är lika överraskad som jag, och ingenting annat än övertygelsen om att du är

en i saken intresserad part skulle ha förmått honom att handla så, som han har gjort. Men om du verkligen är okunnig om saken, måste jag uttrycka mig tydligare.

Samma dag som jag kom hem från Longbourn, fick min man ett högst oväntat besök. Mr Darcy kom till honom och hade ett flera timmars samtal mellan fyra ögon med honom. Det var redan slut, då jag kom, så att min nyfikenhet var inte så förfärligt spänd, som *din* tycks ha varit. Han kom för att tala om för mr Gardiner, att han fått reda på, var din syster och mr Wickham uppehöll sig, och att han träffat dem båda och talat med dem, Wickham upprepade gånger, Lydia en gång. Efter vad jag förstår, lämnade han Derbyshire endast en dag senare än vi, och kom till London fast besluten att leta reda på dem. Motivet härför var, enligt vad han sade, hans övertygelse, att det var hans skuld, att Wickhams uselhet inte blivit så känd, att det varit omöjligt för någon hederlig ung flicka att förälska sig i honom eller hysa förtroende till honom. Helt ädelmodigt sköt han skulden till hela saken på sin missriktade stolthet, och han erkände, att han förut ansett det vara under sin värdighet att göra sina privata handlingar kända för människor.

Hans karaktär fick tala för sig själv. Han ansåg det därför för sin plikt att träda fram och försöka råda bot för ett ont, som han själv förorsakat. Om han hade *något annat* motiv, är jag viss på att det icke skulle vara något för honom vanhedrande. Han hade varit några dagar i staden, innan han lyckades upptäcka dem, men han hade en ledtråd för sina efterspaningar, vilket var mer än vad *vi* hade, och medvetandet härom var ännu ett skäl till hans beslut att begiva sig till London efter oss.

Enligt vad han berättade, finns det en dam, en viss *mrs Younge*, som för någon tid sedan var husföreståndarinna åt *miss Darcy*, men som blev skild från sin plats på grund av något skäl till missnöje med henne, fastän han inte sade, vilket detta var. Hon hyrde då ett stort hus vid *Edward Street* och har sedan dess förtjänat sitt uppehälle med att hyra ut rum. Denna *mrs Younge* var, som han visste, nära bekant med *Wickham*, och, så snart han kom till staden, begav han sig till henne för att få upplysningar om denne. Men det dröjde två eller tre dagar, innan han kunde få ur henne, vad han önskade. Jag antar, att hon inte ville förråda sin hemlighet utan att bli mutad därtill, ty hon visste verkligen, var hennes vän fanns.

Wickham hade i själva verket kommit till henne genast efter deras ankomst till London, och om hon varit i stånd att mottaga dem i sitt hus, så skulle de ha tagit in hos henne. Slutligen lyckades dock vår snälle vän att skaffa sig den önskade adressen. De bodde vid — Street. Han träffade Wickham och yrkade sedan på att få träffa Lydia. Han erkände, att hans första avsikt med avseende på henne hade varit att övertala henne att lämna sin nuvarande vanhedrande ställning och återvända till sina anhöriga, så snart dessa kunde förmås att mottaga henne, varvid han erbjöd henne sitt bistånd, så långt det kunde räcka. Men han fann Lydia fast besluten att stanna, där hon var. Hon brydde sig icke om någon av sina anhöriga, hon ville icke ha någon hjälp av honom, hon ville icke höra talas om att lämna Wickham, hon var säker om att de någon gång skulle bli gifta, och det betydde icke mycket, när detta skedde. Då hennes känslor voro sådana, tyckte han, att det endast återstod att säkerställa och påskynda ett giftermål, vilket, som han i sitt första samtal med Wickham med lätthet inhämtade, aldrig varit *hans* avsikt. Han erkände, att han varit tvungen att lämna sitt regemente på grund av vissa högst tryckande hedersskulder, och han drog icke i betänkande att tillskriva Lydias dårskap ensamt

alla de ledsamma följderna av hennes flykt. Han ämnade omedelbart lämna sin post vid regementet, och vad hans kommande utsikter angick, hade han icke saken synnerligt klar för sig. Han måste bege sig till någon plats, men han visste icke vart, och han visste, att han icke skulle få något att leva av.

Mr Darcy frågade honom, varför han icke hade gift sig med din syster genast. Ehuru mr Bennet icke ansågs vara särdeles rik, skulle han dock ha varit i stånd att göra något för honom, och hans ställning måste ha blivit förmånligare genom giftermålet. Men till svar på denna fråga erfor han, att Wickham ännu närde hoppet att knyta en fördelaktigare äktenskapsförbindelse på annat håll. Under sådana omständigheter var det dock icke antagligt, att han skulle stå emot frestelsen, om man erbjöd honom omedelbar pekuniär hjälp.

De träffades flera gånger, ty det var många frågor som man skulle avhandla. Wickham ville naturligtvis ha mera än han kunde få, men förmåddes slutligen att taga reson.

Sedan allting blivit klart mellan dem, var mr Darcys nästa steg att underrätta din morbror därom, och han avlade sitt första besök i vår bostad aftonen före min hemkomst. Men han

kunde icke träffa mr Gardiner, och vid närmare förfrågan fick mr Darcy höra, att din far ännu var hos honom, men skulle lämna staden morgonen därpå. Han ansåg icke, att din far var en person, med vilken han lika lämpligt kunde rådföra sig som med din morbror, och därför uppsköt han villigt sammanträffandet med den senare, tills den förre hade avrest. Han sade icke sitt namn, och till följande dag visste man endast, att en herre gjort ett besök i affären.

På lördagen kom han tillbaka. Din far hade då rest, din morbror var hemma, och som jag redan nämnt, hade de ett långt samtal.

De träffades åter på söndagen, och då fick också *jag* se honom. Saken blev icke avgjord förrän på måndagen; så snart den var klar, skickades ett ilbud till Longbourn. Men vår gäst var mycket envis. Jag förmodar, Lizzy, att, när allt kommer omkring, envishet är hans verkliga karaktärsfel. Han har vid olika tillfällen blivit beskylld för många fel, men detta är det verkliga. Ingenting fick göras, som han icke gjorde själv, fastän jag är säker på att min man beredvilligt skulle ha ordnat hela saken (jag säger inte detta för att få tack, säg därför ingenting därom).

De diskuterade saken både länge och väl, vilket var mer än någondera parten i fråga förtjänade. Men slutligen måste din morbror giva vika, och i stället för att verkligen få gagna sin systerdotter måste han finna sig i en problematisk utsikt att få heder av vad som företogs, vilket just icke föll honom på läppen, och jag tror verkligen, att ditt brev i morse skänkte honom stort nöje, därför att det anhöll om en förklaring, som skulle frångå mr Darcy hans lånta fjädrar och giva den verkliga förtjänsten sin lön. Men, Lizzy, detta får icke komma längre än till dig eller på sin höjd till Jane.

Jag förmodar, att du ganska väl vet, vad som gjorts för de unga tu. Hans skulder, som, enligt vad jag tror, belöpa sig till betydligt mer än tusen pund, skola betalas, dessutom skola tusen pund anslås åt henne, och hans officersfullmakt skall inköpas. Skälet varför alla dessa utgifter skola bestridas av mr Darcy ensam, är vad jag redan nämnt. Det berodde på honom, på hans tystlåtenhet och brist på nödig eftertanke, att Wickhams karaktär har blivit så missförstådd och att han följaktligen blivit mottagen och uppskattad så, som han blivit. Kanske ligger det någon sanning häri, men jag tvivlar på huruvida *hans* tystlåtenhet eller *någons*

tystlåtenhet kan bära skulden för vad som skett. Men trots alla dessa vackra ord, min kära Lizzy, kan du vara fullkomligt viss på att din morbror aldrig skulle ha givit vika, om vi icke hade varit övertygade om att mr Darcy hade ett *annat intresse* i denna sak.

När allt detta var beslutat, återvände han till sina vänner, som ännu voro kvar på Pemberley, men det överenskoms, att han skulle komma till London ännu en gång, då bröllopet firades, och alla penningeaffärerna skulle då komma till slutligt avgörande.

Nu tror jag att jag omtalat allt för dig. Det är en redogörelse, som troligen kommer att förvåna dig mycket, jag hoppas åtminstone, att den icke kommer att väcka ditt missnöje. Lydia kom till oss, och Wickham var ständigt välkommen i vårt hus. *Han* var alldeles densamme, som han var, då jag lärde känna honom i Hertfordshire, men jag skulle icke tala om för dig, hur föga tillfredsställd jag var med *hennes* uppförande under denna tid, hon vistades hos oss, om jag icke av Janes brev i onsdags hade sett, att hennes uppförande, sedan hon kommit hem, är alldeles i stil därmed, och vad jag nu berättar dig kan därför icke bereda dig något

nytt bekymmer. Jag talade upprepade gånger mycket allvarligt med henne och föreställde henne, huru klandervärt hennes handlingssätt varit och vilken olycka hon bragt över sin familj. Om hon hörde, vad jag sade, så var det tur, ty jag är viss om att hon icke lyssnade därpå. Ibland var jag mycket förargad, men då tänkte jag på mina kära systerdöttrar Jane och Elisabet, och för deras skull hade jag fördrag med henne.

Mr Darcy kom tillbaka på bestämd tid, och, som Lydia omtalat för dig, var han närvarande vid vigseln. Han åt middag hos oss dagen därpå, och det var meningen, att han skulle återvända på onsdagen eller torsdagen. Blir du mycket ledsen på mig, kära Lizzy, om jag begagnar detta tillfälle att säga dig (något som jag aldrig förut varit djärv nog att säga) hur mycket jag tycker om honom? Hans sätt mot oss var i alla hänseenden lika angenämt som då vi voro i Derbyshire. Jag finner stort behag i hans förstånd och hans åsikter, han saknar ingenting utom en smula mera livlighet, och om han gifter sig *förståndigt*, så kan nog hans hustru framlocka sådan hos honom. Jag tyckte, att han var mycket fiffig, ty knappt en enda gång nämnde han ditt namn. Men fiffighet tycks vara på modet nu.

Förlåt mig, om jag varit alltför djärv, eller straffa mig åtminstone icke så hårt, att du ej tar emot mig på P. Jag kan aldrig bli riktigt belåten, förrän jag fått fara runt kring hela parken. En liten låg faeton, förspänd med ett par små nätta ponnies, skulle vara någonting för mig.

Men nu måste jag sluta. Barnen ha väntat på mig nu i en halvtimme.

Din tillgivna vän

M. Gardiner.»

Innehållet av detta brev väckte hos Elisabet en storm av känslor, bland vilka det var svårt att urskilja om glädje eller smärta var förhärskande. De dunkla och obestämda aningar, som framkallats av ovissheten om vad mr Darcy kunde ha gjort för att befordra hennes systems giftermål, aningar, som hon fruktat att låta få insteg hos sig, då de vittnade om en godhet allt för stor för att vara sannolik, men för vilkas riktighet hon på samma gång varit rädd, visade sig i högsta grad vara med verkligheten överensstämmande. Han hade med avsikt kommit efter dem till London och underkastat sig allt det besvär och all den förödmjukelse, som medföljde en sådan där efterspaning; härvid hade

han måst rikta enträgna böner till en kvinna, som han naturligtvis avskydde och föraktade, och han var tvungen att träffa — ofta träffa, resonera med, söka övertala och slutligen muta — den man, som han alltid helst ville undvika och vars blotta namn det var honom en pina att uttala. Han hade gjort allt detta för en flicka, för vilken han icke kunde ha någon högaktning. Hennes hjärta viskade till henne, att han gjort det för hennes skull. Men detta var en förhoppning, som snart undanträngdes av andra tankar, och hon kände snart, att till och med hennes fåfänga var otillräcklig, då det gällde att helt lita på att hans böjelse för henne, för en kvinna, som redan sagt nej åt honom vid hans frieri, kunde övervinna en känsla så naturlig som avsky för släktskap med Wickham. Svåger med Wickham! Varje gnista ev stolthet måste bäva tillbaka för en sådan förbindelse. Han hade visserligen gjort mycket — hon blygdes för att tänka på huru mycket. Men han hade givit ett skäl för sitt ingripande, vilket dock icke förtjänade någon högre grad av tilltro. Det var ju ganska sannolikt, att han kände med sig, att han haft orätt, han var frikostig och hade möjlighet att visa det, ehuru hon icke ville antaga att hans känsla för henne varit den förnämsta drivkraften för hans

handlingssätt, kunde hon måhända tro, att en återstod av böjelse för henne varit medverkande vid hans åtgöranden i en sak, i vilken hennes sinnesfrid väsentligen stod på spel. Det var pinsamt, utomordentligt pinsamt, att veta, att de till honom stodo i en tacksamhetsskuld, som de aldrig kunde avbörda sig. De hade honom att tacka för att Lydia återvunnit sitt goda namn och rykte, de hade honom att tacka för allt! O, hur innerligt bedrövad var hon icke över varje ovänlig känsla mot honom, hon någonsin låtit få insteg hos sig, varje bittert yttrande, hon låtit sig undfalla mot honom. För egen del var hon förödmjukad, men hon var stolt över honom. Stolt över att han i en sak, som ställde krav på heder och medkänsla, hade kunnat övervinna sig själv. Hon läste gång på gång sin mosters lovord över honom. De voro knappt tillräckliga, men de behagade henne. Hon erfor till och med en viss tillfredsställelse, ehuru blandad med saknad, då hon fann, huru fast övertygade både hennes moster och hennes morbror varit om att ett band av tillgivenhet och förtroende fanns mellan mr Darcy och henne själv.

Hon överraskades, där hon satt försjunken i sina tankar av att någon närmade sig, och innan hon

hann slå in på en annan gång, upphanns hon av Wickham.

— Jag är rädd för att jag avbryter din ensliga promenad, kära svägerska, sade han, då han kom fram till henne.

— Det gör du verkligen, svarade hon leende, men det är inte därför sagt, att avbrottet är ovälkommet.

— Det skulle verkligen göra mig ont, om det vore det. *Vi* ha alltid varit goda vänner, och nu äro vi ändå bättre.

— Det är sant. Komma de andra också ut?

— Jag vet inte. Mrs Bennet och Lydia skola fara till Meryton. Och så, kära svägerska, har jag hört av din morbror och moster, att du verkligen har sett Pemberley.

Hon svarade jakande.

— Jag nästan avundas dig detta nöje, jag tror nästan, att det skulle bli för mycket för mig att resa dit, eljest kunde jag göra det på vägen till Newcastle. Och du träffade väl den gamla husföreståndarinnan? Stackars Reynolds, hon tyckte alltid mycket om mig. Men hon nämnde naturligtvis inte mitt namn för dig?

— Jo, det gjorde hon.

— Och vad sade hon?

— Att du blivit officer och, som hon fruktade, inte artat dig väl. På ett så långt avstånd som detta, förstår du, bli saker ofta misstydda.

— Ja visst, svarade han, bitande sig i läppen.

Elisabet hoppades, att hon hade bragt honom till tystnad, men efter en liten stund sade han:

— Jag blev överraskad över att se Darcy i staden förra månaden. Jag undrar, vad kan han göra där?

— Han kanske träffar anstalter för sitt giftermål med miss de Bourgh, sade Elisabet. Det måste vara något alldeles särskilt, som förmår honom att resa in dit vid denna tid på året.

— Utan tvivel. Träffade du honom, medan ni voro i Lambton? Jag tyckte jag hörde av Gardiners att du gjorde det.

— Ja, han presenterade oss för sin syster.

— Tycker du om henne?

— Ja, mycket.

— Jag har verkligen hört, att hon förbättrats betydligt under de sista två åren. Då jag såg henne sist, ingav hon inte stora förhoppningar. Det gläder

mig mycket, att du tyckte om henne. Jag hoppas, att hon kommer att arta sig väl.

— Det tror jag visst att hon kommer att göra, hon har nu kommit över den mest kritiska åldern.

— Passerade ni byn Kympton?

— Jag kommer inte ihåg att vi gjorde det.

— Jag nämner det, emedan det är det pastorat som jag skulle ha fått. En förtjusande plats! Utmärkt trevlig prästgård! Det skulle ha passat mig på alla sätt.

— Hur skulle du ha tyckt om att hålla predikningar?

— Utomordentligt bra. Jag skulle ha ansett det som en del av min plikt, och ansträngningen därmed skulle snart ha blivit högst obetydlig. Man bör inte gräma sig, men sannerligen skulle det inte ha varit något för mig! Lugnet, tillbakadragenheten i ett sådant liv skulle ha motsvarat alla mina föreställningar om lycka! Men det skulle inte så gå. Hörde du någonsin Darcy tala om denna sak, när du var i Kent?

— Jag *har* hört av en sagesman som jag ansåg vara *pålitlig* att pastoratet endast villkorligt överläts åt dig, och att saken berodde på nuvarande

patronus' vilja.

— Ja, det låg något av sanning *däri*. Du kommer ihåg, att jag från början sade dig det.

— Jag hörde verkligen också, att det var en tid då prästerlig verksamhet inte föll dig så på läppen som den nu tycks göra — att du i själva verket förklarade, att du var besluten att aldrig låta prästviga dig, och att en överenskommelse träffats i enlighet därmed.

— Hörde du det — ja, det var inte alldeles grundlöst. Du kommer nog ihåg vad jag sade dig om den saken, när vi först talade därom.

De hade hunnit fram nästan till porten, ty hon gick fort för att bli honom kvitt, och då hon för sin systers skull icke ville reta honom, svarade hon endast vänligt leende:

— Se så, mr Wickham, vi äro ju svåger och svägerska. Låt oss inte gräla om vad som varit. I framtiden hoppas jag att vi alltid ska bli ense.

Hon sträckte fram handen, han kysste den höviskt och vänskapligt, fastän han knappt visste vilken min han skulle göra, och de gingo in i byggningen.

FEMTIOTREDJE KAPITLET.

Mr Wickham hade fått så nog av detta samtal, att han aldrig mera besvärade sig eller retade sin kära svägerska Elisabet med att bringa detta ämne å bane, och hon märkte med glädje, att hon sagt nog, för att han skulle förhålla sig lugn.

Dagen för hans och Lydias avresa kom snart, och mrs Bennet måste finna sig i en skilsmässa, som, då hennes man på inga villkor gick in på hennes plan, att de alla skulle resa till Newcastle, troligtvis skulle räcka åtminstone ett år.

— Ack, min kära Lydia, utropade hon, när ska vi väl träffas igen?

— Gu vet, när det blir. Kanske inte på två eller tre år.

— Skriv mycket ofta till mig, min älskling!

— Så ofta jag kan. Men du vet, att gifta fruntimmer aldrig ha mycken tid till brevskrivning. Systrarna få skriva till *mig*. De få ingenting annat att göra.

Mr Wickhams farväl var mycket vänligare än hans hustrus. Han log, såg bra ut och sade många vackra saker.

— Han är sannerligen en riktigt fin pojke, sade mr Bennet, så snart de begivit sig av. Han smilar och myser och ställer sig in hos oss alla. Jag är utomordentligt stolt över honom. Jag trotsar själva sir William Lucas att kunna framvisa en mera värdefull måg.

Skilsmässan från dottern gjorde mrs Bennet mycket nedstämd under flera dagar.

— Jag tänker ofta, sade hon, att det inte finns något så ledsamt som att skiljas från sina vänner. Man känner sig så övergiven utan dem.

— Det blir följdén, förstår du, sade Elisabet, av att gifta bort en dotter. Du måste känna dig desto mera glad över att dina fyra andra döttrar äro ogifta.

— Nej, saken förhåller sig inte så. Lydia lämnar mig inte, därför att hon är gift, utan bara därför att hennes mans regemente råkar vara förlagt så långt borta. Om det varit närmare, skulle hon inte ha rest så snart.

Men den stämning av modlöshet, i vilken denna händelse försatt henne, skingrades snart, och hennes sinne blev åter mera hoppfullt på grund av en nyhet, som då började sprida sig. Husföreståndarinnan på Netherfield hade fått befallning att

ställa huset i ordning för sin husbonde, som om ett par dagar skulle komma dit för att jaga under några veckor. Mrs Bennet var i ett tillstånd av nervös oro. Hon såg på Jane, än leende, än skakande på huvudet.

— Nå, nå, således kommer mr Bingley, syster, sade hon (ty mrs Philips var den som först omtalade nyheten). Nå, så mycket bättre. Inte för att jag fäster mig mycket därvid. Du vet, att han inte betyder någonting för oss, och *jag* vill sannerligen aldrig återse honom. Men i alla fall är han mycket välkommen till Netherfield, om han finner nöje däri. Och vem vet vad som *kan* hända? Men det angår inte oss. Du vet, syster, att vi för länge sedan kommit överens att inte nämna ett ord om saken. Är det verkligen alldeles säkert, att han kommer?

— Det kan du lita på, svarade mrs Philips, ty mrs Nichols var i Meryton i går på eftermiddagen, jag såg henne gå förbi och gick själv ut för att få veta, om det var sant, och hon sade mig att det verkligen förhöll sig så. Han kommer senast om torsdag, troligen redan om onsdag. Hon var på väg till slaktaren, sade hon, för att beställa litet kött till om onsdag, och hon har tre par ankor, som just äro

lämpliga att slaktas.

Jane hade icke kunnat höra nyheten om hans ankomst utan att skifta färg. Det var nu många månader sedan hon nämnde hans namn för Elisabet, men så snart de två blevo ensamma sade hon:

— Jag märkte, att du såg på mig, då moster talade om nyheten för oss, och jag vet, att jag såg ängslig ut, men tro inte, att det var av någon dum orsak. Jag blev bara förlägen för ögonblicket, därför att jag kände att *manskulle* se på mig. Jag försäkrar dig, att nyheten bereder mig varken glädje eller smärta. Jag är glad över en sak, och det är, att han kommer ensam, ty då få vi träffa honom så mycket mindre. Inte att jag är rädd för *min egen del*, men jag fruktar andra människors anmärkningar.

Elisabet visste icke, vad hon skulle tänka om saken. Om hon icke hade träffat honom i Derbyshire, kunde hon ha trott det vara möjligt, att han kom dit utan någon annan avsikt än den han låtit förstå, men hon trodde ännu, att han var förtjust i Jane, och hon tvekade, huruvida det var mera antagligt, att han kom dit *med* sin väns tillåtelse eller var djärv nog att komma utan

densamma.

— Dock är det hårt, tänkte hon ibland, att den stackars mannen inte kan komma till ett ställe, som han på lagligt sätt har hyrt, utan att ge anledning till alla dessa funderingar! Jag ämnar lämna honom i fred.

Trots vad hennes syster förklarade och i själva verket trodde att hon kände, kunde Elisabet, medan man väntade på mr Bingleys ankomst, lätt märka, att den gjort ett djupt intryck på henne. Hennes lynne var oroligare, mera ojämnt, än hon på länge iakttagit.

Det ämne som så ivrigt diskuterats mellan föräldrarna för ett år sedan, upptogs nu på nytt.

— Så snart mr Bingley kommer, min gubbe, sade mrs Bennet, skall du naturligtvis uppvakta honom.

— Visst inte. Du tvang mig att besöka honom i fjol, och du lovade, att, om jag gjorde visit hos honom, skulle han gifta sig med en av mina döttrar. Men det blev ingenting av, och jag vill inte bära mig åt som en narr igen.

Hans hustru föreställde honom, hur absolut nödvändig en sådan uppmärksamhet skulle vara

från alla kringboende herrars sida, då mr Bingley återvände till Netherfield.

— Det är en etikettfråga, som jag inte bryr mig om, sade han. Om han önskar umgänge med oss, så låt honom söka det. Han vet var vi bo. Jag vill inte offra *min* tid på att springa efter mina grannar var gång de resa bort och komma tillbaka igen.

— Nå, så mycket vet jag, att det är avskyvärt oartigt, om du inte uppvaktar honom. Men i alla fall är jag fast besluten, att det inte skall hindra mig från att bjuda honom till middag hos oss. Vi måste se mrs Long och Gouldings snart. Det kommer att bli tretton personer med oss själva, så att det just blir rum vid bordet för honom.

Tröstad av detta beslut, var hon bättre i stånd att fördraga sin mans ohövlighet, fastän det var högligen förödmjukande för henne att veta, att till följd därav alla hennes grannar kanske skulle se mr Bingley hos sig innan *degjorde* det. Då dagen för hans ankomst närmade sig, sade Jane till sin syster:

— Jag börjar bli ledsen över att han alls kommer. Det skulle inte betyda något, jag skulle kunna se honom med fullständig sinnesro, men jag kan inte fördraga att ständigt och jämt höra saken

talas om på detta sätt. Mamma menar väl, men hon vet inte — ingen kan veta det — hur mycket jag lider av vad hon säger. Jag skall bli glad, när hans vistelse på Netherfield är slut!

— Jag önskar, att jag kunde säga något för att trösta dig, svarade Elisabet, men jag är rakt inte i stånd därtill. Du måste känna det, och den vanliga tillfredsställelsen, som erfares av att intala en lidande tålmod, är mig förnekad, därför att du alltid har så mycket därav.

Mr Bingley kom. Med tjänstefolkets hjälp lyckades mrs Bennet först få kunskap härom, så att perioden av ängslan och nervositet å hennes sida blev så lång som möjligt. Hon räknade dagarna, som måste förflyta, innan deras inbjudning kunde avsändas — hon kunde icke hoppas att få se honom förr. Men tredje dagen efter hans ankomst till Hertfordshire såg hon honom från fönstret i sitt toaletterum komma ridande över stallplanen fram till byggningen.

Hon ropade, ivrigt till sina döttrar att komma och glädja sig med henne. Jane satt beslutsamt kvar på sin plats vid bordet, men Elisabet gick, för att göra sin mor till viljes, fram till fönstret, såg ut och varseblev mr Darcy tillsammans med mr Bingley,

varpå hon återtog sin plats bredvid sin syster.

— Det kommer en herre med honom, mamma, sade Kitty, vem kan det vara?

— Någon bekant, förmodar jag, kära du. Jag ser rakt inte vem det är.

— Nej, men se, svarade Kitty, det ser ut att vara den där herrn, som brukade vara i hans sällskap förut — mr, vad heter han nu igen? Den där långa, sturska herrn.

— Store Gud! Mr Darcy! Ja, så ser det ut, det är visst och sant. Nå, vilken vän som helst till mr Bingley är alltid välkommen här, men eljest måste jag säga, att jag hatar blotta åsynen av honom.

Jane såg med överraskning och deltagande på Elisabet. Hon visste endast föga om deras möte i Derbyshire och kunde därför förstå, hur genant det måste vara för hennes syster att träffa honom så gott som första gången, sedan hon mottagit hans brev med förklaringar. Båda systrarna kände sig ganska illa till mods. Båda hade medkänsla med varandra, och deras mor pratade på om sin motvilja mot mr Darcy och sitt beslut att vara hövlig mot honom, endast därför att han var mr Bingleys vän, utan att någon av dem hörde på henne. Men Elisabet hade anledning till oro, som icke kunde

anas av Jane, för vilken hon ännu icke haft mod att visa Mrs Gardiners brev eller omtala förändringen i sina egna känslor gentemot honom. För Jane kunde han endast vara en man, vars frieri hon avslagit och vars förtjänster hon underskattat. Men för henne, som ägde närmare kännedom om förhållandet, var han den person, till vilken hela familjen stod i tacksamhetseskuld för den största av välgärningar, och som hon själv betraktade med ett intresse, som, om icke alldeles lika ömt, åtminstone var lika förståndigt och lika rättmätigt som det, som Jane hyste för Bingley. Hennes förvåning över att han kom — att han kom till Netherfield, till Longbourn och frivilligt uppsökte henne igen, var nästan lika stor, som den hon känt, då hon först bevittnade hans förändrade sätt i Derbyshire.

Färgen, som hade flytt från hennes ansikte, återvände under en halv minut med ökad glöd, och ett glatt småleende gav glans åt hennes ögon, då hon under detta ögonblick trodde, att hans hängivenhet och hans önskningar ännu voro oförändrade. Men hon ville icke fullt lita därpå.

— Låt mig först se, hur han beter sig, sade hon för sig själv, det kommer att bli tids nog för att våga hoppas.

Hon satt ivrigt sysslade med sitt arbete och försökte att vara lugn utan att våga lyfta upp ögonen, tills hon med ängslig nyfikenhet riktade dem mot sin syster, då betjänten närmade sig dörren. Jane såg litet blekare ut än vanligt, men lugnare än Elisabet hade väntat. Då herrarna inträdde, rodnade hon, dock mottog hon dem ganska obesvärat och på ett fullt passande sätt, som var lika fritt från någon yttring av missnöje som från något onödigt fjäsk.

Elisabet sade så litet till båda som hövligheten medgav, och satte sig åter ned vid sitt arbete med en iver, som hon icke ofta ägnade däråt. Hon hade endast vågat kasta en blick på Darcy. Han såg allvarlig ut som vanligt och, som hon tyckte, mera som han brukat se ut i Hertfordshire än som han visat sig på Pemberley. Men han kunde kanske icke i hennes mors närvaro vara sådan som han varit under samvaron med hennes morbror och moster. Det var en pinsam men icke osannolik gissning.

Bingley hade hon också betraktat ett ögonblick, och på denna korta tid märkte hon, att han såg både glad och förlägen ut. Han mottogs av Mrs Bennet med en artighet så stor, att den kom båda hennes döttrar att blygas, i synnerhet när de jämförde den

med den kalla och ceremoniösa hövlighet, varmed hon hälsade och tilltalade hans vän.

I synnerhet Elisabet, som visste, att hennes mor hade den senare att tacka för sin älsklingsdotters räddning från obotlig vanära, blev ytterst sårad och bedrövad över en så opassande åtskillnad.

Sedan Darcy frågat henne, hur mr och mrs Gardiner mådde — en fråga, som hon icke utan förlägenhet kunde besvara — sade han knappast någonting mer. Han satt icke bredvid henne, kanske var detta orsaken till hans tystnad, men det hade icke varit så i Derbyshire. Där hade han talat med hennes vänner, då han icke kunde tala med henne själv. Men nu förgingo flera minuter utan att hon hörde ett ljud från honom, och när hon, ur stånd att behärska sin nyfikenhet, då och då kastade en blick på honom, märkte hon, att han lika ofta såg på Jane som på henne själv, och att han mången gång endast stirrade på golvet. Hans utseende gav tydligen till känna större tankfullhet och mindre bemödande att behaga än då de sist träffades. Hon kände sig besviken och var ond på sig själv, därför att hon kände sig så.

— Kunde jag väl vänta, att det skulle bli annorlunda? sade hon till sig själv. Och ändå,

varför kom han hit?

Hon kände icke någon benägenhet att samtala med någon annan än med honom och hade knappast mod att tilltala honom.

Hon frågade efter hans syster, men kunde icke säga något mera.

— Det är länge sedan ni reste härifrån, mr Bingley, sade mrs Bennet.

Han medgav gärna detta.

— Jag började bli rädd för att ni aldrig skulle komma tillbaka. Folk sade verkligen, att ni på allvar ämnade lämna orten i slutet av september, men jag hoppas i alla fall, att det inte är sant. En hel mängd förändringar ha försiggått i trakten, sedan ni lämnade oss. Miss Lucas är gift och har fått ett hem. En av mina döttrar likaså. Jag förmodar, att ni hört talas därom, visst måste ni ha sett det i tidningarna. Det stod i Times och Kuriren, fastän annonsen icke var sådan som den skulle vara. Där stod bara: »Äktenskap nyligen ingånget mellan George Wickham Esq. och miss Lydia Bennet», utan ett ord om hennes far eller platsen, där hon bodde, eller någonting annat. Det var också min svåger Gardiners formulering, och jag undrar, hur han kunde sköta saken så illa. Såg ni

annonsen?

Bingley svarade, att han gjort det, och framförde sina lyckönskningar. Elisabet vågade icke se upp. Hon kunde därför icke säga vilken min mr Darcy gjorde.

— Det är verkligen förtjusande att ha en dotter väl gift, fortsatte hennes mor, men på samma gång, mr Bingley, är det svårt att skiljas från henne. Hon och hennes man ha rest till Newcastle, en plats som ligger i nordligaste delen av landet, efter vad det tycks, och där komma de att stanna, jag vet inte hur länge. Hans regemente är förlagt där, ty jag förmodar att ni hört talas om att han lämnat lantvärnet och gått in vid den stående armén. Gud vare lov, han har *några* vänner, fastän kanhända inte så många som han förtjänar.

Elisabet, som visste, att detta var riktat mot mr Darcy, blygdes till den grad, att hon knappt kunde sitta kvar. Det tvang henne emellertid att göra våld på sig och tala, vilket ingenting med sådan effekt hade gjort förut, och hon frågade Bingley, om han ämnade stanna någon längre tid på landet. Några veckor, trodde han.

— När ni skjutit alla era egna fåglar, mr Bingley, sade hennes mor, ber jag er komma hit och skjuta

så många ni behagar på mr Bennets egendom. Jag är säker om att han kommer att bli ofantligt glad över att kunna stå er till tjänst och att han kommer att spara alla de bästa kullarna för er räkning.

Elisabet kände sig ännu olyckligare över en så onödig och fjäskig uppmärksamhet. Om samma angenäma utsikter, som hade fröjdade dem för ett år sedan, nu skulle erbjuda sig, så var hon säker om att allt hastigt skulle taga samma harmliga slut. I detta ögonblick kände hon, att år av lycka icke kunde giva Jane eller henne upprättelse för stunder av så pinsam förlägenhet.

— Mitt hjärtas högsta önskan, sade hon för sig själv, är att aldrig mera träffa någon av dem. Deras sällskap kan inte skänka något nöje, som gottgör ett sådant elände som det här. Måtte jag aldrig få återse någon av dem!

Hennes känsla av olycka mildrades dock strax därpå, då hon iakttog, huru hennes systers skönhet återupptände hennes förre beundrars ömma låga. När han först kom in, hade han endast sagt några få ord till henne, men för varje stund som förflöt, tycktes han ägna henne allt mera av sin uppmärksamhet. Han fann henne lika vacker som hon varit föregående år — lika snäll och lika

okonstlad, ehuru icke alldeles lika språksam. Jane var angelägen, att ingen skillnad alls skulle märkas hos henne, och hon var verkligen övertygad om att hon talade lika mycket som förut. Men hon var så upptagen av sina tankar, att hon icke alltid var medveten om när hon var tyst.

När herrarna reste sig för att gå, kom mrs Bennet ihåg sin tillämnade artighet och inbjöd dem att äta middag på Longbourn om några få dagar.

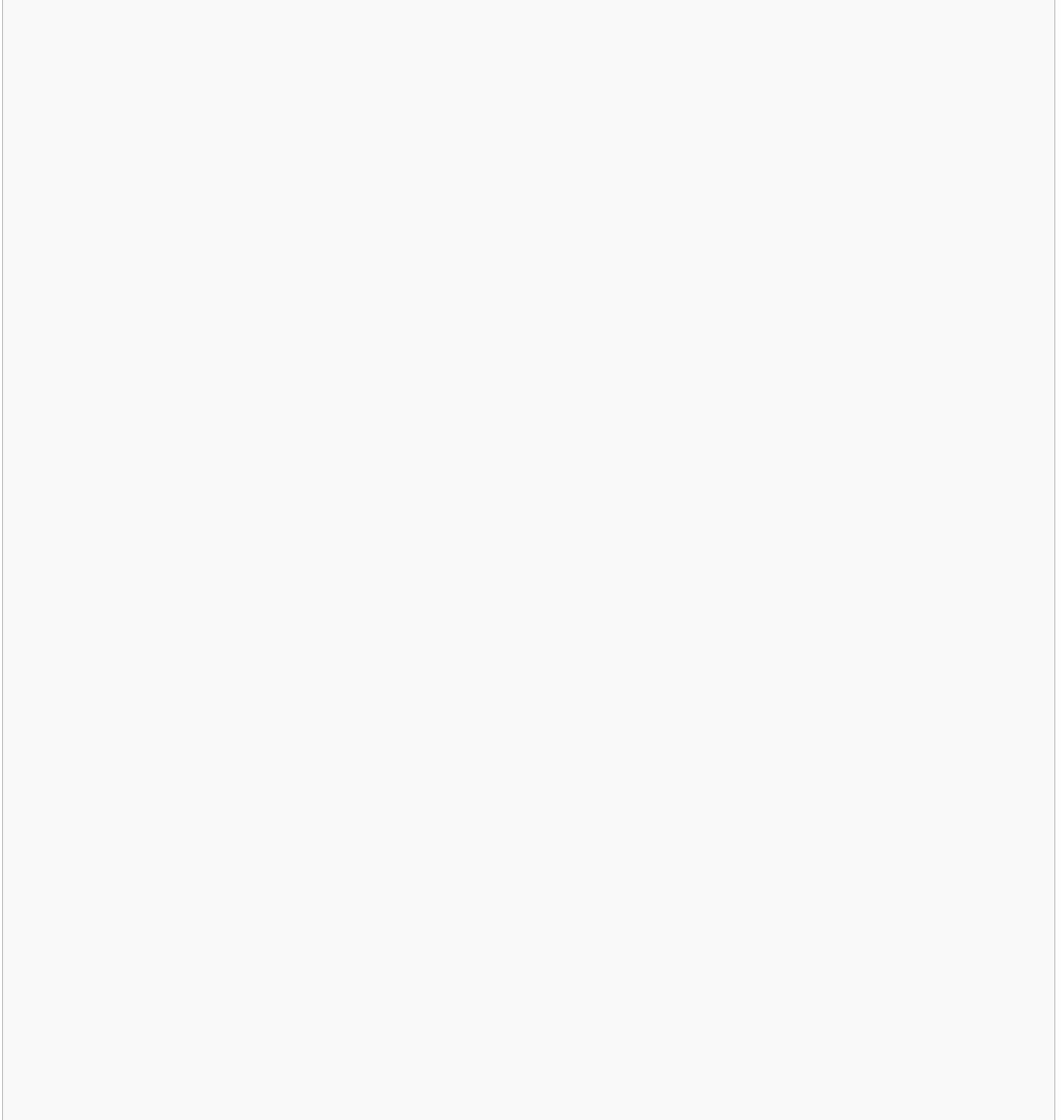
— Ni är verkligen skyldig oss ett besök, mr Bingley, tillade hon, ty när ni reste till staden i vintras, lovade ni att intaga en familjemiddag hos oss, så snart ni återvänt. Jag har inte glömt detta, som ni ser, och jag försäkrar er, att jag kände mig högst besviken, då ni inte kom tillbaka och höll ert löfte.

Bingley såg litet generad ut över denna anmärkning och yttrade något om sin ledsnad över att ha blivit hindrad av affären. Därpå avlägsnade de sig.

Mrs Bennet hade varit mycket hågad att bedja dem stanna till middag samma dag, men fastän hon alltid höll ett mycket gott bord, trodde hon, att rätternas antal var allt för litet för en man, som hon så ivrigt lade an på, och att det icke kunde

tillfredsställa aptiten och stoltheten hos en, som hade tio tusen om året.

FEMTIOFJÄRDE KAPITLET.

Så snart de hade rest, gick Elisabet ut för att stilla sin oro — eller med andra ord för att oavbrutet med tankarna dröja vid de ämnen, som måste skärpa dem ännu mer. Mr Darcys beteende förvånade och förargade henne.

— Om han kom bara för att sitta tyst, allvarsam och likgiltig, sade hon, varför kom han då alls?

Hon kunde icke klargöra det på något sätt, som tillfredsställde henne.

— Han kunde ännu vara vänlig och älskvärd mot morbror och moster, när han var i staden, och varför var han det icke mot mig? Om han är rädd för mig, varför kom han hit? Om han inte längre bryr sig om mig, varför är han så tyst? — Vilken retsam man! Jag vill aldrig mera tänka på honom.

Ofrivilligt stod hon en stund fast vid sitt beslut till följd därav att hon mötte sin syster, vilken närmade sig med en glättig min, som visade, att hon var mera belåten med gästerna än Elisabet.

— Nu, sade Jane, då detta första möte är över, känner jag mig fullständigt lugn. Jag känner min egen styrka, och jag skall aldrig mera bli förvirrad

vid hans ankomst. Det gläder mig, att han kommer hit till middagen om tisdag; man skall då offentligen få se, att vi å båda sidor träffas endast som ett par för varandra likgiltiga bekanta.

— Ja, verkligen mycket likgiltiga, sade Elisabet leende. Akta dig bara, Jane!

— Kära Lizzy, du kan väl inte tro mig vara så svag, att jag nu löper någon fara?

— Jag tror, att du löper mycket stor fara att göra honom lika förälskad i dig som någonsin.

*

De återsågo icke de båda herrarna förrän på tisdagen, och mrs Bennet gav under tiden fritt lopp åt alla de glada förhoppningar, som Bingleys goda lynne och artiga sätt under en halvtimmes besök hade återupplivat.

På tisdagen var ett stort sällskap samlat på Longbourn, och de två herrarna, som voro ivrigt efterlängtade, kommo i mycket god tid, punktliga, som det ägnar och anstår sportsmän. När de gingo in i matsalen, höll Elisabet skarp utkik för att se, om Bingley skulle intaga platsen bredvid hennes

syster, som vid alla deras föregående bjudningar hade valts av honom. Hennes försiktiga mor, som var upptagen av samma tankar, uraktlät att uppmana honom att sätta sig bredvid henne själv. Då han inträdde i rummet, tycktes han tveka, men Jane råkade se sig om och le; hans beslut var fattat — han satte sig bredvid henne.

Elisabet såg med segerglad min på hans vän. Denne uthärdade hennes blick med stolt likgiltighet, och hon skulle ha trott, att Bingley fått hans högtidliga tillstånd att bli lycklig, om hon icke hade sett, att han också vände sina blickar mot mr Darcy, på en gång leende och med ett oroligt uttryck.

Hans sätt mot hennes syster under middagen visade en beundran för henne, som, fastän mindre öppet framträdande än förut, övertygade Elisabet om att, ifall han lämnades åt sig själv, Janes och hans egen lycka snart skulle bli betryggad. Ehuru hon icke vågade lita på utgången, fann hon dock nöje i att iakttaga hans beteende. Det upplivade henne så mycket, som det över huvud var möjligt, ty hon var icke vid något glatt lynne. Mr Darcy satt nästan så långt skild från henne, som sig göra lät. Han satt på ena sidan av hennes mor. Hon visste,

huru liten glädje en sådan placering skulle skänka någondera av dem och huru föga den skulle låta dem framträda till sin fördel. Hon satt icke tillräckligt nära för att höra något av deras samtal, men hon kunde se, huru sällan de talade med varandra och huru stelt och kallt deras sätt mot varandra var, när de någon gång gjorde det. Moderns oartighet gjorde känslan av vad de hade honom att tacka för ännu mera pinsam för Elisabet, och stundtals skulle hon givit vad som helst för att få rätt att omtala för honom, att hela familjen väl kände till och uppskattade hans godhet.

Hon hoppades, att eftermiddagen skulle bereda dem något tillfälle att komma tillsammans och att hela besöket icke skulle förgå, utan att de voro i stånd att säga mera till varandra än de högtidliga hälsningsorden vid hans ankomst. Ängslig och illa till mods som hon var, var den stund, som förgick i salongen, innan herrarna kommo upp, till den grad ledsam och tråkig, att hon nästan blev ohövlig. Hon motsåg ögonblicket för deras inträde såsom det, varpå alla hennes utsikter till trevnad under aftonen berodde.

— Om han inte kommer till mig *då*, sade hon, avstår jag för alltid från honom.

Herrarna kommo upp, och hon tyckte, att det såg ut, som om han skulle motsvara hennes förhoppningar, men tyvärr hade damerna samlat sig kring bordet, vid vilket Elisabet serverade kaffe, i en så tät skara, att det i hennes närhet icke fanns rum nog för placering av en enda stol. Och då herrarna närmade sig, flyttade sig en av flickorna ännu närmare henne och viskade:

— Herrarna få inte komma och skilja oss åt, det är mitt fasta beslut. Vi vill inte sällskapa med någon av dem, eller hur?

]Darcy hade gått till en annan del av rummet. Hon följde honom med ögonen, avundades alla, med vilka han talade, hade knappt tålamod att servera någon kaffe och blev sedan rasande på sig själv, därför att hon var så dum!

— En man, som en gång fått nej! Hur kunde jag någonsin vara så dåraktig, att jag väntade ett förnyande av hans anbud? Finns det någon man, som inte skulle uppresa sig mot en sådan svaghet, som ett andra frieri till samma kvinna? Det finns inte en ovärdighet, som är så motbjudande för en mans känslor.

Hon blev emellertid litet upplivad, då han själv kom tillbaka med sin kaffekopp, och, begagnande

tillfället, sade hon: — Är er syster ännu kvar på Pemberley?

— Ja, hon skall stanna där till jul.

— Och alldeles ensam? Ha alla hennes vänner lämnat henne?

— Mrs Annesley är hos henne. De andra ha nu varit tre veckor i Scarborough.

Hon kunde inte hitta på något mera att säga, men om han önskade samtala med henne, kunde han kanske ha bättre lycka. Han stod emellertid kvar några minuter bredvid henne under tystnad; slutligen, då de unga damerna viskade till Elisabet igen, gick han sin väg.

När kaffebordet var avdukat och spelborden framsatta, reste sig alla damerna, och Elisabet hoppades då, att mr Darcy snart skulle närma sig henne, men alla hennes förhoppningar gäckades, då hon såg honom bli ett offer för hennes mors ivriga spaningar efter whistspelare, och inom kort satt han, liksom övriga spelande, vid ett bord. Hon förlorade nu allt hopp att känna någon trevnad. De två blevo hela aftonen sittande vid olika bord, och hon hade ingenting annat att glädja sig över, än att han så ofta vände blicken åt det håll, där hon satt, att han spelade lika illa som hon själv.

Mrs Bennets plan hade varit att få behålla de två Netherfieldherrarna till supén, men olyckligtvis beställde de fram vagnen förr än någon av de andra, och hon hade icke tillfälle att hålla dem kvar.

— Nå, flickor, sade hon, så snart de blivit ensamman, vad säger ni om dagen? Jag försäkrar er, att jag tycker, att allt gick ovanligt bra. Maten var så väl tillagad som tänkas kunde. Steken var alldeles lagom stekt, och alla sade, att de aldrig hade sett ett så fett lårstycke. Soppan var femti gånger bättre än den, som vi fingo hos Lucas' förra veckan, till och med mr Darcy erkände, att raphönsen voro utmärkt väl stekta, och jag förmodar, att han åtminstone har två eller tre franska kockar! Och, min kära Jane, jag har aldrig sett dig se bättre ut. Mrs Long sade så också, ty jag frågade henne, om du inte tog dig bra ut. Och vad tror du hon sade dessutom? — Ah! Mrs Bennet, till slut få vi nog ändå se henne som fru på Netherfield! Det sade hon verkligen. Jag tycker, att Mrs Long är en riktigt rar människa, och hennes döttrar äro mycket hyggliga, fastän inte alls vackra, jag tycker ofantligt mycket om dem.

Mrs Bennet var kort sagt i mycket hög stäm-

ning. Hon hade sett nog av Bingleys förhållande till Jane för att vara övertygad om att hon till slut skulle få honom, och hennes förväntningar om framgång för hennes familj voro, då hon var i glatt humör, så utan rim och reson, att hon kände sig helt besviken över att icke se honom komma tillbaka dagen därpå för att framställa sitt frieri.

— Det har varit en mycket trevlig dag, sade Jane till Elisabet. Sällskapet syntes vara väl valt, och alla passade bra för varandra. Jag hoppas, att vi ofta komma att träffas igen.

Elisabet log.

— Lizzy, du får inte göra så. Du får inte misstänka mig. Det sårar mig. Jag försäkrar dig, att jag nu har lärt mig njuta av samvaron med honom såsom en angenäm och förständig ung man, utan att jag hyser någon önskan utöver detta. Att döma av hans sätt mot mig nu är jag fullt övertygad om att han aldrig haft en tanke på att hos mig väcka en böjelse. Saken är bara den, att han är begåvad med ett angenämare umgängessätt och större förmåga att behaga än någon annan man.

— Du är mycket grym, sade hennes syster, du vill inte låta mig le, och du förleder mig därtill varje ögonblick.

— Hur svårt är det inte i vissa fall att bli trodd!
— Och hur omöjligt i andra fall!
— Men varför vill du övertyga mig om att jag känner mera för honom än jag tillstår?
— Det är en fråga, som jag knappt kan besvara. Vi vilja alla gärna ge lärdomar, om vi också endast kunna meddela sådant, som inte är värt att lära känna. Förlåt mig, och om du framhärdar i din likgiltighet, gör inte *mig* till din förtrogna.

FEMTIOFEMTE KAPITLET.

Några dagar efter denna bjudning kom mr Bingley åter på besök, denna gång ensam. Hans vän hade lämnat honom på morgonen samma dag och rest till London, men han skulle komma tillbaka om tio dagar. Han stannade över en timme och var vid särdeles gott lynne. Mrs Bennet bjöd honom att bli kvar över middagen, men med många tacksägelse förklarade han, att han var upptagen på annat håll.

— Nästa gång ni tittar in hos oss, sade hon, hoppas jag att vi få bättre tur.

Han sade, att det skulle bli honom ett synnerligen stort nöje att komma när som helst, och om hon tillät det, skulle han vid första lämpliga tillfälle uppvakta dem.

— Kan ni komma i morgon?

Ja, han var alls inte upptagen den följande dagen, och hennes inbjudning antogs med glädje.

Han kom och det i så god tid, att ingen av damerna ännu hade klätt sig för middagen. Mrs Bennet sprang in i sina döttrars rum i penjoar och endast halvkammad, ropande: — Kära Jane,

skynda dig och spring ned! Han har kommit, mr Bingley har kommit, det har han verkligen. Skynda dig, skynda dig! Se så, Sara, gå genast in till miss Bennet och hjälp henne på med klänningen! Bry dig inte om miss Lizzys kamning!

— Vi komma ner så fort vi kan, sade Jane, men jag tror att, Kitty är längre kommen än någon av oss, ty hon gick upp för en halvtimme sedan.

— Åt skogen med Kitty? Vad har hon att göra med saken? Se så, raska på, raska på! Var är ditt skärp, kära barn?

Men när modern hade gått, kunde inte Jane förmå sig att gå ner utan en av sina systrar.

Under aftonens lopp visade sig mrs Bennet alltjämt lika angelägen att få de unga tu ensamma för sig. Sedan man druckit te, drog sig mr Bennet, såsom hans vana var, tillbaka till biblioteket, och Mary gick upp till sitt piano. Sedan två hinder av fem sålunda blivit undanröjda, satt mrs Bennet en bra stund och såg på Elisabet och Kitty och gjorde tecken åt dem utan att lyckas göra något intryck på dem. Elisabet ville inte ge akt på henne, och när Kitty slutligen gjorde det, sade hon mycket oskyldigt: — Vad är det fråga om, mamma? Varför vinkar du åt mig? Vad ska jag göra?

— Ingenting, kära barn, ingenting. Jag vinkade inte åt dig.

Därpå satt hon stilla ännu fem minuter, men ur stånd att låta ett så dyrbart tillfälle gå sig ur händerna, steg hon plötsligt upp och sade till henne:

— Kom med mig, kära barn, jag har något att säga dig, och så gick hon ut med henne ur rummet. Jane gav i samma ögonblick Elisabet en blick, som vittnade om hennes ledsnad över moderns uppgjorda plan och hennes innerliga bön, att *hon* inte skulle gå in därpå.

Om några minuter öppnade mrs Bennet dörren på glänt och ropade: — Kom, kära Lizzy, jag vill tala med dig.

Elisabet var tvungen att gå. — Vi kan lika väl lämna dem för sig själva, förstår du, sade hennes mor, så snart hon kommit ut i hallen. Kitty och jag gå upp och sätta oss i mitt toaletterum.

Elisabet gjorde icke något försök att resonera med sin mor, utan stannade lugnt kvar i hallen, tills hon och Kitty voro utom synhåll, därpå återvände hon till salongen.

Mrs Bennet hade ingen framgång med sina

planer den dagen. Bingley var alldeles intagande, men uppträdde på intet sätt som hennes dotters förklarade tillbedjare. Hans otvungna och glättiga sätt gjorde honom till en högst angenäm deltagare i deras aftonsällskap, och han hade fördrag med moderns mindre välbetänkta fjäsk och hörde alla hennes dumma anmärkningar med ett överseende och en bibehållen fattning, som var särdeles tilltalande för dottern.

Man behövde knappast bedja honom att stanna över supén, och innan han avlägsnade sig, träffades en överenskommelse mellan honom och Mrs Bennet, att han morgonen därpå skulle komma och jaga tillsammans med hennes man.

Efter avskedet sade icke Jane något mer om sin likgiltighet. Icke ett ord om Bingley utbyttes mellan systrarna, men Elisabet gick och lade sig i den lyckliga tron, att saken snart måste bli klar, så framt icke Mr Darcy kom tillbaka inom den bestämda tiden. Men inom sig kände hon sig tämligen säker på att allt detta måste ha skett med dennes bifall.

Bingley kom punktligt på den bestämda tiden, och han och Mr Bennet tillbragte förmiddagen tillsammans, såsom det var överenskommet. Den

senare var mycket trevligare, än hans följeslagare hade väntat sig. Hos Bingley fanns icke någon inbilskhet eller dårskap, som kunde väcka hans löje eller hans avsmak, och han å sin sida var mycket mera meddelsam och mindre excentrisk, än den andre någonsin sett honom. Bingley kom naturligtvis tillbaka med honom till middagen, och på aftonen var mrs Bennet åter mycket uppfinningsrik för att avlägsna alla från honom och hennes dotter. Elisabet, som hade ett brev att skriva, gick för detta ändamål, strax sedan man druckit te, in i frukostrummet, ty som alla de andra skulle sätta sig vid spelborden, kunde det icke komma i fråga, att hon skulle motverka sin mors planer.

Men då hon efter avslutandet av sitt brev återvände till salongen, såg hon till sin oändliga förvåning, att hon hade anledning att frukta, att hennes mor hade varit allt för finurlig för henne. Då hon öppnade dörren, varseblev hon sin syster och Bingley stående tillsammans vid eldstaden, synbarligen inbegripna i ett allvarligt samtal, och om icke detta hade väckt någon misstanke, så skulle bådas ansiktsuttryck, då de hastigt vände sig om och skildes åt, ha förrått, hur saken stod.

Situationen var genant nog för *dem*, men ännu mera för *henne*, efter vad hon tyckte. Ingen av dem yttrade ett ord, och Elisabet stod just i begrepp att gå ut igen, då Bingley, som, liksom hennes syster, hade satt sig, plötsligen steg upp, viskade ett par ord till henne och skyndade ut ur rummet.

Jane kunde icke förtiga något för Elisabet, då ett förtroende kunde glädja henne, hon omfamnade henne ögonblickligen och tillstod under den livligaste rörelse, att hon var den lyckligaste varelse i världen.

— Detta är för mycket, tillade hon, alldeles för mycket, jag förtjänar det icke. Ack, varför äro inte alla lika lyckliga som jag?

Elisabet lyckönskade henne med en uppriktighet, en värme, en förtjusning, som ord endast svagt kunde uttrycka. Varje vänligt ord från henne var en ny källa till glädje för Jane. Men hon kunde icke förmå sig att stanna kvar hos sin syster eller säga ens hälften av vad som ännu återstod att säga.

— Jag måste genast gå till mamma, utropade hon, jag vill för ingen del ta hennes kärleksfulla omsorg på skämt eller låta henne få höra det av någon annan än mig själv. Bingley har redan gått

till pappa. O, Lizzy, tänk, att vad jag har att berätta kommer att skänka alla mina kära så mycken glädje! Hur skall jag bära så mycken lycka?

Hon skyndade därpå till sin mor, som avsiktligt hade avlägsnat sig från de spelande och satt uppe på sitt rum tillsammans med Kitty.

Elisabet, som nu var ensam, log över den snabbhet och lätthet, varmed den sak nu slutligen avgjorts, som under många månader vållat dem så mycken oro och så många ledsamheter.

— Och detta, sade hon, är slutet på all ängslig försiktighet på hans väns sida! På alla hans systers ränker och all hennes falskhet! Det lyckligaste, förståndigaste och mest tillfredsställande slut!

Om några minuter inträdde Bingley, vars underhandling med hennes far hade varit kort och på saken gående.

— Var är er syster? sade han hastigt, då han öppnade dörren.

— Hos mamma där uppe. Hon kommer ner om ett ögonblick, förmodar jag.

Därpå stängde han dörren och kom fram till henne för att mottaga hennes systerliga lyckönskningar och bevis på tillgivenhet. Elisabet

uttryckte ärligt och hjärtligt sin glädje över utsikten att bli hans svägerska. De skakade hand med stor hjärtlighet och, tills hennes syster kom ner, fick hon lyssna till allt vad han hade att säga om sin egen lycka och Janes fullkomligheter, och fastän han var en förälskad man, trodde Elisabet verkligen, att alla hans förhoppningar om lycka i sanning voro grundade, emedan de vilade på Janes goda förstånd och alla förträffliga egenskaper och en genomgående likhet i känslor och smak mellan dem båda.

Det blev en ovanligt fröjdefull afton för dem alla. Janes innerliga glädje utbredde ett så ljuvt skimmer över hennes ansikte, att hon var vackrare än någonsin. Kitty myste och log och hoppades, att hennes tur snart skulle komma. Mrs Bennet kunde icke giva sitt samtycke eller uttala sitt gillande i ordalag varma nog för att ge luft åt hennes känslor, fastän hon under en halvtimmes tid icke talade med Bingley om någonting annat, och när mr Bennet slöt sig till dem vid supén, visade hans röst och hans sätt tydligt, hur glad han var.

Icke ett ord, som anspelade därpå gick dock över hans läppar, förrän deras gäst tagit avsked för natten, men så snart han avlägsnat sig, vände han

sig till sin dotter och sade:

— Jane, jag lyckönskar dig. Du kommer att bli en mycket lycklig hustru.

Jane kom genast fram till honom, kysste honom och tackade honom för hans godhet.

— Du är en snäll flicka, svarade han, och det gläder mig att veta, att du gör ett så gott parti. Jag tvivlar inte på att ni passa mycket bra för varandra. Era lynnen äro på intet sätt olika. Ni äro båda så fogliga, att aldrig något beslut kommer att bli fattat, så lättrogna, att varje tjänare kommer att bedraga er, och så frikostiga, att ni alltid komma att leva över edra tillgångar.

— Jag hoppas, att det inte går så. Oförsiktighet eller tanklöshet i fråga om pengar skulle vara oförlätlig hos *mig*.

— Leva över deras tillgångar! Min käre man, utropade hans hustru, vad är det du säger? Han har ju fyra eller fem tusen om året och antagligen mera. Sedan vände hon sig till sin dotter och sade:

— O, min kära, kära Jane, jag är så lycklig, jag kommer säkert inte att få en blund i mina ögon på hela natten. Jag visste, hur det skulle gå. Jag sade alltid, att det måste gå så till slut. Du var väl i alla

dagar inte så vacker för ingenting! Jag kommer ihåg, så snart jag fick se honom, när han första gången kom till Hertfordshire i fjol, tänkte jag, att det var högst troligt, att ni två skulle bli ett par. O! Han är den vackraste unge man, man kan se!

Wickham och Lydia voro alldeles glömda. Jane var utan medtävlan hennes älsklingsbarn. För ögonblicket brydde hon sig icke om någon annan. Janes yngre systrar började snart ställa sig väl med henne för att vinna vissa förmåner, som hon i framtiden kunde förfoga över.

Mary anhöll om att få begagna biblioteket på Netherfield, och Kitty bad mycket ivrigt om tillställandet av några baler där varje vinter.

Bingley var naturligtvis från denna tid en daglig gäst på Longbourn; han kom ofta före frukosten och stannade alltid till efter supén, utom när någon barbarisk granne, som icke nog kunde avskys, sänt honom en middagsbjudning, som han trodde sig tvungen att antaga.

Elisabet hade nu mycket litet tid till samtal med sin syster, ty så länge fästmannen var närvarande, ägnade Jane icke uppmärksamhet åt någon annan, men hon fann sig vara av stor nytta för dem båda under de skilsmässans stunder, som ibland måste

förekomma. Under Janes frånvaro vände sig Bingley alltid till Elisabet för att få det nöjet att tala om den älskade, och när Bingley var borta, uppsökte Jane ständigt samma tröstekälla.

— Han har gjort mig så glad, sade hon en afton, genom att tala om för mig, att han var fullständigt okunnig om min vistelse i London i våras. Jag hade inte trott, att det var möjligt.

— Jag anade det, svarade Elisabet. Men hur kunde han förklara det?

— Hans systrar måste ha varit skulden därtill. De sågo säkerligen inte hans tycke för mig med blida ögon, och det undrar jag inte på, då han kunde ha träffat ett i många hänseenden så mycket fördelaktigare val. Men när de, som jag hoppas, få se, att deras bror är lycklig med mig, så få de väl lära sig att vara nöjda, och vi skola komma på god fot med varandra igen, fastän vi aldrig kunna bli vad vi en gång varit för varandra.

— Detta är det hårdaste ord, sade Elisabet, jag någonsin hört dig yttra. Snälla syster! Det skulle verkligen förarga mig att återigen få se hur du låtit narra dig av miss Bingleys låtsade tillgivenhet!

— Kan du tänka dig, Lizzy, att, när han reste till London i november, höll han verkligen av mig, och

ingenting annat än övertygelsen om att jag var likgiltig för honom skulle hindrat honom från att komma hit igen.

— Han gjorde verkligen ett litet misstag, men det hedrar hans anspråkslöshet.

Detta föranledde naturligtvis ett lovtal av Jane över hans misstro till sig själv och det ringa värde, han satte på sina egna goda egenskaper.

Elisabet fann med glädje, att han icke hade omtalat sin väns inblandning i saken, ty fastän Jane hade det ädlaste och mest förlåtande hjärta i världen, visste hon, att det var en omständighet, som måste nedsätta Bingley i hennes tankar.

— Jag är säkerligen den lyckligaste varelse, som någonsin levat! utropade Jane. O, Lizzy, varför har jag på detta sätt blivit utvald och lyckliggjord framför alla de mina! Om jag bara kunde få se *dig* lika lycklig! Om det barafunnes en annan sådan man för dig!

— Om du också skulle ge mig fyrtio sådana män, så kunde jag aldrig bli lika lycklig som du. Jag kan aldrig få njuta samma lycka som du, förrän jag får ditt sinnelag, din godhet. Nej, nej, låt mig sköta mig själv; kanske, om jag har riktigt god tur, kan jag i sinom tid påträffa en annan mr Collins.

Det kunde icke länge bli en hemlighet, hur sakerna stodo i familjen på Longbourn. Mrs Bennet hade rättighet att anförtro den åt Mrs Philips, och *hon* vågade, utan att ha fått tillåtelse därtill, yppa den för alla sina grannar i Meryton.

Familjen Bennet förklarades ofördröjligen vara den lyckligaste i världen, fastän endast några få veckor förut, då Lydia rymt, den allmänt utpekades såsom förutbestämd för olycka.

FEMTIOSJÄTTE KAPITLET.

En förmiddag, omkring en vecka sedan Bingleys förlovning med Jane ingåtts, då han och familjens kvinnliga medlemmar suto tillsammans i matsalen, väcktes plötsligen deras uppmärksamhet av ljudet av en vagn, och de fingo se ett fyrspänt ekipage komma körande uppför gårdsplanen. Den drogs av skjutshästar, och varken vagnen eller förridarens livré var bekant för dem. Som det emellertid var säkert, att någon kom, förmådde Bingley ögonblickligen Jane att undvika det tvång, som detta olägliga besök medförde, och taga en promenad med honom i den lilla parken. De tvåegåvo sig av, och de tre återstående gissningar fortforo, ehuru utan resultat, tills dörren öppnades och deras gäst inträdde. Det var lady Catherine de Bourgh.

Saken var ägnad att väcka allas förvåning, men deras överraskning blev större än vad de väntat sig, och å mrs Bennets och Kittys sida, fastän den inträdande var fullkomligt okänd för dem, var den till och med mindre än å Elisabets.

Lady Catherine inträdde i rummet med en mer än vanligt onådlig min, besvarade Elisabets

hälsning endast med en obetydlig böjning på huvudet och satte sig ned utan att säga ett ord. Elisabet hade vid hennes inträde nämnt hennes namn för sin mor, ehuru hon icke anhållit om att bli presenterad.

Mrs Bennet, som var alldeles förbluffad, men på samma gång smickrad över att få besök av en så förnäm dam, mottog henne ytterst artigt. Sedan lady Catherine suttit tyst ett ögonblick, sade hon mycket stelt till Elisabet:

— Jag hoppas ni mår väl, miss Bennet. Den här damen, förmodar jag, är er mor?

Elisabet svarade mycket kort, att hon var det.

— Och det här, förmodar jag, är en av era systrar?

— Ja, mylady, sade Mrs Bennet, förtjust att få tala vid en sådan person som lady Catherine. Hon är min näst yngsta dotter, min yngsta har nyss gift sig, och min äldsta är någonstädes ute i parken och promenerar med en ung man, som jag tror snart kommer att bli en medlem av familjen.

— Ni har en mycket liten park här, återtog lady Catherine efter en stunds tystnad.

— Jag förmodar att den är ingenting i jämförelse

med parken vid Rosings, ers nåd, men jag försäkrar er, att den är mycket större än sir William Lucas' park.

— Det här måste vara ett högst otrevligt vardagsrum på sommaraftnarna; fönstren ligga ju rakt åt väster.

Mrs Bennet försäkrade henne, att de aldrig sutto där efter middagen, och tillade:

— Får jag ta mig friheten och fråga ers nåd, om mr och mrs Collins mådde bra, när ni lämnade dem?

— Ja, mycket bra. Jag träffade dem i förrgår kväll.

Mrs Bennet frågade mycket artigt lady Catherine, om hon ville intaga några förfriskningar, men hon avböjde mycket bestämt och icke synnerligen hövligt hennes anbud; sedan reste hon sig och sade till Elisabet:

— Miss Bennet, jag tyckte, att det var ett litet stycke vacker vildpark på ena sidan av er gårdsplan. Jag skulle gärna vilja göra en liten tur i den, om ni vill vara så snäll och göra mig sällskap.

— Gå med, kära du, utropade hennes mor, och visa hennes nåd de särskilda promenaderna. Jag

tror, att hon skall tycka mycket om eremitaget.

Elisabet lydde, sprang in i sitt rum efter sitt parasoll och följde den ädla gästen nedför trappan. När de gingo genom hallen, öppnade lady Catherine dörrarna till matsalen och salongen, förklarade, efter att ha tagit en kort överblick, att det såg ut att vara ganska propra rum, och gick så vidare.

Hennes vagn stod kvar vid porten, och Elisabet såg, att hennes kammarjungfru satt i den. De fortsatte under tystnad längs den grusade gång, som förde till skogsdungen; Elisabet var besluten att icke göra någon ansträngning att inleda samtal med en kvinna, som nu var mer oförsynt och obehaglig än någonsin.

— Hur kunde jag någonsin tro att hon var lik sin systerson? sade hon för sig själv, i det hon kastade en blick på hennes ansikte.

Så snart de kommo in i skogsdungen, började lady Catherine sålunda:

— Ni kan inte sväva i ovisshet, miss Bennet, angående skälet till min hitresa. Ert eget hjärta, ert eget samvete måste säga er, varför jag kommer.

Elisabet såg på henne med oförställd förvåning.

— Ni misstar er verkligen. Jag har inte alls kunnat förklara, varför ni hedrar oss med ett besök.

— Miss Bennet, svarade lady Catherine i vredgad ton, ni borde veta, att jag inte är att skämta med. Men hur litet uppriktig *ni* än behagar vara, skall ni inte finna *mig* vara det. Min karaktär har alltid varit känd för sin uppriktighet och rättframhet, och i en sak sådan som denna skall jag visserligen inte svika mina grundsatser. Ett rykte av en högst oroande natur nådde mig för två dagar sedan. Jag fick veta, att inte allenast er syster stod i begrepp att ingå ett högst fördelaktigt giftermål, men att *ni*, miss Elisabet Bennet, enligt all sannolikhet snart därefter skulle bli förenad med min systerson — min egen systerson — mr Darcy. Fastän jag *vet*, att detta måste vara en skandalös osanning — fastän jag inte skulle vilja skymfa honom ens genom att antaga möjligheten därav, beslöt jag genast att bege mig till denna plats för att låta er få veta mina tankar.

— Om ni trodde, att det omöjligen kunde vara sant, sade Elisabet, rodnande av förvåning och förakt, så undrar jag, varför ni gjorde er det besväret att resa så långt. Vilken avsikt kunde väl ert nåd ha därmed?

— Att genast yrka på att få ett sådant rykte kategoriskt vederlagt.

— Att ni kommer till Longbourn för att besöka mig och min familj, sade Elisabet lugnt, kommer snarare att bli en bekräftelse av ett sådant rykte, om det verkligen är i omlopp.

— Om! Vill ni då påstå, att ni är okunnig därom? Har ni inte själv med full avsikt utspritt det? Vet ni inte, att ett sådant rykte är ute bland folk?

— Det har jag aldrig hört.

— Och kan ni också förklara, att det inte finns någon *grund* därför?

— Jag gör inte anspråk på att vara lika rättfram som ers nåd. *Ni* kan framställa frågor, som *jag* inte vill besvara.

— Det här är olidligt! Miss Bennet, jag yrkar på att få ett tillfredsställande svar. Har han, har min systerson gjort er ett giftermålsanbud?

— Ers nåd har förklarat, att det är omöjligt.

— Det borde vara det, det måste vara det, så länge han har sitt förstånd i behåll. Men era konstgrepp och lockelser kunna i ett ögonblick av förblindelse ha kommit honom att förgäta, vad han

är skyldig sig själv och hela sin familj. Ni har nog fångat honom i era garn.

— Om jag har gjort det, skall jag bli den sista, som erkänner det.

— Miss Bennet, vet ni vem jag är? Jag är inte van vid ett sådant språk som detta. Jag är nästan den närmaste släkting, han har i världen, och jag har rätt att få kännedom om hans intimaste angelägenheter.

— Men ni har inte rätt att få kännedom om *mina*, och ett sådant beteende som ert kommer aldrig att förmå mig att yppa dem för er.

— Förstå mig rätt. Detta giftermål, som ni är nog förmäten att eftersträva, kan aldrig bli av. Nej, aldrig. Mr Darcy är förlovad med *min dotter*. Nå, vad har ni nu att säga?

— Bara så mycket: om han är det, kan ni inte ha något skäl att antaga, att han vill göra mig ett anbud.

Lady Catherine tvekade ett ögonblick, sedan svarade hon:

— Deras förlovning är av ett egendomligt slag. Från barndomen ha de varit ämnade åt varandra. Det var *hans*, likaväl som hennes mors innerligaste

önskan. Då de lågo i vaggan, planerade vi förbindelsen; och nu, i det ögonblick då båda systrarnas önskningar skulle gå i uppfyllelse genom deras giftermål, nu skall det förhindras av en flicka av låg börd, helt obetydlig och utan några förbindelser med familjen. Fäster ni inte något avseende vid hans vänners önskningar, vid hans hemliga förlovning med miss de Bourgh? Har ni förlorat varje känsla av anständighet och grannlagenhet? Har ni inte hört mig säga, att han från sin tidigaste barndom var bestämd åt sin kusin?

— Ja, och jag hade hört det förut. Men vad betyder det för mig? Om det inte finns något annat hinder för mitt giftermål med er systerson, skall jag säkerligen inte låta mig avhållas därifrån av min vetskap om att hans mor och moster önskade, att han skulle gifta sig med miss de Bourgh. Ni har båda gjort så mycket ni kunnat vid planerandet av giftermålet; genomförandet därav berodde på andra. Om mr Darcy varken av sitt hedersord eller av böjelse är bunden vid sin kusin, varför får han inte då göra ett annat val? Och om hans val faller på mig, varför får inte jag antaga hans anbud?

— Därför att heder, anständighet, klokhet — ja,

ert eget intresse förbjuder det. Ja, miss Bennet, ert intresse, ty vänta inte att ni blir väl upptagen av hans familj eller hans vänner, om ni med vett och vilja handlar emot allas önskningsar. Ni kommer att bli klandrad, ringaktad och försmådd av alla hans närmaste. Er förbindelse kommer att bli en skam, ert namn kommer aldrig att nämnas av någon av oss.

— Det där är högst olyckliga förhållanden, svarade Elisabet, men mr Darcys hustru måste nödvändigt i sitt förhållande till honom finna en så utomordentlig källa till lycka, att hon på det hela taget inte skall ha någon orsak att klaga.

— Halsstarriga, hårdnackade flicka! Jag blygs för er! Är detta er tacksamhet för min uppmärksamhet mot er i våras? Känner ni er inte stå i någon förbindelse till mig härför? Låt oss sätta oss. Ni måste förstå, miss Bennet, att jag kommit hit med den fasta föresatsen att genomföra min avsikt, och jag vill inte låta mig avrådas därifrån. Jag har inte varit van att ge efter för någons nycker. Jag har inte varit van att tåla missräkningar.

— *Det* kommer att göra ers nåds ställning än mera beklagansvärd, men det kommer inte att ha någon inverkan på mig.

— Jag vill inte bli avbruten! Hör på mig under tystnad. Min dotter och min systerson äro skapade för varandra. De härstamma på mödernesidan från samma ädla släkt, och på fädernesidan från aktningsvärda, hederliga, gamla, fastän oadliga familjer. Deras förmögenhet är å båda sidor storartad. De äro bestämda för varandra enligt den enstämmiga meningen hos alla medlemmarna av deras respektive familjer; vad kan då skilja dem åt? Anspråken hos en ung flicka, en uppkomling utan familj, förbindelser eller förmögenhet. Kan något sådant tålas? Men det får inte, skall inte ske! Om ni förstode ert eget bästa, skulle ni inte vilja lämna den krets, som ni tillhör genom er uppfostran.

— Om jag gifte mig med er systerson, skulle jag icke anse mig lämna denna krets. Han är en gentleman, jag är en gentlemans dotter; så långt äro vi jämlingar.

— Det är sant. Ni *är* en gentlemans dotter, men vem är er mor? Vilka äro era morbröder och mostrar? Tro inte, att jag är okunnig om deras levnadsställning.

— Vilka än mina släktskapsförhållanden må vara, svarade Elisabet, om er systerson inte har något emot dem, så betyda de väl ingenting för *er*.

— Säg mig så gott först som sist, är ni förlovad med honom?

Ehuru Elisabet icke skulle ha besvarat denna fråga endast för att göra lady Catherine till viljes, kunde hon efter en stunds eftertänkande icke låta bli att säga: Nej, det är jag inte.

Lady Catherine tycktes vara belåten.

— Och vill ni lova mig att aldrig ingå en sådan förbindelse?

— Nej, jag vill inte avge ett sådant löfte.

— Miss Bennet, jag är häpen och upprörd. Jag väntade att i er finna en förståndigare flicka. Men var inte nog dåraktig att tro, att jag någonsin ämnar ge vika. Jag skall inte avlägsna mig, förrän ni givit mig den försäkran, jag fordrar.

— Och jag skall sannerligen *aldrig* giva er den. Jag låter inte skrämma mig till något så oförnuftigt. Ers nåd vill, att mr Darcy skall gifta sig med er dotter, men om jag ger er det önskade löftet, skall väl detta göra det alls mera troligt, att *deras* giftermål kommer till stånd? Antag, att han är fästad vid mig, skulle väl *min* vägran att antaga hans anbud, göra honom villig att skänka sin hand åt sin kusin? Tillåt mig säga, lady

Catherine, att de argument, varmed ni skött er underliga anhållan, äro lika svaga som er anhållan var obetänksam. Ni har i hög grad misstagit er med avseende på min karaktär, om ni tror, att jag låter mig påverkas av sådana övertalningsförsök som dessa. Jag kan inte säga, huruvida er systerson gillar er inblandning i *hans* affärer, men ni har verkligen icke någon rättighet att inblanda er i mina. Jag måste därför bedja er att inte vidare besvära mig i denna sak.

— Se så, var inte så rask i vändningarna, om jag får be. Till alla invändningar, som jag har framhållit, har jag att lägga ännu en. Jag är inte okunnig om detaljerna i er yngsta systers skandalösa rymning. Jag vet alltsammans, att den unge mannens äktenskap med er syster var en affär, som jämkades ihop på er fars och er morbrors bekostnad. Och skall en *sådan* flicka bli min systersons svägerska? Skall *hennes* man, som är son till hans avlidne fars förvaltare, bli hans svåger? I Herrans namn, vad tänker ni på? Skola Pemberleys skuggor på detta sätt vanhelgas?

— *Nu* kan ni inte ha något vidare att säga, svarade Elisabet harmset. Ni har skymfat mig på alla möjliga sätt. Jag måste be er att få gå in.

Och hon reste sig, medan hon talade. Lady Catherine reste sig också. Hon var högst uppretad.

— Ni har således ingen känsla för min systersons heder och anseende! Känslolösa, själviska flicka! Tycker ni inte, att en förbindelse med er måste vanära honom i allas ögon?

— Lady Catherine, jag har ingenting mer att säga, ni känner min mening.

— Ni är således beslutet att bli hans hustru?

— Jag har inte sagt något sådant. Jag är endast beslutet att handla på ett sätt, som enligt min åsikt kommer att skänka mig lycka, utan att därvid taga hänsyn till *er* eller till någon annan person, som är så främmande för mig.

— Nåväl, ni vägrar således att göra mig till viljes. Ni vägrar att fullgöra pliktens, hederns och tacksamhetens bud. Ni är beslutet att nedsätta hans anseende hos alla hans vänner och göra honom till ett föremål för hela världens förakt.

— Varken plikt eller heder eller tacksamhet har några krav på mig i detta fall. Ingen grundsats, beroende på någondera av dessa, skulle bli kränkt genom mitt giftermål med mr Darcy. Och vad beträffar hans familjs förbittring eller världens

ogillande, om den förra verkligen framkallades genom hans giftermål med mig, skulle det icke vålla mig ett ögonblicks bekymmer, och världen i allmänhet skulle ha allt för gott omdöme för att deltaga i föraktet för honom.

— Och detta är er verkliga mening! Detta är ert sista ord! Nåväl då, jag vet nu, hur jag skall handla. Inbilla er inte, miss Bennet, att er ärelystna dröm någonsin skall gå i uppfyllelse. Jag kom för att pröva er. Jag hoppades att finna er resonlig, men lita på det, jag skall vinna mitt mål.

På detta sätt fortsatta lady Catherine att tala, tills de stodo vid vagnsdörren, då hon hastigt vände sig om och tillade:

— Jag tar inte avsked av er, miss Bennet. Jag sänder inga hälsningar till er mor. Ni förtjänar inte någon sådan uppmärksamhet. Jag är mycket allvarsamt förtretad.

Elisabet svarade ingenting, och utan att försöka att övertala lady Catherine att åter stiga in, gick hon helt lugnt in själv. Hon hörde hur vagnen rullade bort, då hon gick uppför trappan. Hennes mor mötte henne, full av oro, vid dörren till sitt toalettrum och frågade, varför lady Catherine inte ville stiga in igen och vila sig.

— Hon behagade inte göra det, svarade hennes dotter, hon ville fara.

— Hon är en dam med ett mycket distingerat utseende, och hennes visit var en stor artighet! Ty jag förmodar, att hon kom bara för att tala om för oss, att familjen Collins mår bra. Jag tänker, att hon befinner sig på resa till någon plats, och att, då hon passerade genom Meryton, hon tyckte, att hon gärna kunde göra oss ett besök. Jag förmodar att hon inte hade någonting särskilt att säga dig, Lizzy.

Elisabet var tvungen att här tillåta sig en liten osanning, ty det var omöjligt för henne att yppa ämnet för deras samtal.

FEMTIOSJUNDE KAPITLET.

Elisabet kunde icke lätt frigöra sig från den upprörda stämning, vari detta märkvärdiga besök försatte henne, ej heller kunde hon under många timmar låta bli att oupphörligt tänka därpå. Det såg ut, som om lady Catherine verkligen hade gjort sig det besväret att företaga denna resa endast och allenast för att bryta hennes antagna förbindelse med mr Darcy. Det var utan tvivel en klokt uttänkt plan, men Elisabet kunde omöjligen tänka sig, att den omständigheten, att *han* var Bingleys vän och *hon* Janes syster, var nog för att framkalla tanken härpå vid en tidpunkt, då ett giftermål väckte allas livliga intresse för ännu ett. Det hade icke undgått hennes uppmärksamhet, att hennes systems giftermål måste föra dem oftare tillsammans. Och grannarna på Lucas Lodge (ty hon antog, att genom deras förbindelse med familjen Collins ryktet hade nått lady Catherine) hade därför fastslagit *det* som nästan säkert och omedelbart förestående, som *hon* hade motsett som något, som möjligen kunde inträffa i en mer eller mindre avlägsen framtid.

Då hon i minnet genomgick lady Catherines ord,

kunde hon emellertid icke undgå att känna en viss oro med avseende på de möjliga följderna av att hon fortfor med sitt ingripande. Av vad hon hade sagt om sitt beslut att hindra deras giftermål förstod Elisabet, att hon måste ha i sinnet att göra sin systerson föreställningar, och hon vågade icke tänka sig, hur han skulle upptaga en dylik framställning av de olyckor, som skulle följa på en förbindelse med henne. Hon visste icke, hur pass tillgiven han var sin moster eller hur pass beroende han var av hennes omdöme, men naturligtvis måste hon antaga, att han satte mycket högre värde på henne än *hon* kunde göra; och det var säkert, att genom uppräknandet av de olyckliga följderna av ett äktenskap med en person, vars familjeförhållanden voro så olika hans egna, skulle hans moster vidröra hans svagaste punkt. Med hans begrepp om värdighet skulle han sannolikt känna, att de argument, som förefallit Elisabet svaga och löjliga, innehöllo mycket sunt förnuft och vederhäftigt tal.

Om han förut varit vacklande med avseende på vad han skulle göra, något som ofta hade synts sannolikt, så kunde råd och böner av en så nära släkting göra slut på varje tvivel och med ens

bestämma honom för att bli så lycklig, som ett ofläckat namn kunde göra honom. I så fall skulle han icke mer komma tillbaka. Lady Catherine kunde träffa honom på genomresan i London, och hans löfte till Bingley att komma tillbaka till Netherfield måste då brytas.

— Om därför, tillade hon, han inom några få dagar ursäktar sig hos sin vän, därför att han icke håller sitt löfte, så vet jag, hur jag skall förstå saken. Jag skall då uppge varje förhoppning om hans trofasthet. Om han åtnöjer sig med att endast sakna mig, då han kunde ha vunnit mitt hjärta och min hand, så skall jag snart upphöra att sakna honom.

*

Förvåningen hos familjens övriga medlemmar var mycket stor, då de hörde, vem deras gäst hade varit, men de läto sig helt fogligt nöja med samma antagande, som hade stillat mrs Bennets nyfikenhet, och sålunda besparades Elisabet många retsamma frågor om saken.

Morgonen därpå, då hon kom ner, mötte hon sin far, som kom ut från biblioteket med ett brev i

handen.

— Lizzy, sade han, jag sökte dig just, kom in i mitt rum.

Hon följde honom dit, och hennes nyfikenhet att få veta, vad han hade att säga henne, ökades av det antagandet, att det på något sätt stode i sammanhang med det brev, han höll i handen. Den tanken slog henne plötsligen, att det möjligtvis kunde vara från lady Catherine, och hon förutsåg med fasa, alla förklaringar, som skulle följa därpå.

Hon följde sin far till eldstaden, och båda satte sig ned. Därpå sade han:

— Jag har i dag på morgonen fått ett brev, som ytterligt förvånat mig. Som det huvudsakligen angår dig, bör du få veta dess innehåll. Jag visste inte förut, att jag hade *två* döttrar, som stå i begrepp att ingå gifte. Låt mig lyckönska dig till en mycket förnämlig erövring.

Blodet rusade upp i Elisabets ansikte, övertygad som hon ögonblickligen blev, att det var ett brev från systersonen, och icke från mostern, och hon var oviss, om hon skulle bli glad över att han över huvud förklarade sig, eller förargad över att brevet icke snarare var skrivet till henne själv. Emellertid fortsatte hennes far:

— Du ser skyldig ut. Unga flickor ha stor skarpsinnighet i dylika saker, men jag vågar påstå, att inte ens *din* skarpsinnighet kan utlista namnet på din beundrare. Det här brevet är från mr Collins.

— Från mr Collins? Vad kan *han* ha att säga?

— Någonting, som går rakt på sak, naturligtvis. Han börjar med lyckönskningar med anledning av min äldsta dotters förestående giftermål, som han tycks ha fått reda på av någon av de snälla, skvalleraktiga medlemmarna av familjen Lucas. Jag skall inte hålla dig i spänning genom att läsa upp, vad han säger om denna sak. Det som avser dig själv lyder på följande sätt: »Sedan jag sålunda till er framfört mrs Collins, och mina egna uppriktiga lyckönskningar med anledning av denna lyckliga tilldragelse, låt mig nu tillägga en kort hänsyftning på en annan sådan, som också blivit oss berättad av samma sagesman. Det antogs, att er dotter Elisabet icke längre kommer att bära namnet Bennet, sedan hennes äldsta syster avlagt det, och den, som kommer att dela hennes öden, kan med skäl betraktas som en av detta lands mest lysande personer.»

— Kan du möjligen gissa, Lizzy, vem som menas härmed? »Denne unge man är i högsta

måtto välsignad med allt vad en dödligs hjärta mest kan önska — storartad förmögenhet, ädel börd och vidsträckta förbindelser. Dock, trots alla dessa lockelser, låt mig varna min fränka Elisabet och er själv för de faror, ni kan löpa genom ett förhastat antagande av denne herres anbud, vilka ni naturligtvis blir benägen att genast draga fördel av.»

— Har du, Lizzy, någon idé om, vem denne herre är?

»Mitt motiv för att varna er är följande: Vi ha skäl att antaga, att hans moster, lady Catherine de Bourgh, inte ser partiet med vänliga ögon.»

— *Mr Darcy*, ser du, är mannen! Nu, Lizzy, tror jag att jag *har* förvånat dig. Kunde han eller familjen Lucas ha hittat på någon man inom kretsen av våra bekanta, vars namn på ett mera slående sätt skulle ha vederlagt vad de berättat? Mr Darcy, som aldrig ser på en kvinna annat än för att upptäcka en brist och som förmodligen aldrig i sitt liv sett på *dig!* Det är verkligen beundransvärt!

Elisabet försökte att instämma i sin fars skämt, men kunde endast framtvinga ett högst motsträvigt leende. Aldrig hade han använt sin kvickhet på ett sätt, som var så föga angenämt för henne.

— Roar det dig inte?

— Jo. Var snäll och läs vidare.

»Då jag i går kväll omtalade sannolikheten av detta giftermål för hennes nåd, uttryckte hon genast med sin vanliga nedlåtenhet, vad hon kände med anledning härav; det framgick tydligen av hennes ord, att hon på grund av vissa klandervärda egenskaper hos min fränkas familj aldrig skulle giva sitt bifall till vad hon kallade ett så vanärande parti. Jag trodde, att det var min plikt att så fort som möjligt underrätta min fränka härom, så att hon och hennes ädle beundrare må besinna sig och inte förhastat ingå ett äktenskap, vartill de ej fått vederbörligt tillstånd.» Mr Collins tillägger dessutom: »Det gläder mig verkligen, att min fränka Lydias ledsamma historia har blivit så bra nedtystad, och jag är endast ledsen över att hennes och mr Wickhams sammanlevnad före giftermålet blev så allmänt känd. Jag får emellertid inte försumma de plikter, som mitt kall ålägger mig, och avhålla mig från att uttrycka min häpnad över att jag hört, att ni mottagit det unga paret i ert hus, så snart de voro gifta. Det var en uppmuntran av lasten, och hade jag varit kyrkoherde i Longbourn, skulle jag på det skarpaste ha satt mig däremot. Ni

bör visserligen som kristen förlåta dem, men aldrig låta dem komma för era ögon eller tillåta, att deras namn nämnas, så att ni hör det.» — *Det* är hans begrepp om kristlig förlåtelse! Resten av hans brev handlar bara om hans kära Charlottes tillstånd och hans förhoppningar om en liten arvinge. Men Lizzy, det ser ut, som om det här inte roar dig. Jag hoppas, att du inte blir »mamsellaktig» och låtsar att bli förnärad över ett grundlöst rykte. Vad leva vi för, om inte för att ge våra medmänniskor anledning till löje och i vår tur skratta åt dem?

— Å! utropade Elisabet, det roar mig ofantligt. Men det är så underligt!

— Ja, det är just *det*, som gör det så roligt. Om de hade med sitt val fallit på någon annan man, skulle det inte ha varit något att fästa sig vid, men *hans* fullständiga likgiltighet och *din* tydligt framträdande motvilja göra saken så förtjusande orimlig. Så mycket jag än avskyr brevskrivning, skulle jag för ingen del vilja avstå från korrespondensen med mr Collins. Ja, när jag läser ett av hans brev, kan jag inte låta bli att ge honom företrädet till och med framför Wickham, hur mycket jag än värderar min mågs oförskämdhet och hyckleri. Och hör nu, Lizzy, vad sade lady

Catherine om det där ryktet? Kom hon hit för att vägra sitt samtycke?

På denna fråga svarade hans dotter endast med ett leende, och som den hade framställts utan den minsta misstanke, blev hon icke ledsen, då han upprepade den. Elisabet hade aldrig haft svårare för att låta sina känslor synas vara, vad de i verkligheten icke voro. Hon måste skratta, då hon hellre skulle ha velat gråta. Hennes far hade grymt sårat henne med vad han sagt om mr Darcys likgiltighet, och hon kunde icke annat än undra över en sådan brist på skarpsynthet och frukta, att hon kanske inbillat sig *för mycket*, i stället för att han sett *för litet*.

FEMTIOÅTTONDE KAPITLET.

Elisabet hade nästan hoppats, att mr Bingley skulle mottaga ett brev med ursäkter från mr Darcy, men så var icke fallet, och få dagar efter lady Catherines besök kom han med sin vän till Longbourn. De båda herrarna anlände tidigt, och innan Mrs Bennet hann tala om för Darcy, att de hade haft besök av hans moster, vilket Elisabet varje ögonblick fruktade, föreslog Bingley, som ville vara ensam med Jane, att de allesammans skulle gå ut. Man gick in härpå. Mrs Bennet brukade icke promenera, Mary hade icke tid, men de andra fem begåvo sig ut tillsammans. Bingley och Jane läto emellertid snart de andra lämna dem bakom sig. De saktade farten, under det att Elisabet, Kitty och Darcy fingo underhålla varandra. Ingendera sade mycket: Kitty var för rädd för Darcy för att våga tala; Elisabet fattade hemligen inom sig ett förtvivlat beslut, och kanske han gjorde detsamma.

De styrde kosan åt Lucas Lodge till, emedan Kitty ville besöka Maria, och som Elisabet icke fann någon anledning till att de alla skulle delta i besöket, fortsatte hon helt djärvt promenaden med

Darcy ensam, sedan Kitty hade lämnat dem. Nu var ögonblicket inne för utförandet av hennes beslut, och medan hon kände sig riktigt modig, sade hon:

— Mr Darcy, jag är en mycket självisk varelse, och för att jag må få lätta mitt hjärta, fäst er inte vid hur mycket jag möjligen sårar era egna känslor. Jag kan inte längre låta bli att tacka er för er exempellösa vänlighet mot min stackars syster. Alltsedan jag fick veta det, har jag varit ytterst angelägen att för er få uttrycka, hur innerligt tacksam jag är. Om saken vore bekant för de andra medlemmarna av min familj, skulle jag inte endast ha att uttrycka min egen tacksamhet.

— Det gör mig ont, utomordentligt ont, svarade Darcy i en ton av förvåning och rörelse, att ni någonsin fått veta en sak, som kanske, framställd i en falsk dager, har vållat er oro. Jag trodde inte, att mrs Gardiner var så föga pålitlig.

— Ni får inte klandra min moster. Lydia förrådde först i sin tanklöshet för mig, att ni haft med saken att skaffa, och naturligtvis fick jag ingen ro, förrän jag fick reda på alla detaljerna. Låt mig åter och åter tacka er i hela min familjs namn för detta ädelmodiga medlidande, som förmådde er

att göra er så mycket besvär och underkasta er så många förödmjukelser för att upptäcka flyktingarna.

— Om ni *vill* tacka mig, svarade han, låt det vara endast för er egen räkning. Jag skall inte försöka neka till att min önskan att bereda er lycka gav ökad styrka åt de motiv, som ledde mig. Men er *familj* har inte mig att tacka för något. Så mycket jag än högaktar den, tror jag, att jag endast tänkte på *er*.

Elisabet var alltför förlägen för att kunna säga ett ord. Efter ett kort uppehåll tillade hennes följeslagare: — Ni är alltför ädel för att skämta med mig. Om era känslor ännu äro desamma, som de voro i april, säg mig det genast. *Min* böjelse och mina önskningar äro oförändrade, men ett ord från er skall för alltid bringa mig till tystnad i denna sak.

Elisabet, som insåg det mer än vanligt genanta och pinsamma i hans situation, tvang sig nu att tala, och fastän hon endast med svårighet kunde uttrycka sig lät hon honom genast förstå, att hennes känslor undergått en så väsentlig förändring sedan den tid, varpå han hänsyftade, att hon nu med glädje och tacksamhet lyssnade till hans

försäkringar. Den glädje, som detta svar framkallade hos honom, var sådan, att han troligen aldrig förr känt någon liknande, och han gav däråt så varma och innerliga uttryck, som en våldsamt förälskad man kan antagas göra. Om Elisabet hade kunnat möta hans blick, hade hon kunnat se, huru väl det uttryck av hjärtlig förnöjelse, som spred sig över hans ansikte, klädde honom, men fastän hon icke kunde se upp, kunde hon lyssna, och han talade till henne om känslor, som, då de visade, hur kär hon var honom, gjorde hans hängivenhet för varje ögonblick mera dyrbar för henne.

De gingo vidare utan att veta åt vilket håll. De hade för mycket att tänka på, att känna och säga varandra för att kunna ägna sin uppmärksamhet åt något annat. Hon fick snart veta, att de för sin vunna lycka hade att tacka hans mosters bemödanden. Hon hade verkligen uppsökt honom på återfärden i London och för honom redogjort för sin resa till Longbourn, motivet härför och innehållet av hennes samtal med Elisabet, varvid hon eftertryckligen framhöll varje uttryck av den senare, som i lady Catherines tycke särskilt bevisade hennes ondska och oblyghet. Hon gjorde detta i den tron, att en sådan redogörelse måste

lätta hennes bemödanden att förmå sin systerson att avlägga det löfte, som *hon* hade vägrat att giva. Men tyvärr hade verkan därav blivit rakt motsatt.

— Den ingav mig så mycket hopp, sade han, som jag knappast förut vågat hysa. Jag kände din karaktär tillräckligt för att vara viss om att, ifall du var avgjort, oåterkalleligen besluten att avböja mitt anbud, skulle du öppet och ärligt ha erkänt det för lady Catherine.

Elisabet rodnade och log då hon svarade: — Ja, du känner tillräckligt av min *uppriktighet* för att tro mig vara i stånd till *detta*. Sedan jag på ett så avskyvärt sätt skymfat dig mitt upp i synen, kunde jag inte hysa någon betänklighet att skymfa dig inför dina släktingar.

— Vad sade du om mig som jag inte förtjänade? Ty fastän dina beskyllningar voro grundlösa och vilade på oriktiga förutsättningar, hade mitt beteende mot dig vid den tiden förtjänat den skarpaste tillrättavisning. Det var ousäktligt. Jag kan inte utan avsky tänka därpå.

— Vi skola inte gräla om vem som var mest klandervärd den aftonen, sade Elisabet, ingenderas uppförande, om man närmare granskar det, torde befinnas oklanderligt. Men jag hoppas, att vi båda

sedan dess ha gjort framsteg i hövlighet.

— Jag kan inte så lätt komma till rätta med mig själv. Minnet av vad jag då sade, av mitt beteende, mitt sätt och mina uttryck under hela uppträdet är nu, har under många månader varit utesägligt pinsamt för mig. Jag skall aldrig glömma dina förebrående ord, som voro så välförtjänta: »Om ni hade uppfört er på ett mera gentlemannalikt sätt». Detta var dina ord. Du vet inte, du kan knappt förstå hur de ha plågat mig — fastän jag tillstår, att det dröjde rätt länge innan jag blev nog förständig att inse hur rättvisa de voro.

— Jag var verkligen långt ifrån att vänta, att de skulle göra ett så starkt intryck. Jag hade inte den avlägsnaste tanke på att de kunde uppfattas på detta sätt.

— Det kan jag visst tro. Du trodde då, att jag var blottad på varje anständig känsla, det är jag säker på. Jag skall aldrig glömma uttrycket i ditt ansikte, då du sade, att jag inte kunde ha framställt min anhållan på något sätt, som kunde förmå dig att säga ja därtill.

— Å, upprepa inte vad jag då sade. De där minnena äro alltför pinsamma. Jag försäkrar dig, att jag länge innerligen blygts för mina ord.

Darcy omnämnde sitt brev. — Kom det, sade han, dig *snart* att hysa bättre tankar om mig? Satte du vid läsningen därav någon tro till dess innehåll?

Hon förklarade, vilken verkan det haft på henne och huru så småningom alla hennes fördomar blivit undanröjda.

— Jag visste, sade han, att vad jag skrev måste vålla dig smärta, men det var nödvändigt. Jag hoppas, att du har förstört brevet. Det är en del, i synnerhet början därav, som gör mig ängslig, då jag tänker, att du har möjlighet att läsa om den. Jag minns några uttryck däri, som med rätta hos dig skulle kunna väcka hat till mig.

— Det där brevet skall visst bli uppbränt, om du tror att detta är av vikt för bevarandet av min kärlek, men fastän vi båda ha skäl att tro, att mina åsikter inte äro fullständigt oföränderliga, så hoppas jag, att de inte växla alldeles så lätt, som det finns anledning att antaga.

— Då jag skrev det där brevet, svarade Darcy, trodde jag, att jag var fullkomligt lugn och behärskad, men sedan har jag blivit övertygad om att jag skrev det i en ohyggligt bitter stämning.

— Brevets början vittnade måhända om bitterhet, men detta gäller inte om slutet. Avskedsorden

äro ju helt kärleksfulla. Men tänk inte längre på brevet. Känslorna hos den person, som mottog det, äro nu så vitt skilda från vad de då voro, att alla obehagliga omständigheter, som stå i sammanhang därmed, måste förgätas. Du måste tillägna dig något av min filosofiska uppfattning — Tänk på det förflutna endast då minnet därav skänker dig nöje.

— Jag kan inte tilltro dig någon sådan filosofisk uppfattning. *Dina* blickar tillbaka på det förflutna måste vara så fullständigt fria från självföbråelser, att den tillfredsställelse, som uppkommer därav, inte är en följd av några filosofiska betraktelser, utan, vad bättre är, av ovetenhet om all skuld. Men med *mig* förhåller det sig inte så. Pinsamma hågkomster tränga sig på mig, och dessa kan jag inte, bör jag inte visa ifrån mig. Jag har hela mitt liv varit en självisk varelse i handling, fastän inte till mina grundsatser. Som barn fick jag lära mig vad som var *rätt*, men jag fick inte lära mig att lägga band på mitt lynne. Jag fick inhämta goda grundsatser, men tilläts att följa dem i högmod och inbilskhet. Till min olycka var jag ende sonen (under många år enda barnet) och blev bortskämd av mina föräldrar, som, ehuru själva

godhjärtade (i synnerhet min far, som var själva välviljan och älskvärdheten) tilläto mig, uppmuntrade mig, nästan lärde mig att vara självisk och befallande — att inte bry mig om någon som stod utanför min familjekrets, att hysa en låg tanke om alla andra människor, att åtminstone *vilja* hysa låga tankar om deras förstånd och deras värde jämfört med mitt eget. Sådan var jag från åtta till tjuguåtta års ålder, och sådan kunde jag ännu vara, hade inte du varit, kära, älskade Elisabet! Vad har jag inte dig att tacka för! Du lärde mig en läxa, svår i början, men högst välsignelserik. Genom dig blev jag riktigt förödmjukad. Jag kom till dig utan det ringaste tvivel om att mitt anbud skulle bli antaget. Du visade mig, hur otillräckliga alla mina anspråk voro att vinna en kvinnas hjärta, som är värd att eftersträvas.

— Var du då övertygad om att du skulle lyckas däri?

— Ja, det var jag verkligen. Vad tänker du om min fåfänga? Jag trodde att du väntade, att du önskade, att jag skulle göra dig min kur.

— Mitt sätt måtte ha varit vilseledande, men det var inte med avsikt, det försäkrar jag dig. Jag

ämnade aldrig bedraga dig, men mitt lynne kan ofta föra mig på villovägar. Vad du måste ha hatat mig efter *den* aftonen!

— Hata dig! Jag var kanske ond i början, men min vrede började snart taga en rätt riktning.

— Jag är nästan rädd för att fråga, vad du tänkte om mig, då vi träffades på Pemberley. Klandrade du mig därför att jag kom dit?

— Nej, jag kände verkligen inte något annat än förvåning.

— Din förvåning kunde inte vara större än *min*, då jag blev föremål för din uppmärksamhet. Mitt samvete sade mig, att jag inte förtjänade någon utomordentlig artighet, och jag tillstår, att jag inte väntade att röna mera därav, än vad mig med rätta tillkom.

— Min avsikt *då*, svarade Darcy, var att genom all den hövlighet, som stod i min makt, visa, att jag inte var så gemen, att jag harmades över det förflutna, och jag hoppades få din förlåtelse och minska din dåliga tanke om mig genom att låta dig se, att dina förebråelser fallit i god jord. Jag kan knappast säga, hur snart andra önskningar vunno insteg hos mig, men jag tror det var ungefär en halvtimme sedan jag fått se dig.

Han talade därpå om för henne, hur förtjust Georgiana varit över att få göra hennes bekantskap och hur besviken hon kände sig, då den så plötsligt avbröts. Helt naturligt kom då orsaken till detta avbrott på tal, och hon fick snart veta att hans beslut att resa efter Elisabet från Derbyshire och söka efter hennes syster hade fattats innan han lämnade värdshuset, och att hans allvar och tankfullhet där endast haft sin grund i de strider, som ett sådant beslut måste medföra.

Hon uttryckte åter sin tacksamhet, men ämnet var för dem båda alltför pinsamt, för att de längre skulle kunna dröja därvid.

Sedan de i sakta mak vandrat flera mil, alltför ivrigt upptagna av varandra för att märka det, funno de slutligen, då de sågo på sina klockor, att det var tid att gå hem.

— Vart kunde väl mr Bingley och Jane ha tagit vägen? undrade de, och detta förde samtalen in på *deras* angelägenheter. Darcy var förtjust över deras förlovning, hans vän hade först underrättat honom därom.

— Jag måste fråga, om du var förvånad, sade Elisabet.

— Inte alls. När jag reste förstod jag, att det snart skulle inträffa.

— Det vill säga, du hade givit din tillåtelse därtill. Jag gissade det.

Och ehuru han protesterade mot detta uttryck, fann hon att det nog ägde sin riktighet.

— Aftonen innan jag reste till London, sade han, tillstod jag för honom något, som jag borde ha erkänt långt före detta. Jag omtalade för honom allt, som inträffat och som var ägnat att göra min föregående inblandning i hans affärer till en oförnuftig och oförsynt handling. Hans förvåning var stor. Han hade inte haft den ringaste aning därom. Jag omtalade dessutom för honom, att jag trodde, att jag misstagit mig i mitt antagande, att din syster var likgiltig för honom och som jag lätt kunde märka, att hans kärlek till henne var oförminskad, hyste jag inte något tvivel om att deras förening skulle bli lycklig.

Elisabet kunde icke låta bli att le åt det obesvärade sätt, varpå han tog sin vän under sin ledning.

— Talade du på grund av din egen iakttagelse, sade hon, då du lät honom veta, att min syster älskade honom, eller endast på grund av de

upplysningar, jag gav dig i våras?

— På grund av egen iakttagelse. Jag hade noga iakttagit henne under de två besök jag kort förut gjort här, och jag var övertygad om hennes böjelse.

— Och jag förmodar, att din övertygelse omedelbart skänkte honom visshet.

— Ja, det gjorde den. Bingley är på det mest naturliga sätt anspråkslös. Hans misstro till sig själv hade hindrat honom att lita på sitt eget omdöme i en så vansklig sak, men hans förlitande på mitt omdöme gjorde allting lätt. Jag måste erkänna en sak, som under någon tid, och det med rätta, förargade honom. Jag kunde inte hemlighålla för honom, att din syster i vintras uppehållit sig tre månader i London — att jag vetat av det och med avsikt hållit honom i okunnighet därom. Han blev ond. Men jag är övertygad om att hans vrede inte varade längre, än han hyste något tvivel om din systers känslor. Han har nu av hjärtat förlåtit mig.

Elisabet ville gärna anmärka, att Bingley hade varit en högst älskvärd vän, som så lätt låtit sig leda, att han var ovärderlig, men hon hejdade sig. Hon erinrade sig, att Darcy ännu måste lära sig att förstå sig på skämt och att det var nästan för tidigt att börja därmed nu. I förväg glädjande sig åt

Bingleys lycka, som naturligtvis endast skulle komma att stå efter hans egen, fortsatte han samtalet, tills de kommo hem. De skildes åt i hallen.

FEMTIONONDE KAPITLET.

— Min kära Lizzy, vart tog du vägen? var en fråga som Jane riktade till Elisabet så snart hon kom in i rummet, och den upprepades av alla de andra, då de satte sig till bords. Det enda hon kunde svara, var, att hon och mr Darcy hade strövat omkring så långt, att hon icke visste, var de befunno sig. Hon rodnade när hon talade, men varken detta eller något annat väckte någon misstanke om verkliga förhållandet.

Aftonen förflöt i stillhet utan att utmärkas av något ovanligt. De två älskande, vilkas förlovning redan var bekant, skrattade och pratade med varandra, de två andra tego. Darcy hade icke ett sådant lynne, att han gav luft åt sin lycka genom översvallande munterhet, och Elisabet, orolig och förvirrad som hon var, snarare *visste* att hon var lycklig än hon *kände* sig vara det, ty utom den ögonblickliga förlägenheten såg hon andra obehag framför sig. Hon förstod på förhand, hur hennes familj skulle upptaga saken när hennes förlovning blev bekant. Hon hade klart för sig, att ingen tyckte om honom utom Jane, och hon till och med fruktade, att de andra mot honom hyste en

motvilja, som all hans rikedom och hela hans ansedda ställning icke kunde avlägsna.

På kvällen öppnade hon sitt hjärta för Jane. Ehuru det alls icke låg i hennes systems natur att misstänka något, var hon i detta fall fullständigt misstrogen.

— Du skämtar, Lizzy. Det är omöjligt! Förlovad med mr Darcy! Nej, nej, mig skall du inte lura. Jag vet, att det är omöjligt.

— Det här är verkligen en ledsam början. Du var den enda jag litade på, och jag är säker på att ingen annan kommer att tro mig, om inte du gör det. Och ändå är det mitt fulla allvar. Jag talar rena sanningen. Han älskar mig alltjämt, och vi äro förlovade.

Jane såg tvivlande på henne. — O Lizzy, det är omöjligt. Jag vet, hur illa du tycker om honom.

— Du vet ingenting om saken. Allt *det där* måste glömmas. Kanske har jag inte alltid tyckt så bra om honom som jag nu gör. Men i sådana fall som det här är ett gott minne oförlåtligt. Det här är sista gången jag någonsin själv skall komma ihåg det.

Jane var fortfarande idel förvåning. Elisabet

försäkrade henne åter, och med ännu större allvar, att det var sant.

— Store Gud! Kan det verkligen förhålla sig så? Jag måste väl ändå tro dig, utropade Jane. Kära, kära Lizzy, jag ville — jag lyckönskar dig verkligen — men är du säker — förlåt min fråga — är du alldeles säker om att du kan bli lycklig med honom?

— Det är alldeles otvivelaktigt. Det är redan överenskommet mellan oss, att vi skola bli det lyckligaste par i världen. Men är du glad, Jane? Tycker du om att få en sådan svåger?

— Ja, mycket. Ingenting kunde skänka mig och Bingley större glädje. Men vi betraktade det, vi talade därom som omöjligt. Och älskar du honom verkligen tillräckligt ömt? O Lizzy, gör vad som helst annat än gifta dig utan kärlek. Är du alldeles viss om att dina känslor äro sådana som de böra vara?

— O ja! Du kommer bara att tycka, att jag känner *mera* än jag borde göra, när jag talar om för dig allt.

— Vad menar du?

— Jo, jag måste erkänna att jag tycker bättre om

honom än om Bingley. Jag är rädd för att du kommer att bli ond.

— Käraste syster, jag ber dig, *var* nu allvarsam. Jag vill tala helt allvarligt. Låt mig ofördröjligen få veta allt, som jag bör få veta. Vill du säga mig, hur länge du har älskat honom?

— Det har kommit så småningom att jag knappt vet när det började. Men jag tror att jag måste datera det från den gången, då jag först fick se hans vackra anläggningar vid Pemberley.

Ännu en bön, att hon skulle vara allvarsam, hade emellertid önskad verkan, och hon tillfredsställde snart Jane genom sina högtidliga försäkringar om sin kärlek. När Jane fått visshet härom, hade hon ingenting mera att önska.

— Nu är jag riktigt glad, sade hon, ty du kommer att bli lika lycklig som jag själv. Jag har alltid satt honom högt. Hade det endast varit för hans kärlek till dig, måste jag alltid ha högaktat honom, men nu, då han är Bingleys vän och blir din man, kan det endast vara Bingley och du själv som äro mig kärare än han. Men, Lizzy, du har varit mycket hemlighetsfull, mycket förbehållsam gentemot mig. Så litet du talade om för mig av vad som försiggick på Pemberley och i Lambton. För

allt vad jag vet därom har jag en annan att tacka, inte dig.

Elisabet omtalade för henne skälen till hennes tystlåtenhet. Hon hade icke velat nämna Bingleys namn, och det ovissa tillstånd, vari hennes egna känslor befunno sig, gjorde, att hon likaledes ville undvika att tala om hans vän. Men nu ville hon icke längre dölja för henne, vilken del han haft i Lydias äktenskap. Hon lät henne veta allt, och halva natten förgick under samspråk.

*

— Kors i alla dar! utropade mrs Bennet, då hon stod vid ett fönster morgonen därpå, kommer inte den där obehagliga mr Darcy hit igen med vår kära Bingley! Vad kan han mena med att alltid vara så efterhängsen och komma hit? Jag trodde bara, att han ville gå på jakt eller något sådant och inte störa oss med sitt sällskap. Vad ska vi ta oss till med honom? Lizzy, du måste gå ut och promenera med honom igen, så att han inte går i vägen för Bingley.

Elisabet kunde inte låta bli att skratta åt ett så lämpligt förslag, men hon var verkligen förargad över att hennes mor gav honom ett sådant epitet.

Så snart de kommit in, såg Bingley på henne så uttrycksfullt och tryckte hennes hand med sådan värme, att det icke fanns något tvivel om att han var invigd i saken, och strax därpå sade han högt:

— Mr Bennet, har ni inte några flera vägar häromkring, på vilka Lizzy kan gå vilse i dag igen?

— Jag råder mr Darcy och Lizzy och Kitty, sade mrs Bennet, att gå till Oakham Mount på förmiddagen. Det är en lång, vacker promenad, och mr Darcy har aldrig sett utsikten därifrån.

— Det går nog an för de andra, svarade mr Bingley, men jag är säker på att det blir för mycket för Kitty. Eller hur, Kitty?

Kitty erkände, att hon hellre ville stanna hemma. Darcy förklarade, att han var mycket nyfiken att få se utsikten från berget och Elisabet samtyckte under tystnad. Då hon gick upp på sitt rum för att göra sig i ordning, följde mrs Bennet henne och sade:

— Jag är riktigt ledsen, Lizzy, att du måste bli ensam med den där odrägliga karlen. Men jag hoppas, att du inte har något däremot; det är bara för Janes skull, förstår du, och du behöver ju inte tala med honom, bara då och då. Gör dig därför inte för mycket besvär.

Under promenaden beslöts det, att de skulle anhålla om mr Bennets samtycke under aftonens lopp. Elisabet förbehöll sig att söka vinna sin mors bifall. Hon kunde icke bestämt förutse, hur hennes mor skulle upptaga det; stundom tvivlade hon, huruvida hela hans rikedom och hans förnämhet skulle övervinna hennes motvilja mot mannen. Men vare sig hennes mor var avogt sinnad mot partiet eller våldsamt förtjust däröver, var det säkert, att hennes sätt skulle vara föga lämpat att göra heder åt hennes förstånd, och hon kunde lika litet finna sig i att mr Darcy skulle få höra de första utbrotten av hennes förtjusning som hennes första häftiga uttryck av ogillande.

*

På aftonen, strax sedan mr Bennet dragit sig tillbaka till biblioteket, såg Elisabet, att mr Darcy också reste sig och följde efter honom, och hennes spänning vid denna syn var oerhörd. Hon fruktade icke sin faders motstånd, men han skulle säkert bli mycket ledsen, och att *hon*, hans älsklingsbarn, skulle vålla honom smärta genom sitt val, att hon skulle uppfylla honom med farhågor och saknad,

då han gifte bort henne, var en pinsam tanke, och hon satt djupt nedstämd, tills mr Darcy visade sig igen, och då hon såg på honom, upplivades hon något litet av hans leende. Om några minuter närmade han sig det bord, vid vilket hon satt med Kitty, och under det han låtsades beundra hennes handarbete, viskade han till henne: — Gå till din far, han vill tala vid dig i biblioteket. Hon skyndade ögonblickligen dit.

Hennes far gick fram och tillbaka i rummet och såg allvarsam och bekymrad ut. — Lizzy, sade han, vad tänker du på? Är du från dina sinnen, eftersom du antager den där mannens anbud? Har du inte alltid hatat honom?

Hur allvarligt önskade hon icke då, att hennes förra åsikter hade varit förnuftigare, hennes uttryck mera sansade. Det skulle ha besparat henne förklaringar och försäkringar, som det var ytterst genant att uttala, men de voro nu nödvändiga, och hon försäkrade honom helt förlägen, att hon var fästad vid mr Darcy.

— Eller, med andra ord, att du är besluten att få honom till man. Han är utan tvivel rik, och du kan få finare kläder och finare ekipager än Jane. Men kommer sådant att göra dig lycklig?

— Har du någon annan invändning att göra, sade Elisabet, än att du tror, att jag är likgiltig för honom?

— Visst inte. Vi veta alla, att han är en stolt, obehaglig man, men detta skulle inte betyda något, om du verkligen hölle av honom.

— Jag gör det, jag håller av honom, svarade hon med tårar i ögonen, jag älskar honom. Han har verkligen inte någon klandervärd stolthet. Han är riktigt älskvärd. Du vet inte, hurudan han i själva verket är; gör mig därför inte ledsen genom att tala om honom i sådana ordalag.

— Lizzy, sade hennes far, jag har givit honom mitt samtycke. Han är i sanning en sådan man, som jag aldrig skulle våga neka något, som han nedlät sig att be mig om. Jag ger nu mitt samtycke också åt *dig*, om du är besluten att taga honom till din man. Men låt mig råda dig att tänka bättre på saken. Jag känner ditt lynne, Lizzy. Jag vet, att du aldrig kunde bli vare sig lycklig eller värd högaktning, så framt du inte verkligen värderade din man — så framt du inte såge upp till honom som en överlägsen varelse. Din livliga själ skulle utsätta dig för den största fara i ett oharmoniskt äktenskap. Du kunde knappast undgå vanrykte och

olycka. Mitt barn, låt mig inte få den sorgen att se dig ur stånd att högakta din följeslagare genom livet. Du vet inte, vad du står i begrepp att företaga.

Fastän Elisabet blev allt mera upprörd, gav hon ett lugnt och allvarligt svar, och slutligen, sedan hon upprepade gånger försäkrat, att mr Darcy verkligen var föremålet för hennes kärlek, sedan hon förklarat den gradvis skeende förändring, som hennes uppskattning av honom hade undergått, sedan hon framhållit sin absoluta visshet om att hans böjelse icke var ett hugskott för en dag, utan hade bestått provet av många månaders spännande ovisshet, sedan hon med kraft uppräknat alla hans goda egenskaper, lyckades hon övervinna sin faders misstro och försona honom med hennes val.

— Se så, min kära flicka, sade han, när hon slutade att tala, nu har jag ingenting mer att säga. Om så är förhållandet, så förtjänar han att vinna dig. Jag kunde inte ha skänkt din hand, min Lizzy, åt någon värdigare. För att göra det fördelaktiga intrycket fullständigt, berättade hon därpå för honom, vad mr Darcy frivilligt hade gjort för Lydia. Han hörde på henne med förvåning.

— Det här är verkligen en afton full av under!

Jaså, Darcy gjorde alltsammans, gjorde upp partiet, gav pengarna, betalade mannens skulder och skaffade honom hans officersfullmakt! Så mycket bättre. Det kommer att bespara mig en massa besvär och utgifter. Om det varit din morbrors verk, så måste jag och *skulle* jag ha betalat honom, men sådana där våldsamt förälskade unga män vilja alltid ha sin vilja fram. Jag skall erbjuda mr Darcy ersättning i morgon, han kommer att i högtravande ordalag bedyra, hur högt han älskar dig, och så blir saken klar. Han erinrade sig därpå hennes förvirring några dagar förut, då han läste mr Collins' brev, och sedan han skrattat åt henne en stund, lät han henne slutligen gå och sade, då hon lämnade rummet: — Om några unga män komma för att fria till Mary och Kitty, så skicka in dem, ty jag är alldeles ledig.

Elisabets sinne var nu lättat från en mycket tung börda, och efter en halvtimmes stilla eftertanke i sitt eget rum kunde hon med tämligen stort lugn sluta sig till de andra. Allting var för nytt, för att hon skulle kunna vara riktigt glad, men aftonen förflöt i stillhet, hon hade icke längre något allvarsamt att frukta, och i sinom tid skulle en otvungen och angenäm stämning inträda.

När hennes mor på kvällen gick upp på sitt toaletterum, följde hon henne och meddelade henne den stora nyheten. Verkan därav var högst märkvärdig, ty då mrs Bennet fick höra den, satt hon först alldeles stilla och kunde icke få fram ett ord. Och under flera minuter kunde hon icke förstå vad hon hörde, ehuru hon i allmänhet icke var sen att sätta tro till vad som var fördelaktigt för hennes döttrar eller som kom i gestalten av en friare till någon av dem. Slutligen började hon hämta sig, röra sig hit och dit i sin stol, stiga upp, sätta sig igen, förvåna sig och ge luft åt sina känslor med sådana ord som:

— Gud i himmelen! Kors bevara mig! Tänk bara! Kära hjärtandes! Mr Darcy! Vem skulle ha trott det? Är det verkligen sant? O, min älskade Lizzy! Så rik och så förnäm du kommer att bli! Sådana nålpenngar, sådana juveler, sådana ekipager du kommer att få! Vad Jane får är ingenting, ingenting alls mot det! Jag är så glad, så lycklig! En så förtjusande man! Så vacker, så högväxt! O, käraste Lizzy, förlåt mig, att jag tyckt så illa om honom förut! Jag hoppas, att han kommer att tillge mig det. O kära, kära Lizzy! Ett hus i London! Allt, som är härligt! Tre döttrar gifta! Tio tusen om året!

Store Gud, vad skall det bli av oss? Jag blir alldeles förryckt!

Detta var nog för att bevisa, att intet tvivel fanns om hennes samtycke, och Elisabet, som var glad över att endast hon själv fick höra alla dessa utgjutelser, avlägsnade sig snart. Men innan hon varit tre minuter i sitt rum, kom hennes mor efter henne.

— Käraste barn, utropade hon, jag kan inte tänka på något annat! Tio tusen om året och förmodligen ännu mera! Det är så gott som en lord! Och särskild tillåtelse av biskopen skall du ha! Du måste och skall bli vigd med särskilt tillstånd! Men, söta du, tala om för mig, vilken mr Darcys älsklingsrätt är, så att jag kan bjuda honom på den i morgon.

Detta var ett ledsamt förebud för hennes mors sätt att skicka sig gentemot hennes fästman, och Elisabet fann, att, ehuru hon var viss om att äga hans varma kärlek och säker om sina föräldrars samtycke, var det ännu något, som hon kunde önska. Men den följande dagen förflöt på ett mycket angenämare sätt, än hon väntat sig, ty till all lycka hade mrs Bennet en sådan vörndnad för sin blivande måg, att hon icke vågade tilltala honom,

så framt det icke var för att visa honom någon uppmärksamhet eller tillkännagiva sitt vördsamma instämmande i hans åsikt.

Elisabet hade den tillfredsställelsen att se sin far bemöda sig att bli närmare bekant med hennes fästman, och mr Bennet försäkrade henne snart, att han för varje timme steg i hans aktning.

— Jag beundrar alla mina mågar, sade han. Wickham är kanske min gunstling, men jag tror, att jag kommer att tycka om *din* man fullkomligt lika mycket som Janes.

SEXTIONDE KAPITLET.

Då Elisabet snart återvann sitt glättiga och skämtsamma lynne, bad hon mr Darcy berätta, hur han någonsin blivit kär i henne. — Hur det tog sin början? sade hon. Jag kan förstå, att din förtjusning fortsatte, när den en gång börjat, men vad var det, som först tände din ömma låga?

— Jag kan inte bestämt ange stunden eller platsen därför eller den blick eller de ord, som hade denna verkan. Det är alltför länge sedan. Jag var mitt i det, innan jag visste, att jag börjat.

— Du hade redan från början visat dig likgiltig för mitt vackra utseende, och vad mitt sätt beträffar, så gränsade mitt beteende mot dig minst sagt till ohövlighet, och jag talade aldrig till dig utan att snarare vilja bereda dig obehag än motsatsen. Var nu uppriktig, beundrade du mig för min näsvishet?

— Jag gjorde det för din livfullhet.

— Du kan lika gärna kalla den näsvishet. Den gränsade därtill. Saken är den, att du var trött på hövlighet, på hänsynsfullhet, på fjäskig uppmärksamhet. Du kände avsmak för sådana

kvinnor, som ständigt talade, tänkte och blickade endast för att vinna *ditt* bifall. Jag piggade upp dig och intresserade dig, därför att jag var så olika *dem*. Hade du inte varit verkligt älskvärd, skulle du ha hatat mig därför, men trots dina bemödanden att förställa dig voro dina känslor alltid ädla och rättrådiga, och i ditt hjärta föraktade du djupt de personer, som så ihärdigt fjäskade för dig. Se så — nu har jag besparat dig besväret att redogöra därför, och, när allt kommer omkring, börjar jag tro, att det är alldeles riktigt. Du vet sannerligen inte något verkligt gott om mig — men ingen tänker på *sådant*, när han blir förälskad.

— Var inte den ömhet, du visade Jane under hennes sjukdom på Netherfield, något gott?

— Den kära Jane! Vem kunde ha gjort mindre för henne? Men för all del gör det till en dygd. Mina goda egenskaper stå under ditt beskydd, och du får överdriva dem så mycket som möjligt, och till gengäld tillkommer det mig att söka tillfällen att reta dig och gräla med dig, så ofta det kan ske, jag skall genast börja genom att fråga dig, vad det var som gjorde dig så obenägen att slutligen göra slag i saken? Vad gjorde dig så skygg för mig vid ditt första besök och sedan, när du kom hit på

middag? Varför såg du ut, när du besökte oss, som om du inte brydde dig om mig?

— Därför att du var allvarsam och tyst och inte uppmuntrade mig på något sätt.

— Men jag var så generad.

— Det var jag också.

— Du kunde ha talat mera med mig, när du var här på middag.

— En man, som hade mindre djupa känslor, kunde ha gjort det.

— Vilken otur, att du har ett förståndigt svar att ge och att jag är så pass förständig, att jag gillar det! Men jag undrar, hur länge du *skulle* ha gått, om du blivit lämnad åt dig själv! Jag undrar, när du *skulle* ha talat, om jag inte hade bett dig därom! Mitt beslut att tacka dig för din vänlighet mot Lydia gjorde verkligen stor verkan — *för stor*, tror jag nästan, ty hur går det med moralen, om vår lycka har sin grund i ett löftesbrott? Fy, jag skulle inte ha talat om den där saken. Sådant går aldrig an!

— Du behöver inte vara ledsen. Moralén kommer inte att lida därav. Lady Catherines oförlåtliga bemödanden att skilja oss åt hade den

verkan, att de hävde alla mina tvivel. Jag har inte din ivriga önskan att uttrycka din erkänsla att tacka för min lycka. Jag var inte hågad att vänta, tills du tog första steget. Det besked, jag fick av min moster, ingav mig hopp, och jag var besluten att omedelbart skaffa mig visshet.

— Lady Catherine har varit oss till ovärderlig nytta, och det bör göra henne glad, ty hon vill gärna vara till nytta. Men tala om för mig, varför kom du till Netherfield? Var det bara för att rida till Longbourn och bli förlägen? Eller hade du några allvarligare avsikter?

— Min verkliga avsikt var att träffa *dig* och, ifall det var möjligt, döma, om jag någonsin kunde hoppas att väcka din kärlek. Den avsikt, som jag öppet för mig själv tillstod att jag hade, var att se, om din syster ännu var fästad vid Bingley, och, ifall hon var det, ge honom den vink därom, som jag sedan givit.

— Kommer du någonsin att få mod att meddela lady Catherine, vad hon har att vänta?

— Det är troligt, att jag behöver tid snarare än mod därtill, Elisabet. Men det måste ju ske, och om du vill ge mig ett ark papper, skall jag göra det genast.

— Om inte jag också hade ett brev att skriva, kunde jag sitta bredvid dig och beundra jämnheten av din stil, som en annan ung dam en gång gjorde. Men jag har också en moster, som jag inte längre får försumma.

Till följd av sin obenägenhet att erkänna, huru mycket hennes förtrolighet med mr Darcy blivit överskattad, hade Elisabet ännu icke besvarat mrs Gardiners långa brev, men nu, då hon hade *den* nyhet att meddela, som hon visste skulle bli högst välkommen, skämde hon nästan, då hon märkte, att hennes morbror och moster redan gått miste om tre dagars lycka, och skrev genast som följer:

»Jag hade velat tacka dig långt förut, kära moster, som jag borde ha gjort, för ditt långa, vänliga, glädjande och innehållsrika brev, men, sanningen att säga, var jag alltför förtretad för att kunna skriva. Du antog, att saken kommit mycket längre, än den verkligen gjort. Men *nu* får du antaga så mycket du behagar; giv fritt lopp åt din fantasi, låt den ohejdad ila vart helst den vill, och så framt du inte tror, att jag redan är gift, kan du inte misstaga dig synnerligen mycket. Du måste

skriva igen mycket snart och ge honom bra mycket mera beröm än i ditt sista brev. Jag tackar er åter och återigen för att ni inte reste till sjöarna. Hur kunde jag vara så enfaldig, att jag önskade det! Din idé med ponnies är förtjusande. Vi skola åka runt parken varje dag. Jag är den lyckligaste varelse i världen. Andra människor ha kanske sagt det förut, men ingen med så mycken rätt. Jag är till och med lyckligare än Jane, hon bara ler, jag skrattar. Mr Darcy sänder dig sina hälsningar, innehållande så mycken hjärtevärm, som han kan undvara i sin kärlek till mig. Ni måste alla komma till Pemberley i jul.

Din egen Lizzy.»

Mr Darcys brev till lady Catherine var i en annan stil, och helt olika båda dessa skrivelser var vad mr Bennet skrev till mr Collins till svar på hans sista brev.

»Herr pastor!

Jag måste ännu en gång besvara er med anhållan om lyckönskningar. Elisabet skall snart bli mr Darcys hustru. Trösta lady Catherine så gott ni kan. Men om jag vore i ert ställe, skulle jag hålla med

systemsonen, han har mera att giva.

Er förbundne etc.»

De lyckönskningar, miss Bingley sände sin bror i anledning av hans förestående giftermål, voro lika hjärtliga som hycklande. Hon skrev till och med till Jane av samma anledning och uttryckte sin förtjusning och upprepade alla sina föregående bedyranden om tillgivenhet. Jane lät icke bedraga sig, men brevet gjorde dock ett visst intryck på henne, och fastän hon icke litade på henne, kunde hon icke låta bli att skriva till henne ett mycket vänligare svar, än hon visste att hon förtjänade.

Den glädje, som miss Darcy uttryckte, då hon fick samma meddelande, var lika uppriktig som hennes brors, då han sände henne det. Fyra brevsidor voro icke tillräckliga för att ge luft åt hennes förtjusning och hennes innerliga önskan att bli älskad av sin svägerska.

Innan något svar hann komma från mr Collins eller några lyckönskningar till Elisabet från hans hustru, fick familjen på Longbourn höra, att mr och mrs Collins själva hade kommit till Lucas Lodge. Skälet till denna plötsliga resa blev snart klart. Lady Catherine hade blivit så ursinnig över

innehållet i sin systersons brev, att Charlotte, som verkligen var glad över partiet, var angelägen att få resa bort, tills stormen hade gått över. Det var ett verkligt nöje för Elisabet att under nuvarande omständigheter få mottaga sin väninna, ehuru hon under loppet av deras samvaro ibland måste tycka, att nöjet var ganska dyrköpt, då hon såg mr Darcy utsatt för hennes mans fjäskiga och inställsamma artighet. Han bar den emellertid med beundransvärt lugn. Han kunde till och med, utan att hans jämvikt rubbades, lyssna till sir William Lucas, då denne lyckönskade honom till att ha vunnit traktens skönaste juvel och uttryckte sina förhoppningar, att de ofta skulle träffas på hovbaler. Om han ryckte på axlarna, så var det först när sir William var utom synhåll.

Mrs Philips' simpelhet frestade på hans tålmod på ett annat och kanske ännu mera kännbart sätt, och ehuru hon, likaväl som hennes syster, hyste allt för stor respekt för honom för att våga tala till honom med den förtrolighet, som Bingleys godlynthet uppmuntrade, så kunde hon dock ej annat än vara simpel, när hon verkligen talade. Fastän hennes respekt för honom gjorde henne lugnare, kunde den naturligen dock icke göra

henne finare i sitt sätt. Elisabet gjorde allt vad hon kunde för att skydda honom för bådaderas närgångna uppmärksamhet och var alltid angelägen att behålla sin fästman för sin egen räkning och för de medlemmar av sin familj, med vilka han kunde samtala utan att bli förödmjukad. Fastän de oangenäma känslor, som härrörde från allt detta, berövade förlovningstiden mycket av dess behag, ingav den allt ljusare förhoppningar för framtiden, och hon motsåg med förtjusning den tid, då de skulle få lämna en umgängeskrets, som var så föga tillfredsställande för dem båda, och få njuta av all trevnad och all förfining, som familjelivet på Pemberley komme att erbjuda dem.

SEXTIOFÖRSTA KAPITLET.

En glädjedag för Mrs Bennets moderliga känslor var det, då hon gifte bort sina två käraste döttrar. Man kan tänka sig, med vilken förtjusning och stolthet hon sedan besökte Mrs Bingley och talade om Mrs Darcy. Jag önskar, att jag för hennes familjs skull kunde säga, att uppfyllandet av hennes käraste önskan, då så många av hennes barn bleve försörjda, medförde en så lycklig verkan, att det gjorde henne till en förständig, älskvärd, insiktsfull kvinna för återstoden av hennes liv, ehuru det kanske var lyckligt för hennes man, att hon ännu då och då var nervös och oföränderligen lika fjollig, ty han skulle kanske inte ha kunnat njuta huslig lycka i så ovanlig form.

Mr Bennet saknade oändligt sin andra dotter, hans kärlek till henne drog honom oftare hemifrån, än något annat kunde göra det. Det var hans största nöje att resa till Pemberley, i synnerhet när han var minst väntad.

Mr Bingley och Jane stannade endast ett år på Netherfield. Ett så nära grannskap till hennes mor och släktingar i Meryton var icke önskvärt ens för *hans* fogliga lynne eller *hennes* ömma hjärta.

Hans systrars livligaste önskan uppfylldes då; han köpte en egendom i det till Derbyshire gränsande grevskapet, och förutom alla övriga anledningar till lycka hade Jane och Elisabet också den, att de bodde endast på trettio mils avstånd från varandra.

Kitty tillbragte större delen av sin tid hos sina två systrar, vilket för henne var en väsentlig förmån. Hon förbättrades betydligt i en umgängeskrets, som var så överlägsen den, hon hittills lärt känna. Hennes lynne var ej så obändigt som Lydias, och då hon avlägsnats från inflytandet av Lydias exempel, blev hon genom lämplig behandling och den uppmärksamhet, som ägnades henne, mindre retlig, mindre okunnig och mindre andefattig. Man sörjde naturligtvis noga för att hon hölls ifrån det skadliga sällskapet med Lydia, och ehuru Mrs Wickham ofta inbjöd henne att komma och tillbringa någon tid hos henne med löfte om baler och kavaljerer, ville hennes far aldrig ge henne tillåtelse därtill.

Mary var den enda dottern, som stannade hemma, och hon drogs nödvändigtvis från sina litterära intressen därigenom att Mrs Bennet var alldeles ur stånd att sitta ensam. Mary var tvungen att mera träda i beröring med människor, men hon

kunde ännu ondgöra sig över varenda förmiddagsvisit; som hon inte längre kände sig förödmjukad genom jämförelsen mellan hennes systrars och hennes eget utseende, misstänkte hennes far, att hon utan alltför stor motvilja fann sig i den skedda förändringen.

Vad Wickham och Lydia beträffar, undergingo deras karaktärer icke någon förändring till följd av hennes systrars giftermål. Han bar med filosofiskt lugn den vissheten, att Elisabet nu måste komma underfund med all otacksamhet och falskhet hos honom, som hittills varit obekant för henne, och trots allt hade han ännu icke fullständigt släppt hoppet, att Darcy kunde förmås att bereda honom en ekonomiskt fördelaktig ställning. Det lyckönskingsbrev, som Elisabet mottog från Lydia med anledning av sitt giftermål, gjorde det klart för henne, att en sådan förhoppning hystes åtminstone av hans hustru, om också icke av honom själv. Brevet lydde sålunda:

»Min kära Lizzy!

Jag önskar dig lycka. Om du älskar mr Darcy hälften så mycket, som jag älskar min kära Wickham, så måste du vara mycket lycklig. Det är

högst glädjande att veta, att du är så rik, och om du inte har något annat att göra, hoppas jag, att du tänker på oss. Jag är säker om att Wickham skulle bli mycket förtjust över en syssla vid hovet, och jag tror inte, att vi ha alldeles tillräckligt med pengar att leva på utan att få någon hjälp. Vilken plats som helst med omkring tre eller fyra hundra punds inkomst om året skulle vara bra, men tala ändå inte med mr Darcy om saken, ifall du helst ser, att du slipper.

Din Lydia».

Som det förhöll sig så, att Elisabet *mycket* gärna såg, att hon slapp, försökte hon i sitt svar att sätta p för alla dylika böner och förhoppningar. Emellertid sände hon dem ofta sådan hjälp, som det stod i hennes makt att lämna genom tillämpande av vad som kunde kallas sparsamhet i hennes privata utgifter. Det hade alltid varit klart för henne, att inkomsterna för två personer, som voro så slösaktiga och så litet tänkte på framtiden, måste vara helt otillräckliga för deras utkomst, och när helst de bytte om vistelseort, var Jane eller hon själv säker på att få en anhållan om ett litet penningeunderstöd i och för betalandet av deras

räkningar. Deras levnadssätt var, till och med sedan fredens återställande skänkt dem ett hem, ytterst oregelbundet. De flyttade ständigt från ort till ort på jakt efter en billig bostad och gävo alltid ut mera pengar än de borde. Hans tillgivenhet för henne förvandlades snart till likgiltighet, hennes varade litet längre, och trots hennes ungdom och simpla sätt behöll hon alla de anspråk på att åtnjuta anseende, som hennes giftermål hade givit henne.

Ehuru Darcy aldrig kunde mottaga *honom* på Pemberley, hjälpte han honom för Elisabets skull vidare på hans bana. Lydia kom då och då dit som gäst, när hennes man rest till London eller Bath för att roa sig, och hos familjen Bingley uppehöll de sig ofta så länge, att till och med den godlynte Bingley tröttnade på dem och gick så långt, att han *talade* om att ge dem en vink att bege sig av.

Miss Bingley var högst förnärmad över Darcys giftermål, men som hon tyckte det vara rådligt att få behålla rättigheten att göra besök på Pemberley, gömde hon sin harm inom sig, visade sig mera intagen i Georgiana än någonsin och nästan lika uppmärksam mot Darcy som förut; om hon förr brustit i artighet mot Elisabet, så betalade hon nu denna skuld.

Pemberley var nu Georgianas hem, och förhållandet mellan svägerskorna blev just så vänskapsfullt, som Darcy hade hoppats. De kunde hålla av varandra till och med så mycket som det var deras avsikt att göra. Georgiana hade den högsta tanke i världen om Elisabet, ehuru hon i början med en till oro gränsande förvåning lyssnade till hennes livliga, glättiga sätt att tala med hennes bror. Hon fick nu se, huru han, som alltid ingivit henne en respekt, som nästan verkade förlamande på hennes tillgivenhet, blev föremål för muntert skämt. Hon gjorde nu erfarenhetsrön, om vilka hon förut ej haft en aning. Tack vare Elisabets lärdomar började hon förstå, att en hustru gentemot sin man kan taga sig friheter, som en bror icke alltid vill tåla av en syster, som är mer än tio år yngre än han själv.

Lady Catherine var ytterst förbittrad över sin systersons giftermål, och som hon gav fritt lopp åt hela sin karaktärs hänsynslösa uppriktighet, begagnade hon i sitt svar på det brev, som underrättade henne därom, så ovettiga uttryck, i synnerhet om Elisabet, att all förbindelse emellan henne och de nygifta för någon tid avbröts. Men slutligen lyckades Elisabet övertala sin man att

överse med förolämpningen och söka få en försoning till stånd, och efter något motstånd å hans mosters sida, gav hennes harm vika antingen för hennes tillgivenhet för honom eller hennes nyfikenhet att få se, huru hans hustru uppförde sig. Hon nedlät sig till att besöka dem på Pemberley, trots den besmittelse, som vederfarits dess parker icke endast genom närvaron av en sådan husmoder utan också genom besöken av hennes morbror och moster från London.

Med mr och mrs Gardiner stodo Darcy och Elisabet alltid på den förtroligaste fot. Båda två höllo verkligen av dem, och de kände båda den varmaste tacksamhet mot de personer, som, genom att föra Elisabet till Derbyshire, i väsentlig mån bidragit till deras förening.

Slut